

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes száma helyben és előárán 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírókalmi Üzemeltetés
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 732. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Egy várva-várt szobor.

Budapest, április 10.

Nemsokára új zarandokhelye lesz az ország szívében a magyarnak: a legméltóbb helyen, a parlamenti palota előtt fog állni Kossuth Lajos ércbeöntött alakja. Tizennyegyszendős huza-vona után testet ölt a régóta vajudó szobor s nem kell szégyenkezniünk amiatt, hogy a modern Magyarország megteremtőjével szemben a magyar főváros még mindig nem róttá le a kegyelet adóját.

Apró, vidéki városokban egyre-másra álltak talpra a kisebb-nagyobb Kossuth-monumentumok, csak a megemlékezés betetőzése, a legszebb, a legnagyobb szobor késett, csak Budapest odázta mindig későbbi időre azt, hogy örök hajlékot adjon Kossuth Lajosnak. Végére mostan kiköszörülődik ez a csorba, a fölépülő szobor kiengeszteli a régi mulasztást. Azok után, hogy a szoborbizottság ma megbízást adott egy pályázó művésznek, a nemzet régi óhajta a legkomolyabb teljesezés útjára lépett s nem késlekedhetik sokáig.

Abba a kibékítő, megnyugtató érzésbe, mely ezt a tényt követi, felesleges volna zavaró momentumokat belekeverni.

Am a mai jelentős, örömteljes dátum alkalmából mégis önként vetődik föl az a gondolat, miért ilyen későn, miért csak ennyi meddő vágyakozás után megy teljesezésbe a nemzet óhajta?

Amikor Kossuth Lajos meghalt, az ország egyetlenegy fölszólításra spontán lelkesedéssel hozott össze a szobor céljaira több, mint egy milliót. Akkor összeg volt ez, hogy sok is egy szobor céljaira, a szobor mellett monumentális, diszes mauzóleum is kikerült belőle. A szobor mégis késlekedett. Akadály-akadály után merült föl, egyik halasztás a másikat követte. A Kossuth-szobor — dacára annak, hogy háromnegyed millió állt rendelkezésére és dacára annak, hogy a nemzet osztatlan közvéleménye áhítozott utána, átköltözött legendás, messzi reménységek sorába.

Mondták, hogy ebben felsőbb akarat és magas helyről eredő érzékenységek játszottak szerepet. Lehet. És az, hogy a szobor ügye mindaddig nem haladt előre, amíg a Kossuth-eszmék ellenségei voltak hatalmon, valószínűséget kölcsönöz ennek a verzióknak. A letűnt rendszer következetes taktikával burkolta olyan színbe a negyvennyolcas eszméket s a Kossuth Lajos elvét követő pártokat, mintha azok megölő ellenségei volnának a dinasztianak és a monarchianak. A letűnt rendszer mindig a debreczeni napok s a negyvenkilences detronizáció világítását használta föl arra a célra, hogy politikai ellenfeleit a forradalmárság gyanújába keverje. Ilyen hamis in-

formációk után nem csoda, hogyha legfelsőbb helyen állandóan idegenkedtek mindentől, ami Kossuth Lajos nevével összefüggött, a Kossuth Lajos szobrát pedig úgy tekintették, mint a dinasztia megcsufolására s a forradalmi eszme folytonos propagálására alkalmas monumentumot.

Ugy látszik, hogy a gyökeres rendszerváltozásnak sikerült eloszlatni ezt a káros, uralkodó-háznak és nemzetnek egyaránt ártó babonát. Amint a függetlenségi párt és a korona küzelebbi viszonyba kerültek egymással, szétfeszült az uralkodó bizalmatlansága s a függetlenségi eszmékről letisztult az a salak, amivel a szabadelvű-párt rendszeres rágalalmazása igazi színét elhomályosította. S ezzel egyszerre elszakadozott az a láthatatlan drót-háló is, amelyik a nemzetet a kegyelet útján föltartoztatta s megakadályozta azt, hogy Kossuth Lajos ércbeöntött emléke méltó helyen, méltó emléket kapjon.

Abban, hogy a Kossuth-szobor végre a megvalósulás stádiumába lépett s abban, hogy éppen most lépett ilyen stádiumba, mi egy mélyreható politikai jelentőséget látunk. Változott idők változó áramlása hozta közelebb a nemzetet régi óhajta megvalósulásához.

És ilyenformán az új, a legnagyobb, legszebb Kossuth-szobornak szimbolizmus értéke is lesz. A magyar história legmunkásabb, leghősebb korszaka mellett Kossuth Lajos alakjában szimbolizálni fogja azt is, hogy az ország jobb

Az ókori Róma szociálistái.

írta: Dr. Nagyiványi Fekete Gyula.

Kezdetül fogva a hannibáli hadjáratig a béke szelleme uralta Róma népét, ez volt a kölcsönös megértés boldog korszaka. A régibb köztársaság politikai, gazdasági és társadalmi viszonyai lehetővé tették a békét. A nagy-, közép- és kisbirtok közti egyensúly biztosította az egészes közérzés áldásait. A nemesség sorában dicső nevé férfiak valának, kiknek gondolkozásmódja közel állott a parasztság életnézeteihez. E férfiak vezették dicső győzelmekhez a népet. A régi római paraszt igazi parasztbecsületet tanusított, büszke volt parasztságára, boldog életet élt földbirtokán, a „rusticus” név tisztelt elnevezés volt. Konzervatív parasztjellemé távol tartotta az osztálygyűlölettől és forrongástól.

Azonban már a második századtól kezdve változnak a nézetek és állapotok. A kapitalizmus beköszöntött uzsorakamataival, az olcsó rabszolgamunka kiszorította a kevéssel beérő szabad munkást a piacról, a tőkésnek sok szabad embert kidobtak portájából; megindul az egész vonalon a nagyok harcza a kicsinyek tulajdona ellen, egyben azonban kezdetét vette a földműves-munkásság, a rabszolga-pásztorok s a vagyonukból kifosztott parasztok rablóhadjárata is, melyben paloták és kastélyok gazdáikkal együtt letűntek a földszinéről. Inkább váljunk rablókká, semhogy tovább tűrjük a korbácsot és az éhsé-

get. — mondta a tömeg. Ime már a Grachusok korszakában kitört az itáliai rabszolgák és szabad proletárok rettenetes harcza a történeti társadalom rendje ellen. Forradalmi jelszó vala: „háboru a palotáknak, béke a kunyhóknak”. Pedig itt nagy eseményekről van szó. Nézzük Spartacus műveleit. Ő 70.000 főre menő sereget szervezván, 73-ban K. e. majdnem egész Itáliát hatalmába kerítette s ha elég erélyvel tör előre 120.000-re megnövekedett népevel, Rómát is elfoglalhatta volna. Mégis annak dacára, hogy a proletárhad utolsó emberig vitézül harcolt, ezen néphadjárat teljes elvérzéssel végződött. E harc alapgondolata tiszta boszu és rablás lévén, a régi társadalmi szellem diadalt aratott fölötte. Most már az addig törvénytisztelő derék paraszt is forradalmár lett, hadat üzent a lenézés, kizsákmányolás és erőszakoskodás litvány politikájának. És mutatja a történelem, hogy mindig és mindenütt az uralkodóosztály nevelte a forradalmárokat, mert eljárása isteni és emberi törvényeket sértett.

Ezen elemekhez csatlakozott továbbá a művelt proletárok nagy tömege, mely a legveszélyesebb forradalmi elem mindenütt. A művelt proletárok a hivatali és a pénzarisztokrácia lesüllyedt tagjaiból keletkeztek. Ezen, a magas társadalmi osztályból elvált vagy kizsákmányolt emberek már erkölcsi degenerációjuknál fogva alkalmas és kedvelt tagjai lettek a forradalmi osztálynak, melyet tudásuknál fogva ők harcza vezényeltek. Az „ur”-nak már akkor is derogált dolgozni, inkább kereste a „jó szerencse” utait. Az értelmi proletárok osztályát táplálták továbbá:

a zugprókátorok, tanítók, apró, sőt előkelő irodalmárok is. Olyanok voltak ugyanis Rómában az állapotok, hogy a becsületes embernek bajos volt tisztességes uton megélni, tehát vénasszonyok udvarlóit, denunziánsok stb. lettek a tanult emberek. Irtózatossá nagy volt ott a drágaság és apró a fizetés; egy mai budapesti elemi iskolai igazgatónak több a fizetése, mint a régi Rómában husz tanítónak volt.

De nem eскély volt a száma azon proletároknak sem, akik a napszámosok és ipari munkások közül lettek. A nagytőkés és a rabszolgákkal szemben tehetetlen lévén a kisemberek nagy tömege: nyomoru proletárokká és rabszolgákká süllyedtek le.

Aztán következett a pauperizmus legalsóbb tömege: a koldusok és csavargók, munkakerülő egyének, tolvajok, rablók s általában Róma rongyos, alias proletársága, mely, mint valami külellenség fenyegette az államrendet. Elképzelhetjük, mily érzést keltett ezen éhező nagy tömegben a lelketlen spekulánsuralom, melynek emberei összerabolták a nagy vagyont, hogy dözölhessenek, a semmittevésnek hódolhassanak s emellett lenézték plutokratikus dolyíffel a szenvedőket. A plutokraták életmódja vala a Mammonimádás, nagy javak összerablása, mi által jóllakhatott durva, embertelet materializmusuk, mely előidézte — pedig méltán — a nyomorgó százazrek felindulását és fellegatási étvágját. A boszu és gyűlölet kitörése ideiglenesen úgy akasztották meg, hogy a lamizsnát adták a népnek, melyet lelki mélyből megvet a mai szociáldemokrata. Csak

jövőknek néz eléje, mert immár a legfelsőbb helyen is megértik s nem magyarázzák félre a nemzet hazafias érzéseit.

Az ülészek eredményei.

Budapest, április 10.

A képviselőház második ülészekét, mely teljes hat hónapig tartott, ma királyi kéziratral bekezesztették s április 29-ére már egybe is van hiva a harmadik ülészek.

Az elmúlt ülészek rövid ideig tartott a mi parlamenti viszonyainkhoz képest, ahol már másfél éves ülészek is volt s ahol a parlament, néhány heti pihenést leszámítva, ugyszólván az egész éven keresztül ülészek. De ez a hat hónap nem eredménytelen. Két nagyjelentőségű mozzanatot teszi emlékezetessé. Az egyik, hogy az Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszerződést ez alatt az ülészek alatt iktatta az országgyűlés a törvénytarba. A második pedig a házszabályrevízió. Lehetnek az embernek akárminő nézetei az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezésről, az kétségtelen, hogy az ország gazdasági nyugalma-hoz nagyban hozzájárult s hogy azok a gazdasági huzavonák, amelyek Ausztria és Magyarország között tizenöt évig húzódtak s amelyeknek nehézségeit időről-időre csak provizóriumokkal lehetett rendezni, egy évtizedre véget értek. Ez a tíz esztendő, ha azt jól kihasználjuk, el fog vezetni gazdasági önállóságunkhoz s ha azt nem fogjuk 1917-ben elérni, annak nem a most kötött kiegyezés lesz az oka, hanem az, hogy az előkészületre rendelkezésre álló időt vagy nem használtuk ki, vagy nem a kellő módon használtuk ki. A kiegyezés létrejötté tehát reánk nézve akkor is örömdetes, ha abban áldozatokot kellett hoznunk, mert egyrészt tíz évre nyugalmat teremtett, másrészt már most olyan közjogi vívmányokat szerzett az országnak, amelyek lehetővé teszik nekünk, hogy teljesen szabad akaratral, minden kényszer nélkül rendezhessük majd Ausztriával gazdasági viszonyainkat. A házszabályrevízió s a parlament munkaképességének a nemzetiségi és horvát obstrukció ellen való biztosítása is nagy jelentőségű. Azt lehet mondani, hogy tíz év óta nem volt a parlamenti tanácskozás normális. Az obstrukció időről-időre végig gázolt olyan javaslatokon is, amelyek pedig közszükséglet élegítettek volna ki s ha az obstrukció alkalmazását nemzetellenes törekvésekkel szemben jogosnak ismerjük is el, tagadhatatlan, hogy azt a fegyvert, amelyet a régi házszabályok a kisebbségnek kezébe adtak, a megszaporodott nemzetiségek és a horvátok egy év óta a nemzet ellen használták ki. Ezen változtatni

kellett, mert ezt tovább tünni egyértelmű lett volna az öngyilkossággal. S nem a szólásszabadság ellen alkottattott meg a házszabályrevízió, hanem eszközzel arra, hogy a nemzeti akarat a parlamenti tanácskozások folyamán kialakulhasson.

Az elmúlt ülészeket ez a két alkotás tehát méltán teszi nevezetessé. A kormány munkája azonban nem merült ki azzal, hogy ezeket a javaslatokat letárgyalta. Körülbelül tíz olyan javaslat feküdt a ház asztalán, amely a tárgyalásra várt, mikor azokat a kormány a házszabályrevízió miatt visszavonta. Pedig ezek közt volt olyan nevezetes is, mint az uzoratorvény s a polgári perrend javaslata, a kereskedelemiügyi miniszternek tíz javaslata s az adójavaslata.

Ezek az új ülészek elején ismét a Ház elé kerülnek s miután a parlamenti munkásság ideje az új házszabályok szerint meghosszabbítottatik, valószínű, hogy ezek egyike-másika nemsokára tárgyalás alá is kerül. De ha nem kerül is, még akkor is tulajdonképpen most kezdődik majd a parlament legfontosabb ülészek. Mert a költségvetés tárgyalása, amely mindjárt az új ülészek megnyitása után megkezdődik, aránytalanul rövidebb lesz, mint amennyi ideig eddig a költségvetés tárgyalásai tartottak, mikor naponta csak négy órát illesztett a képviselőház s abból is egy óra eltelt ülésekkel s a formalizmusokkal. A költségvetés után, nem tudjuk, minő javaslatot akar a kormány tárgyalatni, de az kétségtelen, hogy az általános választói jog törvénybe iktatása ennek az ülészeknek alkotása lesz. Mint-hogy pedig ennél fontosabb alkotás a jogegyenlőség és a jobbgyűlészabadság óta nem került törvénykönyvünkbe, világos, hogy az az országgyűlési ülészek, amelynek parlamenti munkáját ennek tárgyalása veszi igénybe, örök emlékeztető lesz. Az adójavaslatakat is le akarja tárgyalatni Wekerle miniszterelnök és pénzügyminiszter s ha azok nem is fognak újabb a mostani formában beterjesztetni, fő alapelve, a fokozatos teherelvétel és a létminimum adómentessége változást nem szenvedhet. A végrehajtási jog parciális reformja s az uzora ellen való védelem is minden valószínűség szerint tárgyalás alá kerül. Szóval olyan szociális alkotások várnak elintézésre, amelyek milliók sorsán vannak hivatva enyhíteni.

Azt hisszük, eredményesebb ülészek a évtizedek óta nem volt a magyar parlamentnek, mint ez a most következő lesz s ehhez nagyban hozzá fog járulni az, hogy az új házszabályok az eredményes munkát megkönnyítik. Vége van már annak, mikor akár a nemzetiségek, akár a horvátok egy fél esztendeig megakaszthatták a munkát s azért a nemzeti állam kiépítése tulajdonképpen a most következő ülészekről veszi majd kezdetét.

hogy a „kényér és játéknövényítés rendszer” hitványnak bizonyult, mert az éhes tömeg mindig többet követelt, megszokván az ingyeneledést, a becsületet munkát megvetette és elégtelenségét állandóan szította a lelketlen demagogia. Valamint a helléneknél az alsóbb néposztályok a töke hatalma ellen a gazdasági felzárkózás végett, valamint a XVI. század elején a német polgárság körében politikai és szociális harcok törtek ki az összes javak megosztása, az osztálykülönbség megszüntetése, a javak közzéosszige céljából; valamint az új korban a „tier état”-nak a rendek állama elleni harcrai után a negyedik rend feltámadása következett: éppoly a későbbi Rómában a „plebs” és a „patricius” harca után a kapitalisztika-oligarchikus rendszer elleni hadjáratnak önként kellett kigyulnia. A római proletártömeg elromlott parasztságból, koldus iparos és üzletemberekből, nyomorult napszámosok, kézművesek, irodalmárook, kispolgárok, lejárta arisztokraták, iparlovagok, tolvajok, csavargók osztályából lett. Először osztálykülönbség, aztán osztályérdek, majd osztályellentét, végül osztályharca s fokozatos bomlási stádiumok. Cinna, Catilina, Cälius és Dolabella által vezetett tömegmozgalmak a szegények és birtokosok közti harcok valának, éppoly, mint egy századdal előbb a hellén világotmegrázó proletárharcok. Az öntudatra ébredt proletárság politikai és szociális szempontból egyaránt aláásta a köztársaságot s annak halála után az abszoluralomalnak is sok gondot adott. Plato országának tömege éppoly természetű volt, mint később Cicero hazájának forradalmi tömege.

A czézárak ajándékai és állami gabonája ál-

tal megvesztegetett tömeg soha végleg le nem csendesedett; ellenkezőleg, esődülési és véres kihágásai a római birodalom utolsó napjáig elartottak. A nagy drágaság, az elnyomás s a nyomor táplálták az osztálygyűlöletet, mely által sarkalva, a lázadó tömeg dühében lerombolta az előkelők palotáit s őket meggyilkolta. Az akkori szociális probléma tökéletes formáját megállapította Tiberius Grachus eképpen: „az erdő vadállatainak is van nyughelyük, ellenben a haza dicsőségéért harczoló polgárok nem tudják, hova fektessék fejüket, csak levegő és világosság maradt meg számukra, neicikkel és gyermekeikkel koldusok módjára bolyognak, nem aljas képmutatás-e az, midőn a hadvezérek a csata előtt felhívják őket, hogy a hazai tüzhely, oltár és az apák sírijéért küzdjenek, mert hiszen hol van a tüzhelyük, hol az oltár és apák sírja? Nem a hazáért, hanem mások mammonjáért kell vérzeniök és meghalniök!” Igaz tehát, hogy már az okori proletárság panaszhangját tisztán hallhatja a mai gyári proletáriátus. Catilina pedig, az utcazeme nagyhangú demagogja eképp szólott a néphez: „nekünk a rablók nem hagytak mást, mint veszedelmeket, mellözéseket, üldözéseket és a nyomort. Bátorak, meddig akariátok még ez állapotot eltünni? Vagy talán nem jobb a hősi halál a lenézésnél és a koldusbotnál? Kinek férfitörve van, hogy türethet meg azt, hogy az uzorásoknak és hatalmaskodóknak még kinceik is vannak, melyekkel palotát palotára tetéznek s nekünk nincs hova fejünket letenni! Annak daczára, hogy dözsölnek, festményeket, szobrokat és ékszerket vesznek, ezer módon elpocsékolják a pénzt, még sem képesek gazdagságukkal végezni.”

A külügyminiszter Budapesten.

Budapest, április 10.

Báró Aehrenthal-Lexa Alajos külügyminiszter ma este félnyolc órakor harmincz percnyi késéssel feleségével együtt Budapestre érkezett. A miniszter kíséretében gróf Esterházy Pál osztályfőnök és gróf Szapáry Tibor osztálytanácsos voltak. A külügyminiszter és kísérete a Hungária-fogadóban szállott meg és este kilenc órakor a szálloda éttermében vacsorázott.

Holnap délelőtt tíz órakor báró Aehrenthal felkeresi Wekerle Sándor miniszterelnököt, majd Kossuth Ferenczel és gróf Andrássy Gyulával fog tanácskozni. A külügyminiszter két, esetleg három napig lesz Budapesten. Wekerle miniszterelnök a külügyminiszter tiszteletére ebédet fog adni, melyen a kabinetnek összes itt időző tagjai részt vesznek. Aehrenthal vasárnap este vagy hétfőn reggel utazik vissza Bécsbe.

A külügyminiszter budapesti utja — amint már megírtuk — természetesen már előre is éienken foglalkoztatta a politikai világot nálunk is, Ausztriában is. Azt beszélik beavatott politikai körökben, hogy báró Aehrenthal utazásának oka első sorban az, hogy a jövő delegáció sorsa tekintetében Bécsben és Budapesten egyaránt a legteljesebb a bizonytalanság. A tisztifizetések felemelésére irányuló politikai czélzatu osztrák akció hegyezte ki a kérdést, hogy a delegációknak még most májusban „kell” a fizetésemelést megszavazniök. A bécsi „N. Fr. Pr.” mai estilapjának élén is ezt hangoztatja és nyomatékosan utal arra, hogy báró Aehrenthal tárczáját kötötte ahhoz, hogy Magyarország a delegációk májusi ülészekában a tisztek fizetésének felemelését meg nem akadályozza és azért katonai engedményeket nem kér. Tudja a bécsi lap, hogy a külügyminiszternek nagy akadályokat kell legyőznie, de azt reméli, hogy Magyarország nehezen fogja magát arra határozni, hogy a koronához való viszonyát ismét feszültté tegye. Közben pedig kifejezi azt a véleményét, hogy kizárólag a függetlenségi pártra nem igen lehet bízni a kormányzást, mert nagyon kétséges, hogy a

Amellett tekintetek ránk: otthon nyomor, kint adósság, komor a jelen, még komorabb a jövő képe! Ébredjétek fel álmodótokból, ha győzőnk, szabadság, boldogság, gazdagság és becsület lesz jutalmunk.” De ennél is tovább ment Servilius Rullus, aki mint néptribun azt a javaslatot mutatta be, hogy eltörölve a történeti jogrendet, a mai porosz mintára agrárkomissiót követeljen, mely önkénytelen egész Itáliában nagyban földet lett volna hivatva venni, a pénz az óriás állambirtokok eladásából került volna elő, mely birtokok Itálián kívül Ázsiában, Macedóniában, Szigiliában, Hispániában és Afrikában voltak.

Ezen forradalmárokkal szemben a konzervatív párt álláspontját igen pregnánsan fejezte ki Appius Claudius, mondván: „nem tanácsos a gyáva engedmények politikája a forradalmi tömeg, mely csupán örültek esportia, nem érdemes arra, hogy a társadalmi egészséges és józan osztálya kegyelmet szolgáltatson neki, mindazok, akik konzessziókra hajlandók voltak, néphizelgőknek, a szegények vakmerősége okozóinak bélyegezik kiknek tanácsa a jobbkat a polgárság bélyegezi a kátrészének rabszolgáivá tethetné. A proletárok soha sem gyilkoltak volna, ha ily népzigatók közbe nem léptek volna. A mi időnkben Bismarck egészen ily szellemben beszélt 1890 január 24-én tartott koronatanácsban, amidőn mondta, hogy: „a kormány sosem fog a munkásokkal paktálni, ez nem vezetne békéhez. Olyan szerinte az emberi természet, hogy a munkások annál többet fognak követelni, mentől többet nyújt nekik a törvényhozó, ezt mutatja a történelmi tapasztalat. A munkás mindig elégtel-

duál az a ame

król csoln amig dotta meg szeit hely fejez kell egés oszt csolt nent. dacz lag r dnto szeil döl e I

hogy valan tékes kezó E dapes nít fi is, an előtt közio nációz hetjük utazá rosan közé

János János g á ch a szeri ban ta elnök

Kü lós, Z6 terczel

lesz, h ga, mi A marck Cesar 250.00 szám 0 Ámde gitett ze t bább rok társada harezra diili é fája adóssá rártörv lá s n a tika a lenné t zett elő lutiz

Igy Volt ell kölcsi é megnyi barbár a régi cseit s fensége lyeken római zeti füg becsül

dualisztikus pártok belső érzését pótolni tudja az az opportunisztikus és praktikus politika, amelyet a függetlenségi párt — szerinte — ígér.

A függetlenségi párt álláspontja ebben a kérdésben ismeretes. A katonai kérdések kikapcsolása volt az átmeneti kormányzás feltétele, amíg tehát a koalíció feladatát meg nem oldotta, vagyis, amíg az általános szavazati jogot meg nem alkotta, a katonai kérdések egyes részeit rendezni nem lehet. Ennek az álláspontnak helyességét Kossuth Ferencz is többször kifejezte, hangsúlyozva, hogy a koalíciót fenn kell tartani. Az alkotmánypárt részéről pedig egész határozottan azt hangsúlyozták, hogy az osztrák delegáció sok mindenféle urnak parancsolhat, csak éppen a magyar politikai világnak nem. Így érthető, hogy a Latourék parancsa daczára Aehrenthal utazása és előreláthatólag még egynehány utazás szükséges annak eldöntésére, hogy a legközelebbi delegáció összehívható-e az ősz előtt. Ez a kérdés még ezután dől el.

Ilyen körülmények között nagyon kétséges, hogy báró Aehrenthal ebben a kérdésben valami eredményt tudjon elérni. Látják ezt illetékes helyen is, mert már előre kiadták a következő félhivatalos kommunikét:

Báró Aehrenthal külügyminiszter budapesti látogatásához a kombinációk egész özönét fűzik egyes lapok és ezek közt még olyanok is, amelyek mindenkor tüntetőleg szokták szem előtt tartani a külügyminiszter illetékességének közjogi határait. Mindezekkel a hírlapi kombinációkkal szemben a leghatározottabban jelenthetjük ki, hogy báró Aehrenthal budapesti utazásának semmi olyan célja nincs, amely szorosan a külügyminiszter ressortjának keretei közé ne tartoznék.

Budapest, április 10.

Diplomaták Budapesten. Gróf Pallavicini János konstantinápolyi nagykövet és gróf Forgách János belgrádi követ ma Budapestre érkezett. Forgách János ma délelőtt a képviselőházban volt és a szerb kereskedelmi szerződés dolgában hosszasan tanácskozott dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel.

Küldöttség Apponyinál. Osztrólczy Miklós, Zólyomvármegye főispánjának vezetésével Besztercebánya sz. kir. város küldöttsége tisztelgett ma lesz, ha látja, hogy valakinek jobban megy dolga, mint neki."

A római császárok azonban nem jártak Bismarck és Appius Claudius útjain, hiszen már Cesar csak a cirikusban 150.000, Vespasian 250.000 proletárnak adott ingyen helyet, mely szám a IV. században 385.000 helyre emelkedett. Ámde a császári hízogés és kegyosztás nem segített a bajon, a „két ellenséges nemzet” (t. i. gazdagok és szegények) közt mindbárból nagyobb lón az ellentét, a proletárok tömege mindinkább nagyobbodott, a társadalomból kilökött milliók gyűlölete harcra szólította azokat, kiknek egyedüli életzélja a gazdagok katasztrófája vala. Ily katasztrófát előidézt az adósság, a kamat, a bér elengedése és azon agrártörvények, melyeket a birtokosok joggal rábálsnak mondhattak. A demagógiai agrárpolitika a jogbiztonságot s a tökegyűjtést lehetlenné tevén, tényleg kommunisztikus rablást idézett elő, melynek pusztításait a későbbi abszolutizmus megakadályozta.

Igy aztán a közös katasztrófa nem volt elkerülhető, az általános korrupció, az erkölcsi és fizikai degeneráció s az osztályharcok megnyitották a hajdan világverő Róma kapuit a barbár népek edzett fiai előtt, akik gunyt üttek a régi dicsőségből, a nagyszerű civilizáció kincseit sárba dobták, összetörték vagy elvitték a fenséges szobrokat, azokon a területeken, melyeken a híres légiók parancsoltak, elnémult a római uralom hangja, elveszett örökre a nemzeti függetlenség, mert azt már nem tudta megbecsülni a *civis romanus!*

délelőtt gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A küldöttség szónoke, Csesznák Gyula kir. tan., polgármester arra kérte a minisztert, hogy a kir. katolikus főgimnázium részére új épületet emeltesse. A miniszter szívélyesen válaszolt és a kérelem teljesítését kilátásba helyezte. A küldöttségben résztvettek Radnay Farkas besztercebányai püspök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, továbbá Petrogalli Oszkár és ifj. Wekerle Sándor orsz. képviselők is.

A t. Házból.

I. Berekesztés.

Délben tizenkét óra után pár perczel Návay Lajos, aki az elnöki széken ült, átvett egy levelet, amit a terembiztosnak Wekerle adott és odanyújtotta Hammersberg László jegyzőnek. S egy pillanat múlva Hammersberg László érczes, stentori hangon szavalni kezdett olyan hatalmasan, hogy „döbbenet által a vér ere fagy.”

— Mi Első Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár . . .

Csend honol a tájon . . . Árván ülnek a padokban elkényszeredett képi honatyák, akik pro forma jöttek a formális ülésre, nem is annyira a Hammersberg László szavaltában gyönyörködni, mint inkább Darányi Ignácznak az ő tíz éves miniszterségének jubileumához gratulálni. És nem is ő felségét élieneztek, hanem Darányit, aki ebben az időben lépett a terembe.

Hammersberg azonban csak folytatta a királyi levél felolvasását, melyben az ausztriai császár után Csehország királya és majd Magyarország apostoli királya következett és végződött a mondat eképpen:

— Hü Magyarországnak s társországai zászlóinak, egyházi és világi főrendeinek és képviselőinek, kik az általunk 1906. évi május 19-ére Budapest székesfővárosunkba egybehívott gyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözléteinket . . .

— Köszönjük . . .

Azaz, hogy nem. Egy hang sem hallatszott. Hammersberg zavartalanul szónokolhatott tovább és ebből meg lehetett tudni, hogy az országgyűlés második ülészakát a király berekesztette és a harmadiknak a megnyitását április 29-ére tűzte ki.

Ezzel el is oszlohattak volna. Mert az ilyen királyi kézirat után csak az következik, hogy hódolattal tudomásul veszik és elmennek vakációzni.

De még néhány adminisztrációs ügyet elintézték. Az elnök bemutatta a jelentést, mely a második ülészakában elintézett ügyekről szólt és aztán megállapították, hogy a jövő ülészakára is kilencz jegyzőt választanak, továbbá az első ülésen, április 29-én, megválasztják a két alelnököt, a háznagyot és a jegyzőket s a jegyzőkönvet most hitelesítették és végül az elnök boldog ünneplést kívánt a képviselőknek, s a képviselők hasonlóképpen boldog ünnepeket kívántak az elnöknek.

Aztán megint gratuláltak Darányi Ignácznak egyenkint is, sőt néhányan kétszer is.

Amikor eloszlottak, mindenki elfeledkezett arról, hogy mi történt. Sőt az egész ülészakáról se sokat tudtak. Az elnöki jelentésből (melyet a képviselőházi irodában állítanak össze), több tájékoztatást kaphattak volna, de abból se túlságosan sokat. Nevezetesen a jelentést statisztikamódszerrel csinálják. Nevek vannak benne a személyi változásokról, kik haltak meg, kiknek a mandátuma került más kezekbe, mely mandátumok voltak vizsgálat alatt. És ezenkívül számok vannak az egyes miniszterek részéről benyújtott és részint elintézett, részint elintézetlenül maradt törvényjavaslatokról. Néhány elintéztet javaslatnak a címét megemlíti a jelentés,

a többről ennyi sincs. Másképpen képzelnek mi a képviselőháznak egy-egy ülészakáról szóló jelentését. Ugy képzelnek, hogy tényleges tájékoztatás és ismertetés legyen az ülészakáról, annak munkáját akként tárgyalván, hogy legalább is lexikon jellegű tudósítást kaphassunk. A munka könnyű lenne nekik, akik a teljes anyag fölött rendelkeznek és az összeállításra sok idejük van. Egyáltalában a parlament munkásságáról való tájékozódás a legnehezebb és a naplók végtelen tömegét kell átvizsgálni, hogyha valamit keresünk. Mindez a munka tudniillik bizonyos séma szerint történik s a sémának a jellege az, hogy minél kényelmesebben essenek túl a töendőkön és tenni látszódnak valamit, anélkül, hogy érdemleges munkát végeznének.

Avagy talán éppen ez a rendszer amiatt marad fenn, hogy a jelentés hü kifejezője legyen a parlament ugynevezett munkásságának, amiben tulajdonképpen csak a miniszterek vesznek részt s a képviselők csak statisztálnak, olykor viharozva, máskor lelkesedve, de mindig engedelmességedve a különböző karvezetők dirigensi pálcájának.

De minden jó, ha a vége jó. Az ülészak bezáratott s ezeket a sorokat már a vakáció kellemes érzésével írjuk.

Üres marad két és fél hétig a képviselőház czipra palotája s amikor oda visszatérünk, a belső alkotmányos élet zsbongása szerez változatosságot. A háznagy-választás, alelnökök választása és a szerény javadalmazásu jegyzőségekért való eszeveszett tolongás következik.

Addig a követek otthon időznek a szeretett választók között, akik esetleg szintén azt óhajtják, hogy bár csak már választások lennének, de nem belső házbüliek, hanem külső országos képviselőválasztások.

* * *

II. Cserépdarabok.

Megjött báró Aehrenthal Lexa Alajos a feleségével együtt, aki magyar asszony, Széchenyi grófnő.

Megjött a külügyminiszter és a politikai világ eliteje szenzációs érdeklődéssel fogadja ezt az eseményt. Mit csinál itt a külügyminiszter?

Diplomáciai szempontból egészen ügyes dolog, hogy a feleségét magával hozta. Bécsben, Berlinben, Párisban és Londonban arra fognak hivatkozni, hogy a felesége magyar asszony s most a budapesti arisztokráciánál kötelesek vizitet tenni. Demonstrálni is fogják, hogy az arisztokrácia az ő kedvükért összejöveleteket rendez és résztvesznek pár nyilvános alkalomban is, ahol a társaság együtt jelenik meg.

Persze ez a meghatározás ama külföldnek van szánva, amelyik féltékenykedik, ha a külügyminiszter politikai állásának megfelelően, mint Magyarország külügyminisztere szerepél, ami éppugy kötelessége, amint külügyekben Ausztriát képviseli. Hanem természetesen Aehrenthal fontos politikai tanácskozásokat folytat az összes megoldandó kérdések dolgában a magyar kormány elnökével, Wekerlével s esetleg a kabinet mindama tagjaival, akiknek a felmerülő kérdésekhez hozzá kell szólaniok.

Csak egyet ne váriának. Tudniillik azt ne váriák, hogy Aehrenthal döntse el, hogy valjon a koalíció után következő kormány függetlenségi legyen-e vagy más legyen.

Mert ezt a kicsit mégis csak az ország választóközönsége fogja eldönteni.

A fiemei kormányzóról híreket terjesztettek s a hírek azt jelentették, hogy gróf Nákó Sándor lemond, mert a határrendőrség szervezése dolgában ellentétek keletkeztek a kormányzó közt és gróf Andrássy belügyminiszter közt.

E híreket megczáfolta gróf Nákó Sándor, de még erősebben megczáfolta gróf Andrássy Gyula. Gróf Nákó hosszú ismertetőt tett közzé a fiuemei ügyek állásáról s azok kapcsán jelentette ki, hogy ezse ágában sincs lemondani. De ezzel szemben azt kérdezték, hogy valjon mit szól ehhez gróf Andrássy Gyula belügyminiszter.

Se kérdésre felelt a leghatározottabban gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, amikor ma a főrendiház folyosóján hangosan nevetve fordult gróf Nákó Sándorhoz:

— Hát te lemondtal?

S ezzel az egész válság elintéztetett, miután a legvilágosabban kitűnt, hogy se Nákó nem akar lemondani, sem Andrássy nem akarja őt lemondatni.

A rövid elintézés mindig a leghatásosabb. Valamint annak idején az is igen hatásos volt, amikor báró Bánffy akkori miniszterelnök egy minisztertanács után értesülvén a horvát miniszternek vele ellentétes állásponton lévő nyilatkozatáról, a klubban odalépett a tarokkozó miniszterhez s így szólt hozzá:

— Pardon, egy perczre. Légy szives megírni a lemondó leveledet, azután folytathatjátok.

Darányi tíz éves jubileumáról sok dicsőítő cikkek szólnak. Mind megérdemli, sőt többet is érdemelne.

De mi ezuttal nem magáról a jubileumról akarunk szólni, hanem csak ezzel kapcsolatosan egy igen jellemző körülményre mutatunk rá.

Ez az, hogy Darányi miniszteri működésének tíz évét aképpen számították, hogy „csekély megszakítást” illesztettek közbe. A megszakítás vonatkozik a Tallián Béla miniszterségére, majd a darabont időben György Endre és báró Feilitzsch Arthur miniszterségére. Tallián Béláról nem szólnak, mert alkotmányos miniszter volt. Ami azonban a darabont időben szolgált minisztereket illeti, őket úgy tekintik, mintha nem lettek volna.

Lényeges benne az, hogy az ő foglalatosságukat elfeledik s amit az ember elfelejtett, mintha sohasem történt volna meg.

Sőt a feledésnek testvére a megbocsátás, mely azonban még nem időszerű, amíg a nemzet az okozott károkat helyre nem pótolhatja.

Budapest, április 10.

A horvát helyzet. Zágrábból jelentik, hogy az önálló szerbek pártja a párt összes képviselői által aláírt nyílt levelet intézett báró Raich Pál horvát bánhoz, amely a „Srbobran” és „Pokret” ma esti számban jelent meg. A levél vádat emel a bán ellen, hogy már hivatalbalépte óta rágalomokkal harcol a szerb-horvát koalíció ellen. Zágrábba érkezése alkalmával azt mondta egy újság tudósítója előtt, hogy azok a tüntetések, amelyek akkor lezajlottak, antidinasztikus és felségárusító jellegűek voltak, a kadat és úgy tüntette fel a dolgát, mintha ezeket a tüntetéseket az önálló szerbek rendezték volna. Egy bécsi lap tudósítója előtt pedig odanyilatkozott, hogy a horvát-szerb koalíció felforgató törekvéseinek számai Boszniáig és Szerbiáig is elnyúlnak. A sabor megnyitása előtt úgy informálta a magyar minisztertanácsot, hogy a horvát helyzet különösen a pánszerb akció miatt veszélyes. A sabor elnapolása által megfosztotta a szerbeket annak lehetőségétől, hogy ezeket a vádakat nyílt ülésen megczáfolják. Ezért a horvát-szerb koalíció ismeretes manifesztumában ki is jelentette, hogy a bán amaz állítása, mely szerint a horvát-szerb koalíció antidinasztikus és felségárusító tendenciáknak hódol, merő rágalomnál nem egyéb. Bizvási elvárhatták tehát, hogy a bán be fogja bizonyítani állításait, vagy le fogja vonni annak konzekvenciáját, hogy a horvát-szerb koalíciót a legszélesebb nyilvánosság előtt megrágalmazta. A bán sajtója egyre azon dolgozik, hogy a koalíció alkotmányos harczát valamely antidinasztikus és államellenes csíny előkészülete gyanánt tünteti fel. Mivel a koalíció pártjainak sikerült a magyar uralom ellen erővel ellentállást fejteni ki, hogy azt legalább törvényesnek látszó eszközökkel leküzdhesék, a bán sajtója a denuncziálás terére lépett. A bán czélja az, hogy a horvát-szerb koalíciót törvényen kívül helyezze, hogy a horvát-szerb koalíciót ezzel meg fogja szelídíteni, oda munkál-

kodik, hogy a szerbeket veszélyes forradalmároknak tüntesse fel és így elhitesse a mérvadó körökkel, hogy az ő báni méltóságban maradása fontos államszükség és az ő távozásából veszély háramlanék egy monarchiára, mint a dinasztia. A horvát-szerb koalíció — mondja még a nyílt levél — nem engedheti, hogy a báni méltóság magas piedesztáljáról a törvényes képvisellel ilyen frivol játékot üzennek. Adja át a bán az ügyet a bíróságnak és a sabort hívja össze. A szerbek azt fogják követelni, hogy kiadatásuk kérdését a sabor napirendre tűzze és kiadatásukat el is határozza.

Ezokról jelentik: A vármegyei közigazgatási választmány ma tartotta rendes havi ülését, amelyen báró Rajacsich főispán első ízben elnökölt. Miután az új főispán üdvözölte a választmányi tagokat, dr. Prebek Vladimir Djakováról, kijelentette, hogy ő és társai az ülést törvénytelenül összehívták, mert az új főispán még nem tette le a törvényben előírt hivatali esküt. Báró Rajacsich főispán tagadta e felfogás helyességét, amennyiben hivatkozva a régi gyakorlatra, kijelentette, hogy a május elején tartandó legközelebbi tavaszi kongresszión fogja magát alávetni az eskütel szertartásának. Addig is hivatalos működésében szigorúan hazafias szempontok fogják vezérelni annál inkább, mert tudatában van annak, hogy a horvát nemzet fia. Kenefeli István alispán megjegyezte, hogy még az ugynevezett nemzeti kormány érájában is Kiepač varasdi főispán még eskütel előtt elnökölt a közigazgatási választmány ülésén, anélkül, hogy bárki is kifogásolta volna. Ez incidens után az említett választmányi tagok eltávoztak, mire az ülés további lefolyása normális volt.

Darányi Ignác ünneplése.

Budapest, április 10.

A földmivélsügyi minisztérium egész tisztviselői kara és külső hivatalainak képviselői ma délelőtt 11 órakor rendkívül impozáns számban gyűltek össze a földmivélsügyi minisztérium elnöki fogadótermében, hogy üdvözöljék és ünnepljék Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter miniszterségének 10 éves évfordulóját alkalmából.

Amikor Darányi Ignác a terembe lépett, perczeig tartó éljenzés és zajos ováció fogadta, amelynek csillapultáival Mezőssy Béla földmivélsügyi minisztériumi államtitkár mindvégig nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadott beszédben üdvözölte a minisztert. Leles szavakban szólta Darányi Ignác tíz éves miniszterségének eredményét, kiemelve, hogy a mezőgazdaság és a földmivélség minden ágában milyen hatalmas fejlődést idézett elő. A szép beszédet így fejezte be:

— És végül — és ezt szándékosan hagytam utoljára, sokoldalú lázas tevékenység, a politikának oly gyakran kitört viharai között is a vezetésre bizott tisztviselői karnak mindenha legönzettelenebb jóakarója voltál. Pontosságát és kötelességűdést követelő szigorú hivatalfő, de meleg szíved és éies szemed meglátta emellett az igazi szenvedést, átérte az elhagyottak fájdalmát és sok-sok égo könyvet sietett felszárítani. Ezért a jószágerő, a tisztviselők sorsának javításáért kifejtett tevékenységédert fogadok mindnyájunk öszinte köszönését. Köszönünk és azon kívánságunkat, hogy meg nem fogyó munkakedvvel, friss szellemi erővel vezess hennünket az általa választott utirányon! Mi munkatársaid lelkes örömmel követünk, mert tudjuk, hogy ez az ut a becsület, a tisztesség, az igazság útja és vállvetett munkánk a magyar nép, édes hazánk javára lesz! Az isten téged sokáig éltesse. (Hosszartartó lelkes éljenzés.)

Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter az üdvözölsére a következőként válaszolt:

— Méltóságos államtitkár ur! Tisztelt uraim! Hálásan veszem azon kitüntetést, amelyben méltóságod vezetése alatt a földmivélsügyi minisztérium tisztikara engem részesít. Meghatottak méltóságodnak ékes szavai. Szívükből löttek és szívükhöz is szóltak. Mi méltóságodat aránylag rövid idő alatt mindannyian, ahogy itt vagyunk, tisztelni, becsülni jellemének nemes vonásait megszeretni tanultuk. Méltóságodra ráillik az az angol közmondás, hogy azon kevesek közé tartozik, akik nincsenek soha utban és nincsenek soha az uton kívül, mert mindig az uton, az egyenes, az igaz, a helyes uton vannak. (Éljenzés.) Hálásan köszönöm a bizalmat azért is, mert alkotmányos felfogás szerint a minisztérium politikáját, a miniszter irányítja, a minisztérium politikájának jellegét a miniszter adja meg. Önök dolgoznak, fáradnak négy fal között, rajtam és saját lelkiismeretükön kívül sokszor nem tud a közönség fáradozásukról. És önök ennek daczára úgy fáradnak és úgy dolgoznak, úgy küzdenek a magyar mezőgazdaság emelése érdekében, mintha a dicsőség is egészen önöket illetté. Nem gépiesen végzik a mun-

kájukat, hanem, amit tesznek, amit dolgoznak, az lélekükből teszik. Tisztelt uraim! Önök megértették az én politikámat, amely az volt mindig, hogy a gazdák érdekét a gazdákkal együtt kell szolgálni. Önök megértették és átvitték ezt az életbe. Ha gazdátársaink idejöttek, ebben a minisztériumban sohasem érezték magukat idegennek és ritkán mentek el innen megnyugvás nélkül. De önök megértették szociális politikámat is, amely szociális politika abból indul ki, hogy „a pór szegény, bár, észrevétlen dolgozik a hon derületén”. (Zajos tetszés.) Önök nem a régi bürokraták hamis receptjét követték, akik, amikor az ügyfél jött, azon törték a fejüket, hogy hogy lehessen elutasítani, hanem önök — igen helyesen és méltányosan — azon törték a fejüket, hogy hogyan lehessen a törvények keretében nekik igazságot szolgáltatni, hogyan lehessen rájuk humánus szívet és humánus lélekkel segíteni. És t. uraim, még egyet kell különösen kiemelnem és ez az, hogy a mi minisztériumunkban nagy anyagi érdekellentétek kérdései jönnek elő. Nagy és messzeható anyagi kérdésekben kell határozunk. Milliákat építünk a vizeken és a vizek alatt; erdőkihasználataink olyan hegyeken és olyan bérceken vannak sokszor, ahova csak a madár jár. És ezen hosszú idő alatt, amely alatt önök élén állani szerencsém volt, soha kétely nem merült fel ezen minisztérium eljárásának önzetlensége és megbízhatósága iránt és soha nem történt, hogy a minisztérium tiszta hírneve bárki által érintett volna. Hálásan veszem azt is, hogy önök amilyen előzékenységet tanúsítottak és tanúsítanak a kívüllág iránt, éppoly egyetértésben és békében éltek egymással. Ez az egyetértés, ez a békesség, amelylyel együtt dolgoztak, ez önöknek egy igen szép egyéni és családi vonásuk, de egyszersmind a sikernek is egyik biztosítéka volt. Parlamentáris miniszternek, t. uraim, két kellékkel kell bírnia: az egyik a vallásos ember kelléke, aki minden perczben kész elmenni, hogy sáfarkodásáról beszámoljon. A másik kellék az, hogy ugy dolgozzék és ugy munkálkodjék, mint a gazda, aki örök életre vél számítani. Mi ketten, t. barátokkal, a politikai államtitkár, urral, képviseljük a változó életet. Önök, t. uraim, hivatvák az állandó elemet képviselni. Önök hivatvák ezen minisztérium nemes hagyományait fenntartani és változatlanul éltetni tovább. (Zajos éljenzés.) Mi lehet nemesebb feladat, mint azt a magyar földet szolgálni, amelyhez „annyi szent nevet egyezredév csatol”. Mi lehet magasabb feladat, mint szolgálni ezen földnek derék, becsület, józan, hazafias népét? Mi lehet magasabb, mint téglát téglára rakni, építeni, alkotni, küzdeni, hogy felépítsük azt a nagy Magyarországot, amely álmainkban él? Mi idősebbek, talán ezt az időt, sőt valószínű is, nem fogjuk megérni. Mi nem fogjuk meglátni az igéret földjét, de a gazda akkor is vet, amikor nem tudja, vajon ő fog-e aratni? (Tetszés és helyeslés.) A történet azt tanítja, hogy nagy dolgokat csak egymást követő nemzedékek következtetés és folytonos, egyetértő és vállvetett munkája tudott kivívni. Az mellékes, hogy egykoron, a diadal napján, a munka érdeme kiknek fog tulajdonítani. A lényeges az, hogy ennek a nemzeti nagy alkotó munkának egész haszna, egész dicsősége a magyar nemzeté, a magyar hazáé legyen. (Éljenzés.) Én hálásan köszönöm még egyszer ezen kitüntetést és magamat barátságukba, támogatásukba és bizalmukba ajánlom. (Leles éljenzés.)

Ezután a miniszter szívélves kézzel intással külön is megköszönte a megjelentek üdvözölsését és lelkes éljenzés közben távozott. A mai délelött folyamán Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, Sztéryny József államtitkár és a politikai világ számos kitünősége személyesen kereste fel Darányi földmivélsügyi minisztert, hogy legjobb kívánataikat kifejezzék.

Délután aztán öt órakor a magyar gazdasági háromszáztágu küldöttségét vezette Darányi Ignác miniszter elő gróf Dessewffy Aurél főrendiházi elnök, hogy elismerését és háláját fejezze ki a magyar gazdasági Darányiak miniszteri működése tízedik évfordulóján. Az impozáns küldöttségben az Országos Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség, Hangya Szövetkezeti Központ, a Gazdák Biztosító Szövetkezete, Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság, az Országos Központi Hitelszövetkezet, számos országos és vidéki gazdaszervezet, vidéki gazdasági egyesület, szövetkezet és gazdakör küldöttjei vettek részt.

A küldöttség nevében gróf Dessewffy Aurél meleg szavakkal, az elismerés hangján üdvözölte Darányit, akinek főként kiemelte a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló nagy tevékenysége mellett azt az érdemét, hogy a nemzeti küzdelem idején megmutatta mint volt miniszter az alkotmány iránt való tiszteletét és érületét. Az élénk éljenzéssel fogadott üdvözöl beszéd után sorra járultak a miniszter elé a különböző gazdasági szervezetek küldöttségei, melyeknek szónokai herczeg Esterházy Miklós,

Gróf Pallavicini Ede, Bernáth Béla, Bujanovics Sándor, Emödy József voltak s üdvözölték a minisztert tíz éves jubileuma alkalmából. Darányi miniszter válaszában ígéretet tett, hogy továbbra is kitartással fog munkálkodni a magyar földmivéleltség előbbrevitelén.

Utolsó akkordok.

— Az országgyűlés ülése. —

Budapest, április 10.

A képviselőház legközelebbi ülése április hó huszonkilencedikén lesz. Addig tart a husvét vakáció. De mielőtt ez a szünet megkezdődött volna, néhány formáson esett át nemcsak a képviselőház, hanem a főrendiház is. Főloivasták azt a királyi kéziratot — itt is, ott is — mely a második ülészakot berekeszti s egyben a harmadikat nyomban megnyitja. A képviselőházban az elnök még bemutatta a második ülészakról szóló jelentését s megállapította az április huszonkilencediki ülés napirendjét. A főrendiházban az elnök elparentálta Lobkovitz Rudófit, közölte a főrendekkel a portugál király köszöntét, melyet a főrendiház részvéteért mondott — s még néhány bizottsági jelentést vettek tudomásul. Boldog ünnepek kívánásával végződött mind a két Házban az ülés.

Részletes tudósításunk ez:

I.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött déli tizenkét órákor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Csizmazia Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A jegyzőkönyv olvasása közben lépett a terembe Darányi Ignác földmivélségi miniszter, akit az egész Ház lelkesen megjelzett és megtapsolt.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Bemutatja a második ülészak berekesztéséről s a harmadik ülészak megnyitására szóló királyi kéziratot, kérve felolvasását s kihirdetés végén a főrendiházzal való közlését.

Hammersberg László jegyző felolvassa a leiratot, amely a következőképpen hangzik:

Kelt Bécsben 1908. április 9-én. Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya és Magyarország apostoli királya, hű Magyarországnak s társországi zászlóinak, egyházi és világi főrendeknek és képviselőinek, kik az általunk 1906. évi május 19-ére Budapest székesfővárosunkba egybehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlőnkkel! Kedvelt híveink! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az általunk 1906. évi május 22-én megnyitott országgyűlésnek második ülészakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a harmadik ülészakot ez évi április hónap 9-dikére összehívottunk nyilvánítottuk. Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel általánosan hajlandók maradunk.

A Ház a leiratot tudomásul vette.

Az elnök bemutatta a második ülészak működéséről szóló jelentést, amelynek főbb adatai a következők:

A második ülészakot 1907. október 12-én nyitották meg s 1908. április 10-én fejezték be. A második ülészakban összesen nyolcz képviselő mondott le mandátumáról és pedig: Gaál Gaszton, Györgypál Domokos, Déry Zoltán, Baross Jusztin és Nehrebeczky György magyarországi, Georgevics Tivadár, gróf Normann Rudófi és Potocsnyák Ferencz horvátországi képviselők. Elhunyt négy képviselő: Keszits Antal, Vargha Károly, Betegh Imre és Uray Imre. Időközben képviselővé választották: Gaál Gaszton, Botzenhardt Jánost, Hajnó Ignácot, Gyelmiss Gerót, Barsay Tamást, Farkas Albertet, Béla Henriket és Máthé Lászlót. Ez idő szerint tehát üresedésben van egy magyarországi választókerület és három horvátországi mandátum.

Az első ülészakról elintézetlen két ügy, a Lukács László képviselő ellen tett panasz, amelyet azonban a második ülészakban ítélethozatal előtt

visszavontak és a második Ivánka Milán képviselő ügye, akinek mandátuma ellen a vizsgálat még mindig folyik. A második ülészakban a kormány részéről beadtak harminczhét törvényjavaslatot. A miniszterelnök kettőt; a belügyminiszter ötöt; a földmivélségi miniszter és a honvédelmi miniszter két törvényjavaslatot nyújtott be; az igazságügyminiszter négy törvényjavaslatot terjesztett be; a kereskedelemügyi miniszter beadott tíz törvényjavaslatot; a vallás- és közoktatásügyi miniszter egy törvényjavaslatot adott be; a pénzügyminisztériumból öt törvényjavaslat nyert szentesítést. A kormány az obstrukció kezdetekor több törvényjavaslatot és jelentést visszavont, ezeket a jövő ülészakban fogja benyújtani. A visszavont jelentések között vannak a honvédelmi miniszter összes jelentései a honvédség és a hadsereg jelenlegi állapotáról, továbbá az 1906. évi zárószámáról szóló jelentés, a kormány 1906. évi működéséről szóló jelentés és az 1906. év utolsó és az 1907. év első három negyedében előfordult tulkiadásokról szóló jelentések. A jelentés azonkívül a következő számadatokat közli: Mentelmi ügy volt 50, ebből elintézték 11-et, visszavontak 1-et, függőben maradt tehát 38. Az első ülészakról visszamaradt mentelmi ügyekkel együtt 64 mentelmi ügy van elintézetlenül, amelyek közül 28 ügyben a bizottság már jelentést tett a Háznak, de a Ház még nem tárgyalhatta. Interpellációkat 88-at terjesztettek elő, amelyek közül 44 kapott választ. Az első ülészakról 37 interpelláció maradt függőben, ezek közül 11 interpelláció kapott választ. Összeférhetetlenségi bejelentés 5 volt, függőben csak 1 maradt. A második ülészakban a képviselőház összesen 113 ülést tartott.

A jelentés előterjesztése után az elnök javasolta, hogy a két alelnököt, a kilencz jegyzőt s a háznagyot az új ülészak első ülésében válasszák meg. (Helyeslés.) Felhatalmazást kért s kapott, hogy a szünet alatt az új választásokról intézkedhessék.

A Ház még megállapította az április 29-iki ülés részletes napirendjét s ezzel az ülés negyed egy órákor véget ért.

II.

A főrendiház ülése.

— Kezdődött d. u. egy órákor. —

Elnök: Gróf Desselwffy Aurél.

Az elnök: Megnyitja az ülést, Meleg szavakban elparentálta Lobkovitz Rudófi herceg főrendiházi tagot. Javaslatára elhatározta a Ház, hogy részvétének jegyzőkönyvi kifejezést ad, a ravatra koszorút helyez s az özvegyhez részvétáviratot intéz.

Bemutatta ezután az elnök a portugál kormány levelét, amelyben a portugál király megbízásából köszönetet mond a részvét tolmácsolásáért, majd előterjesztette a miniszterelnök átiratát az új főrendek kinevezéséről s jelentést tett számos más ügyről, amelyeket a Ház tudomásul vett.

Hasonlóképpen tudomásul vették az igazoló és a mentelmi bizottság jelentését. Eszerint báró Ambrózy Gyula ügyében, akinek mentelmi jogát párviadál vétsége miatt felüggesztették, tudomásul vették a bíróság ítéletét. Ifjú gróf Esterházy Ferenczet rágalmasz miatt kérik ki; a Ház nem látta eléggé tisztázottnak a dolgot, ezért a gróf mentelmi jogát nem függesztette föl.

A jelentések között volt ez is.

Báró Uray Bálint, örökös jogu főrendiházi tag bejelentette, hogy vagyoni képesítése nem felel meg a törvényszabta követelményeknek, minélfogva magát a főrendek jegyzékéből töröltetni kéri. A bizottság tiszteletteljesen javasolja a főrendiháznak, hogy a bejelentést tudomásul venni és nevezett tagsági joga gyakorlásának megszüntet kimondani, egyben pedig, tekintettel arra, hogy a bizottság tárgyalásai közben kétféle támadt arra nézve, vajjon a vagyoni képesítés elismerésének alapjául szolgáló közokiratok egyikének tartalma nem változtatott-e meg önkényesen, a főrendiház elnökségét az ügyre vonatkozó iratoknak az illetékes királyi ügyszékhöz való átételére felhívni méltóztatssék.

Ezután meghallgatták az ülészak berekesztéséről szóló királyi kéziratot s a legközelebbi ülést április 29-ére tűzték ki a főrendek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után fél két órákor az ülés véget ért.

Budapest, április 10.

A hatásköri bíróság életbeléptetése. A hatásköri bíróságról szóló 1907. évi LXI. törvényzikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában a hivatalos lap mai száma hozza a kormány rendeletét, amely kilencz pontban ad utasítást a törvény végrehajtására. E szerint a hatásköri bíróságról szóló törvény 1908. május elsején lép életbe, ettől kezdve a hatásköri összeütközés esetére vonatkozó iratokat a kir. Kuria épületében székelő bírósághoz kell felterjeszteni. Az ügyet annak a bírói vagy közigazgatási hatóság-

nak kell felterjeszteni, amelynek határozata következtében az összeütközés felmerült. Az illető hatóságnak nem szabad bevélni, amíg valamely érdekelt fél az eldöntést kéri, hanem amint az összeütközés nyilvánvalóvá lesz, 15 nap alatt köteles az iratokat felterjeszteni. Erről aztán nyomban köteles az ügyben eljáró másik hatóságot is értesíteni, ha pedig az összeütközés bünvádi ügyben merült fel, köteles azt a koronaügyésznek is bejelenteni. A hatásköri bíróság felállítását a közigazgatási bíróságnak az 1896. évi XXVI. megjelölt hatáskörét nem érinti, valamint nem érinti azokat az összeütközéseket sem, amelyek Horvát-Szlavon és Dalmátországi bíróságával, vagy más autonóm hatóságával szemben merült fel. Ezeknek az elintézése továbbra is a minisztertanács elé tartozik.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőház. A képviselőház hosszabb vita után az összes olvasásaiban elfogadta a közmunkaügyi minisztérium felállítására vonatkozó javaslatot és az új minisztérium részére szükséges költségekre vonatkozó javaslatot a költségvetési bizottság elé utalta. A vita során Seitz képviselő a Wahrmund-brosura konfiskált részeit olvassa fel. Zacek alelnök bejelenti, hogy Choc képviselő a Wahrmund-brosura elkobzása ügyében interpellációt nyújtott be, amelyet felolvastat s ezért zárt ülést rendel el, mely hat órákor kezdődött.

A 6 órától 9-ig tartott zárt ülésben a képviselőház hírszerint elvetette Chocnak azt a javaslatát, hogy mondják ki az ülést nyilvánosnak. Ezután fölolvasták a Choc-féle interpellációt. Majd újabb névszerinti szavazásban elvetik azt a javaslatot, hogy az interpellációt a nyílt ülésben még egyszer felolvassák. A három óra hosszat tartó zárt ülés után újból megkezdődik a nyílt ülés, melynek folyamán több javaslatot tárgyaltak. Seitz ismételtelen felszólal és mindannyiszor felolvasta Wahrmund röpiratának inkriminált részeit, amit Zacek alelnök a szociáldemokraták élénk tiltakozása közben hibáztat. Végül fél tíz órákor bezárják az ülést.

A képviselőház ma esti ülése végén Hock cseh radikális kvalifikálatlan kifejezésekkel támadta a cseh helytartót, a cseh nyelvnek a prágai helytartóságnál való használatára vonatkozó titkos rendelet ügyével kapcsolatosan. Ez ellen Stranzky német radikális kikelt és utalt arra, hogy ismét egy, a házon kívül álló politikai személyiséget támadtak meg. A cseh helytartót, aki eddig a cseh oldalon állott, támadják és rágalmaszok, tekintet nélkül arra, hogy a törvény alapján áll, mert elismert cseh hivatalos nyelv nem létezik. (Viharos ellenmondás a cseheknek.) Klofac az ellen tiltakozik, hogy a jubileumi ünnepélyek alkalmából tervezett cseh színelőadások kiestek és ezért Lueger polgármestert, valamint a bécsi községtanácsot vádolja és megtámadja Peschka minisztert is, annak az ügyben elíglalt álasportja miatt.

Angol miniszterválaság. Asquith Herbert miniszterelnök ma este érkezett Londonba s holnap fog tanácskozni azokkal a politikusokkal, akiket a minisztérium rekonstruálása érint. A lapok vasárnap vagy hétfőn teszik közzé az új miniszterek listáját. Azokkal a nyílt és alattomos támadásokkal szemben, a melyeknek a király uralomra lépése óta most először van kitéve, mert Asquithot Biarritzba hivatta a helyett, hogy a kormányváltozást Londonban hajtotta volna végre, ma reggel több lap nyilvánvalóan a király környezetéből eredő kommunikét közöl, amely szerint a király csupán egészségi okokból, orvosainak tanácsára kereste föl Biarritzot, hogy legutóbbi influenzájából teljesen felépüljön.

A czár és Nikita fejedelem. A czári pár az Alexeandrowszki-palotában Miklós montenegrói fejedelem tiszteletére disztribúciót adott, amelyen a czár a következő pohárköszöntőt mondta: Szívvel üdvözlöm királyi fenséged személyében egy szláv fejedelmi ház fejét, amelyet házammal rokonsági kötelékek fűznek össze és egyuttal egy nép uralkodóját, amelyet Oroszországhoz a közös vallás és faj kötelékek fűznek. Meg vagyok győződve, hogy királyi fenséged itt tartózkodása még szorosabba fogja

füzni azt a történelmi barátságot, amely Oroszország és Montenegro között fennáll, azt a barátságot, amelyet én is ugyanolyan mértékben föntartani kívánok. Üritem poharamat Miklós montenegrói fejedelem és fenséges családja egészségére, valamint bátor népének jóvoltára.

Ujabb macedon javaslat. Az olasz kormány javaslatot dolgozott ki a macedóniai kérdésben. Biztosan hiszik, hogy Anglia és Oroszország hozzá fog járulni. Robiandt tábornok, újonnan kinevezett csendőrségi felügyelő április végén megy Szalonikiba hivatalának átvétele végett.

A macedóniai reformkérdés ügyében a legutóbbi időben közzétett hivatalos közlemények természetesen felkeltették a Jildiz és a porta figyelmét. A török nagykövetségek fokozott buzgalommal végzik a jelentéstétel szolgálatát. A javaslatok végleges megállapításáig és ezeknek a portával való hivatalos közléséig azonban komoly török állásfoglalás egyáltalában nem lehetséges és az ez idő szerint különben is folytonosan változó hangulatokból nem lehet érdemleges következtetéseket vonni.

Az orosz-amerikai beavatkozás. Root külügyi államtitkárnak a karibini konzuli ügyben Pétervárra küldött jegyzéke bizonyítékát adja annak, hogy az amerikai főkonzul magatartása Kínával és a vasutársasággal szemben pártatlan volt. Hírlik, hogy a Washington és Pétervár között folytatott tárgyalások kifolyásaképp új utasításokat nem adnak a főkonzulnak. További jelentések szerint nyilvánvaló, hogy a főkérdésben a pétervári és a pekingi kormány rendkívüli előzékenységet tanusít.

A francia egyházi javak felosztása. A francia kamara 367 szavazattal 189 ellenében elfogadta az egyházi javak felosztására vonatkozó, a szenátus által is elfogadott törvényjavaslatot, ugyszintén az amnesztia-javaslatot. Jaures egy megjegyzésére reflektálva Maujan államtitkár kijelenti, hogy D'Amade tábornok legutóbbi jelentését hivatalosan közzéteszik. A kamara ezután május 19-ig elnapolta ülésézeit.

A sahi merénylet. Teheránból érkezett távirat szerint egy villamossági gyárnak öt alkalmazottját letartóztatták. Azzal gyanúsítják őket, hogy részük volt a sah ellen elkövetett bombamerényletben. Ezuttal bizonyos, hogy tényleg az igazi tetteseket tartóztatták le. Teheránban a nagy pénz-szükség miatt a katonaság lázong s egyre-másra tartóztatják le az embereket minden ok nélkül, pusztán gyanúra, hogy részük volt a sah ellen elkövetett merényletben. A lakosság rémülete és elkeseredése igen nagy.

A szkupstina felosztása. A szkupstina felosztása befejezett dolog s az is kétségtelen, hogy az új választásokat vagy maga Pasic, vagy valamelyik meghitt és kedvelt embere fogja vezetni. Pasic a választások után rekonstruálja kabinetjét. Putnik hadügyminiszter le fog mondani és Petrovics belügyminiszter sem marad a kormány tagja, mert a Novakovics-testvérek titokzatos meggyilkolása kompromittálta őt. A szkupstina felosztása után az ellenzéki pártok manifesztumot fognak intézni a néphez.

A kormánypárt tegnap este visszautasította a korona azon javaslatát, hogy a két radikális-párt részvételével alakítsák koalíciós kormányt. Péter király a mai nap folyamán Pasic minisztereinököd, majd az ifju-radikális Stojanovics Ljubát fogadta kihallgatáson. Ez utóbbi megmaradt azon nézete mellett, hogy a szkupstina felosztása elkerülhetetlen és hogy az új választásokat oly kormánynak kell keresztülvinni, amely a politikai pártoknak és a nagyközönségnek a választások tisztaságát garantálja. Délben minisztertanács volt, amelyen a szkupstina elnöksége és a kormány főválasztmánya is résztvett. Hír szerint rekonstruált Pasic kormány kormányt alakítottak, vagy esetleg Andra Nikolics elnöklésével alakul kormány. Utóbbi eddig a kultusztárcza birtokában volt.

A portugál választások. Lisszabonból jelentik, hogy eddig még nincs kiderítve, vajjon vasárnap melyik pártcsoporthoz okozta a zavargást. A köztársaságiak, a Frankó-pártiak és a klerikálisok visszautasítanak minden vádat. A kormány vizsgálatot rendelt el az eseményeket és a városi gárda magatartását illetőleg. A közvéleménynek az az állás-

pontja, hogy a tüntetés csak szórványosan fordult elő és azt látszott provokálni, illetve annak szükségességét látszott illusztrálni, hogy új kabinet kerüljön a mostani helyébe. Azt beszélik, hogy a St.-Dominik-templomba a polgárőrség behatolt és a közönség közé lött. Az éj folyamán tartott razzia alkalmával több letartóztatott embernél tekintélyes pénzüsszegeket találtak, amelyeknek nagysága nincs arányban az illetők vagyoni viszonyaival, úgy, hogy ezt a rendőrség igen gyanus körülménynek tekinti.

Lisszaboni magánjelentések szerint az új képviselőház már eleve téltenségre van kárhoztatva, mert a republikánus párt, amelyet minden fontosabb kérdésben a demokraták is támogatnak, könnyű szerrel megbuktathatja a kormányt. Az ellenzéknek első követelése a municipális testőrség feloszlása, mert a hivatalos vizsgálat is bebizonyította, hogy a Domokos-rendiek székesegyháza előtt a municipális testőrség 200 lövést tett, ami a lakosság körében nagy felháborodást keltett. A kivonult csapatok parancsnoka azzal megtegetőzött, hogy katonái félreértésből lövéldöztek a tömegre, mert az utasítás az volt, hogy levegőbe löjjenek. Annyi bizonyos, hogy száznál több polgár megsebesült. Ugyanakkor a templom körül az ötödik gyalogezred öt közlegénye is megsebesült a municipális gárda golyóitól.

Miután Setubalban két köztársasági képviselőt választottak, a köztársasági képviselők száma 7, a progresszisták száma 58, a naczionalisták csak egy mandátumot kaptak.

EGYHÁZAK.

— (Nagyheti istentiszteletek.) A budapesti református egyház a nagyheten a következő ünnepies istentiszteleteket rendezi: Nagypénteken: a Kálvintéri templomban d. e. fél 9 órakor prédikál Petri Elek, urvacsorai beszédet mond Nagy Ferencz; délelőtt fél 12 órakor prédikál dr. Szabó Aladár, urvacsorai beszédet mond Petri Elek; délután 3 órakor prédikál Csötönyi János, Budán, a Szilágyi-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Haypál Rezső, délután 5 órakor prédikál Veress Jenő. Húsvét első napján: a Kálvintéri templomban délelőtt fél 9 órakor prédikál Csötönyi János, urvacsorai beszédet mond Nagy Ferencz; délelőtt fél 12 órakor prédikál Petri Elek, urvacsorai beszédet mond Csötönyi János; délután 3 órakor prédikál Nagy Ferencz. Budán, a Szilágyi Dezső-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorai beszédet mond ifj. Kiss Áron; délután 3 órakor prédikál Kovács Emil. Húsvét másodnapján: a Kálvintéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Szabó Aladár, urvacsorai beszédet mond Petri Elek; délután 3 órakor prédikál Nagy Ferencz. Budán, a Szilágyi Dezső-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Veress Jenő, urvacsorai beszédet mond ifj. Kiss Áron, délután 5 órakor prédikál Czেকেs Béla.

A budavári koronázó Mátyás-templomban a nagyheti ájtatosságok sorrendje a következő: Virágvasárnap, április 12-én délelőtt fél tízkor pálmabarkaszentelés körmenettel, tíz órakor nagymise. Nagyszombat d. u. 5 órakor Jeremiás próféta siralmi. Előadja Vavrinczné, Juhász Ferencz és a kar. Végül a „Miserere”. Nagyszombat d. e. 9 órakor ünnepi nagymise, mely után az oltárokat ékeségeiktől megfosztják. Majd a lábmosás szertartása, melyet Vaszary Kolos biboros hercegprímás képviselében dr. Kohl Medárd püspök végez. Délután 5 órakor Jeremiás siralmait előadja dr. Laczó Viktor káplán és Várady Sándor. Nagypénteken d. e. 9 órakor csonka gyászmise, majd szentbeszéd. Délután 5 órakor egyházi énekeloadás. Nagyszombat d. e. 9 órakor ünnepi nagymise. Délután 6 órakor a feltámadás ünnepe körmenettel. Húsvét vasárnap 10 órakor ünnepi nagymise, amelyen dr. Kohl Medárd püspök pontifikál. Húsvét hétfőn 10 órakor nagymise. A főváros katolikus templomaiban jobbra hasonló sorrendben tartják meg a húsvéti ájtatosságokat.

— (Önálló budai egyház.) A budai reformátusok körében élénk mozgalom indult meg a budapest-budai egyházrész önálló anyaegyházzá alakítása kérdésében. Virágvasárnap a délelőtti istentisztelet után, amelyen Haypál Benő lelkeszt tartja a szentbeszédet, e nagyfontosságú kérdés megbeszélésére a Szilágyi Dezső-téri templomban közgyűlés lesz, amelyre ezuton is meghívja az elnökség az érdeklődőket.

A Kossuth-szobor.

— A megbízást kiadták. —

Budapest, április 10.

A Kossuth-szobor évek és pályázatok hosszú sora óta vajdó ügye ma dülőre jutott. A bíráló-bizottság a megbízást kiadta.

Ez a legfontosabb momentum a Kossuth-pályázat ügyében. A köztudat eddig úgy tudta, hogy a megbízás kiadását politikai okok tiltják. A politika mostani hangulatából kiérlelődött az a felfogás, hogy a Kossuth-szobor felállításának ügye nem késhtik többé. A hangulat követeli. A díjat tehát mindenáron ki kell adni. A művészi szempontok mellőzéseivel is. Politikai okokból. Amely politikai jelenségen csak örülni van okunk.

Csak így lehet megértenünk, hogy a meghívott külföldi szakértők is a díj kiadása mellett szavaztak. A pályázat művészi eredménye kevésbé érezteti ezt meg velünk. Nagyon átlagos ez a művészi eredmény. Az első gondolat szinte röstelli egy pillanatilag az olyan művészek előtt, aminő Hildebrand és Van der Stappen...

Ma került másodizben döntés alá a Kossuth-szoborra hirdetett pályázat.

A főváros törvényhatósági bizottsága a Kossuth-szobor helyéül az Országház-térnek a parlament főhomlokzatával szemben fekvő részét jelölte ki olyképpen, hogy a szobormű hazánk nagy fiát: Kossuth Lajost arcczal az országház felé fordulva ábrázolja. A pályadíjak a Kossuth-szobor pályázatnál a következők: I. díj: 12.000 korona, II. díj: 8000 korona, III. díj: 6000 korona, IV. díj: 4000 korona, V. díj: 3000 korona; azonkívül négy darab egyenkint 1500 koronás jutalomdíjat. A Kossuth-szobor költsége 700.000 korona. A szobor pályázatánál az első díjjal jutalmazott pályázati mű szolgálati a kivitel alapjául.

A Kossuth-szobor bíráló-bizottsága ma délelőtt ült össze a városligeti iparcsarnokban, ahol a beérkezett huszonkét pályamű el volt helyezve. A bíráló-bizottság tagjai voltak:

Dr. Bárczy István polgármester elnökle alatt: Kossuth Ferencz, Callandra Daude, van der Stappen Charles, von Hildebrand külföldi szobrászművészek, továbbá Rákosi Jenő, Hauszmann Alajos, Wellisch Alfréd, Piperkovics Bátor, Neuschloss Kornél, Kuncz Jenő, Heuffel Adolf, Szamovolszky Ödön, Benczur Gyula, Bakos János, Strobl Alajos, Bezerédi Gyula, Téry Emil, Kacziány Ödön, Arkay Aladár, Teles Ede.

A zsűri az első díj felett három ízben szavazott. Az első szavazásnál Róna Józsefnek kilencz, Horvay Jánosnak szintén kilencz szavazata volt. Egy szavazattal jutott Holló Barnabás és Istók János közös pályaművére, egy szavazólap pedig üres volt. Miután a pályázati feltételekben előírt abszolút többség nem volt meg, az elnök újabb szavazást rendelt el. A második szavazásnál Horvay-nak 8 szavazata, Rónának pedig 10 szavazata volt. Két szavazólap üres maradt. Így tehát most sem volt meg az abszolút többség. Az újból elrendelt harmadik szavazásnál Róna és Horvay egyformán 10-10 szavazatot kaptak. Elnöki döntésre került a sor. Az elnök Horvay János mellett döntött.

Igy tehát a Kossuth Lajos szobrának kivitelét Horvay János szobrászművész nyerte el.

A második díjat Róna József, a harmadikat Holló Barnabás és Istók János, a negyediket Kolozsvári-Szeszák Ferencz és Horváth Géza, az ötödiket Kallós Ede, Komor Marczel és Jakab Dezső pályaműve nyerte el.

Az öt, egyenkint 1500 koronás jutalomdíjat a következő szobrászművészek pályaművei nyerték el: Tóth István, Füredi Richárd és Hikisch Rezső, Margó Ede és Pongrácz D. Szigrid, Hikisch Rezső, Damkó József és Füredi Richárd, Vas Viktor, Filipp István és Kiss Géza.

Ma csak egy első szemle futó benyomásait rögzíthetjük meg. De már ezek szerint sem kétséges, hogy a nyertes Horvay-terv nem ígér elsőrangú szobrot az országnak. Ennél még különben is akadnak ezen a pályázaton. Horvay János eddigi munkásságához képest feltétlenül haladást jelöl. De ez mégis csak relativ szempont egy országnak szóló monumentum értékelésénél.

Talán körökből speciálisan Kossuth gondolatát hatás nélkül gyönyörű kevést hibát látni szabad Legszemből az a gőbe mutat. Horvay politikai első műsuthoz; sem engye a te na többé. Róna egyetlen gel van nálva. Únyugalm talan elő ricza-sze másba z Szol tervek fő Főalakja nyörien ban — I tulteng a a szobrá kes, csak napra me kell élni sel újranyos, hogy látni, ez nyzelő jel telen, hog melt .

Az hogy egy Aladárnál szobrászi tervét. I nek lelke takozik i egyik ér tásra for.

A ha nabás és tévedés. melyet a fiatal, edo nagyobb bicziózus ban sokk nyeket ny architektu terveinek A föl temetője.

MEG

A városi tisztviselői törvényhatóságban őket a tárgyában részvételre, az előkéri a tiszt lakoznak-e országos kongresszus viselőt kérik.

A Z

VI., Eöt

Talán mellette szót bizonyos (nem művészi) körökben az a körülmény is, hogy valóságos speciálistája a Kossuth-szobroknak; rengeteg Kossuth-szobra áll már a vidéken. Az alap-gondolat, a csoportból kifejlesztett tömeghatás nagyon is elevenen emlékeztet Kallós Ede gyönyörű Vörösmarty-tervére, bár ennél sokkal kevésbé megoldott. De ennél számos nagyobb hibát látunk, amelyekben okvetlenül segíteni kell. Ilyen szobrászi tévedéseket nem szabad az ország drága márványába belevésni. Legszembeszökőbb a köben való gondolkodásnak az a hiánya, melyet a talapat fölött levőbe meredő gömbök (fejek) egymásmellettsége mutat. Ezeket valahogyan bele kell hozni a szobor egészének tömbjébe. A szobor különben a politikus Kossuthot ábrázolja. A talapzaton az első minisztérium alakjai gyászolják (?) Kossuthot; ezeknek a portré-realitáshoz tapadása sem enged a csoportnak lendületet. Legfőbb erénye a tervnek egyszerűsége; mintha nem is akarna többet mondani annál, amit elmondani tud.

Róna József második díjat nyert tervének egyetlen nagy előnyét látjuk: kitiűnő szervezősége van az országháza előtti térbe belekomponálva. Ünnepeyes, mégsem mauzoleumszerű nyugalma csak jól hathat a gótika áttört és nyugtalan előterében. Főalakja azonban banális, matricza-szerű és csoportozata teljességgel egymásba zavarodó, abszolúte megoldhatatlan.

Szobrászi szépség dolgában nagyon e tervek fölé magasodik Kallós Ede plasztikája. Főalakja monumentális erejű és tömegben gyönyörűen tetőzi az architektúrát. Ez utóbbi azonban — Komor és Jakab építész munkája — túlteng a terven. Ugyszólván csak helyet enged a szobrászatnak. Antikizálása gondolatlanként érdekes, csak hogy az ilyesmit nem lehet máról-holnapra megoldaniok mai modern embereknek. Át kell élni ezeket a formákat, hogy modern érzéssel újralkothassák őket. Amnyi azonban bizonyos, hogy ezt az architektúrát nagyban kellene látni, ezeknek a formáknak szépségeit két tényező jelenti: méret és tömeg. Továbbá kétségtelen, hogy ez a munka nem ötodik helyet érdemelt...

A zsűri legnagyobb tévedései közül való, hogy egyáltalában nem méltányolta Gárdos Aladárnak és Tátray Lajosnak érdekes, szobrászi és építészeti szépségeiben bővelkedő tervét. Legszemből ennek a két fiatal művésznek lelkes együttgondolkodása. Szervesen bontakozik itt egyik munkája a másikból; mindegyik egyszerűséget áhit és monumentalitásra tör.

A harmadik díjjal jutalmazott Holló Barnabás és Istók János munkája merő gyerekes tévedés. A Szeszák-Horváth-féle terv, melyet a negyedik díjjal jutalmaztak, már mint fiatal, eddig ismeretlen emberek produkciója is nagyobb méltánylást érdemel; egyébként is ambíciózus és izléses munka. Mindkettőnél azonban sokkal többet, ha nem is elsőrangú élményeket nyújt Margó és Pongrácz érdekes architektúrája, továbbá Füredi és Hikisch terveinek egysége és lapidáris ereje.

A többi pályamű sok szorgalmas munka temetője. És sok izléstelenségé.

(B—s.)

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A városi tisztviselők fizetése. Versez városi tisztviselői kara ma küldötte szét az ország összes törvényhatósági tisztviselőinek ama felhívást, melyben őket a városi tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában megindított országos mozgalomban való részvételre hívják meg. Bodri Mihály városi tanácsnok, az előkészítő bizottság elnöke felhívásban arra kéri a tisztviselőket, hogy válaszoljanak, vajjon csatlakoznak-e az országos mozgalomhoz, kívánják-e az országos kongresszus megtartását és hogy az országos kongresszus vezetésére Holló Lajos orsz. képviselőt kérik-e fel elnökül.

Az EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 206. szám.

Mozgó képek.

Háziurak.

Heves vitáktól hangos Budapest városa. Szídják a háziurakat, mint a bokrot. Pedig bármennyire rosszaljuk is stájeroló irányzatukat, amint valami szerencsés véletlen házhoz segít, rögtön mi is beleesünk az ő hibájukba.

A magyar népről, általánosságban, azt mondják, hogy földéhes... mi budapestiek egyszerűen házéhesek vagyunk. Éjjel-nappal azon ábrándozunk, hogy egy kis vísköt mondassunk a magunkénak.

Nem esoda, mikor a fejes salátán csuszáló csigától a hatalmas Magyarorszáig mindenkinek van háza. A csigabiga a legzöbbször háziur. Senkit se ereszt be otthonába, míg az ország kettős házában annyira vendégszerető, hogy még fizet is azoknak, akiket a tisztelt választók beküldenek.

A legkönnyelműbb a gomb, mert ha elveszti a házát, gondtalanul mondja: „Gombház, ha leszakad lesz más!”

Sokan eltűnődtek azon, hogy a Vig özvegy-nek miért volt olyan tartós, nagy sikere. Holott ennek nagyon egyszerű a magyarázata: Hanna, a közönségtitos vágyát fejezte ki, amikor gyönyörű muzsikára csekkelt:

— Villa, óh villa, te szép, te dicső...

A német költő ezt már régen így fejezte ki:

— Des Menschen Villa ist sein Himmelreich.

A szegény proletár, akitől ez a kilátás elérhetetlen távolságban van, úgy segít magán, hogy berug és akkor bánatosan énekl:

— Ég a kunyhó, ropog a nád...

Nagy illuzióban leledzenek azok, akik a nőülést összetévesztik a házassággal. Családot alapítanak és keserű ironiákkal kell tapasztalniok, hogy van háztartásuk ház nélkül.

Minden talpalatnyi földet beépítenek. Gombmódra szaporodnak a főváros házai és mégis sajnálatosan kell tapasztalunk, hogy a sok ezer épület gazdája közt alig van olyan, aki épületesen él.

Hogy is építenek a háziurak?

Kezdi az alappal. De már itt követik el az első hibát. Az alapot megvetik, de a lapokat is megvetik és ez okból kölcsönösen örökös háboruszkodásban vannak.

Azután egy falat emelnek a másik után. És minél több falat emelnek, annál jobb és több falat jut nekik.

Utóljára kerül a sor a tetőre. Amikor már ez is készen van, nem szabad többé sikamlós dolgokat beszélni, mert azt szokás mondani:

— Zsindely van a háztetőn!

A ház belsejét úgy rendezik be, hogy senkinek se kelljen ajtóstól a házba rohanni. Hogy előkelőbbnek lássék, udvarról is gondoskodnak: tehát míg magának nincs udvartartása, minden egyes háznak van saját udvara.

A ház lépcsőit arra való, hogy a lakók fokról-fokra feljebb juthassanak. Minél több a lépcső, annál magasabb helyet foglalhatnak el. Minden lépcsőnek van korlátja, amibe belekapaszkodhatunk és amely megóv attól, hogy az elért pozícióinkon szédülés fogjon el és lebujjunk.

Az egyes emeleten lakások vannak. Ezekbe előszobákon át jutunk. Innen van a budapesti embernek antiszambrizáló szokása. A konyhában van az a házitűzhely, melynek megalapítása mindnyájunk törekvése. Azon többnyire sokkal forróbban főzik az ételt, mint ahogy megeszik.

A spaiz — magyarul kamara — akár üres, akár tele van, mindenesetre nélkülözhetetlen. Olyan címűkorságos a mai nemzedék, hogy mindenkinek jól esik, ha elmondhatja, hogy ő — kamarás.

A lakásban, természetesen, szobák is vannak. Ezekben él a család. Furcsa e szobák elnevezése: háló-, ebédlő-, lakó-, fogadó-szoba... mintha maga a szoba hálna, ebédelne, fogadna, laknék. Van többnyire fürdőszoba is... ott szokták a gyermeket fürdőtől kiönteni.

Sok előnyt élvez a lakó, de drágán fizet is ezekért. Ezért olyan gyakori a költözködés Budapesten. Mindig azt hiszszük, hogy emberségesebb

háziurra bukkanunk. Mig végre mindegyikünk elérte szive vágyát és a saját házába költözködhetik ott a Kerepesi-uton tul, ahol hat láb mélyen háborítlanul lakhatik, amig általános kiköltözködésre szólal meg az itéletnap trombita.

Rosta.

Egy főrend hamisított okmányai.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 10.

A főrendház mai ülésén olyan esemény történt, ami itt nagyon régen, vagy talán még sohasem fordult elő. Az igazoló bizottság jelentése kapcsán nagy szenzáció hire került felszínre. Olyan, ami már eddig is nemcsak a főrendház elnökségét, hanem az ügyészséget és a rendőrséget is foglalkoztatja. A jelentés során kiderült ugyanis, hogy a főrendház egy tagja, valószínűleg akarátán kívül, törvénytelenül gyakorolja törvényhozói jogát. Báró Uray Bálintól van szó, aki maga jelentette be a főrendház ülésén, hogy megszűnt tagja lenni a főrendháznak, mert birtokai után nem fizeti azt a minimális háromezer korona cenzust, ami a főrendházi tagságra jogosítaná. A főrendház meglepetéssel fogadta ezt a bejelentést és az igazoló bizottság nyomban vizsgálat tárgyává tette. Megvizsgálta azokat az iratokat, amelyek alapján báró Uray Bálint vagyoni képesítését annak idején megállapították.

A bizottság a vizsgálat után azt javasolta a főrendháznak, hogy a bejelentést vegyék tudomásul, mondják ki azt, hogy báró Uray Bálint megszűnt a főrendháznak tagja lenni, egyben pedig tekintettel arra, hogy a bizottság tárgyalásai közben kétely támadt aziránt, hogy a vagyoni képesítést kimutató okiratok tartalma nem változtatott-e meg önkényesen, tegyék át az iratokat a királyi ügyészséghez.

Az ügyészség azonban nem foglalkozhatott azonnal a dologgal, minthogy csak befejezett rendőri vizsgálat után határozhat csak az esetleges vádemelés dolgában, átküldte az összes iratokat a rendőrségre.

A főkapitányságon az iratok beérkezése után azonnal, tehát még ma délután meg akarták kezdeni a vizsgálatot. Sürgősen beidéztek a hamisítás fölfedezőjét, a közvetlenül érdekelt báró Uray Bálintot, aki azonban estig nem jelent meg.

A hamisítás, mint már eddig is kiderült, több esztendővel ezelőtt történt, mert hisz Uray már több esztendő óta tagja a főrendháznak. A hamisítás az adókönyvben történt, amennyiben háromezer koronánál több föld- és házadó van feltüntetve, holott báró Uray Bálint ennyit soha sem fizetett. Annál inkább sem fizethetett ennyit, mert birtokai nem képviselnek olyan értéket, ami után ily horribilis adó törvényesen kivethető. Uray Bálint nem is tudott arról, hogy ő a háromezer koronás csoportba van beosztva. Pedig csak ezen az alapon lepothett tagja a főrendháznak. Csak most vette észre a tévedést és természetesen azonnal bejelentette a főrendháznak.

Eddig tehát minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy báró Uray Bálint nem tagja már a főrendháznak. A rendőrségnek kötelessége megállapítani, ha általában hamisításról csak szó is lehet, ki és milyen módon követte azt el. A rendőrség holnap délelőttre újra beidézte báró Uray Bálintot és több tanut. A holnapi kihallgatások fogják eldönteni, hogy ki a bűnös, vagy hogy történhetett meg ez a félreértés.

Az Uray-család különben ősrégi magyar nemesi család. A család egyik tagja, báró Uray Bálint 1867-ben kapta a bárói méltóságot. 1875-ben kihalt a családnak ez az ága és ekkor a király átruházta a báróságot Uray Gyulára, Andrásra és Kálmánra, akik azután örökös jogon voltak tagjai a főrendháznak. Uray Kálmánnak és nejeinek, Uray Ilonának fia báró Uray Bálint.

A rendőrség vizsgálatát természetesen úgy a főrendházban, mint a képviselőházban a legnagyobb érdeklődéssel várják.

TÁVIRATOK.

Giustino meggyilkolása.

Róma, április 10. A Stefáni-ügynökség jelenti: Miután Giustino olasz francziskánusnak a tripoliszi Dernában történt megölésétől két verzió kering. Tittoni külügyminiszter ma Konstantinápolyba táviratozott, hogy báró Mentzinger és Cangia első követségi dragomán Dernába menjenek és szigorú vizsgálat alapján igyekezzenek a tényállást kideríteni. Az említett hadihajó fogja Dernába vinni, amely a vizsgálat tartamára rendelkezésükre fog állni.

A marokkói kérdés.

Páris, április 10. Damade tábornok a Regnault követ és Liautey tábornok tiszteletére a berresidi táborban adott ebéd alkalmával pohárköszöntőt mondott, amelyben többek között akként nyilatkozott, hogy a marokkói föld, amelyet annyi bátor francia vére itatott, nemsokára meghozza a diadal gyümölcsseit. Regnault válaszában szintén azon reményének adott kifejezést, hogy Franciaország le fogja aratni diadalainak eredményeit, amelyek őt jogosan megilletik.

Török-perzsa határ.

Konstantinápoly, április 10. Egybehangzó konzuli jelentések és katonai vélemények megerősítik a pétervári távirati ügynökség azon jelentését, hogy a porta a Kaukázus határán nem tett hadikészületeket. Az erzingiani 4. hadtestkerületben tett kisebb arányú török katonai intézkedések csak a még rendezetlen török-perzsa határkonfliktusra, valamint az esetleg kitörhető örmény forradalmi mozgalmaktól való aggodalomra vezethető vissza.

Az októbristák mozgalma.

Pétervár, április 10. (Saját tudósítónktól.) Az októbristák pártja a dumában interpellációt készít a kormányhoz intézve Dumbadse tábornok erőszakoskodásai és törvénytelen eljárása miatt. Dumbadse kormányzó tudvalevőleg tavaly márciusban, mikor Yaltában járt s merényletet kíséreltek meg ellene, a katonasággal felgyújtatta azt a házat, amelynek ablakából bombát hajítottak kocsija felé. Azóta féktelenkedése nem ismer határt, magához ragadta a bíráskodást s minden ítélete ezzel a káromkodással végződik: Majd megmutatom én nektek, alávaló gazemberek! Két ártatlanul elítélt a fogságban öngyilkosságot követett el. Aki szólni merészel Dumbadse önkényes bíráskodása ellen, azt kiutasítja s eddig ötszáznál több polgárt utasított ki. Piasecki titkos tanácsost azért utasította ki, mert nem akart belépni az igazi orosz férfiak szövetségének tagjai közé.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.		ápr. 9.	ápr. 10.
Buza	Jacobuza	96 ⁷ / ₈	99—
	májusra	97 ⁷ / ₈	98 ⁷ / ₈
	júliusra	92	93—
	szeptemberre	—	—
Tengeri	májusra	76	76 ⁷ / ₈
	júliusra	72 ³ / ₈	73 ¹ / ₄
Csikagó.			
Buza	májusra	89 ³ / ₄	91 ³ / ₄
	júliusra	83 ¹ / ₈	84 ¹ / ₈
Tengeri	májusra	67	67 ³ / ₈

New-York, ápr. 10. Gyapot New-Yorkban helyben 10.15 (10.25 tegnap), gyapot áprilisra 10.33 (10.38), gyapot júliusra 10.34 (10.43), gyapot New-Orleansban helyb. 10¹/₄ (10³/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, április 10. (Zárlat.) Zsír májusra 8.37 (tegnap 8.37), zsír júliusra 8.57 (tegnap 8.60), szanna short clear, 7.49 (tegnap 7.49), sertésus júliusra 23.75 (tegnap 13.50).

UJDONSÁGOK.

A néger asszonyt szabad megcsalni.

* * *

Bolsov János közönséges kocsis Londonban. Egy omnibusz elé fogott két lovat dirigál naphosszat. De ért az asszonyok nyelvén is beszélni. Hatalmas szál ficzkó, a haja sűrű, fogai ragyogóan fehérek, szöke bajusza sudar, izmai ropogósak. Nem csuda, hogy ilyen fizikummal a szerelem gyönyöreit a társadalom majdnem mindegyik rétegében megtalálta. (Ezt hivatalos rendőri adatok állapították meg.) Kissé elkényeztették ezek a sikerek; annyira, hogy már a fehér asszony nem is ingerelte többé.

Meglátott valahol egy szerencsén asszonyt. Illatától és ajkaitól eltévelytve, ez az asszony is szép szál teremtése volt az istennek. Magas, karcsu, arányos és ugy tudott nézni villogó szemével (ezt John kocsis vallotta később), hogy az ember nyomban szédülni kezdett. A fekete nő nem tudott ellentállani a szöke bajusznak, valamint az omnibusz-kocsis sem tudott ellentállani a szurokszinü szemeknek.

Az idill a rendes tempóban kötődött meg és folytatódott is. Együvé költöztek és éltek boldogan, míg egyszer csak John úgy találta, hogy a sok még a szerencsén asszonyból is megárt. Mindamellet nem mert neki egyszerűen ajtót mutatni, mert már tapasztalta, hogy nem lehet vele tréfálni. Mikor ugyanis a mézeshetek láza csillapodóban volt, az asszony oly különösen kezdte csattogatni fogait, hogy John megdöbent s . . . megint lázas volt.

Tegnapelőtt azonban sokat ivott s ebben az állapotban egy fehér girlt vitt lakására. Mikor a néger asszony meglátta a fehérbőrű, szöke, kékszemű leányt, rettenetes dühre gerjedt. Főlkapott egy ernyőt s azzal félholtra verte John-t, a kocsist. Mikor magához tért, a rendőség embere kihallgatta. Mint angol puritánhoz illik, élénk szemrehányást tett a csapódár embernek.

— Idegen nőt visz a lakására! — korholta — hát nem szégyenli magát, így megcsalni a barátját!

Bolsov fölemelte bekötözött fejét s tiltakozott:

— Kérem — mondotta — egy néger asszonyt csak szabad megcsalni.

Hát ez a pointe-ja a történelmeknek. Bolsov János nem tekinti embertársának a feketebőrű nőt s rá az általános erkölcsi törvényeket nem is alkalmazza. Hagyján, hogy négereket még mindig sűrűn lincselnek meg; de John egyenesen azt vont a kétségbe, hogy a feketének olyan lenne a morális fölfogása, mint a mienk, s hogy ők képesek lennének annak a fájdalomnak az átérzésére, melyre mi vagyunk képesek. Az emberi jogok proklamálása óta már sok viz folyt le a Themzén; de John nincs egyedül azzal a fölfogásával, hogy néger asszonyt szabad megcsalni.

NAPIREND. Naptár. Szombat, április 11. — Róm. kát.: Leó p. vt. — Prof.: Leó. — Görög-ország: Március 29. Márk. — Zsidó: Niz. 10. — A nap két reggel 5 óra 21 perczkor, nyuszik délután 6 óra 42 perczkor. — A hold két délután 1 óra 5 perczkor, nyuszik éjjel 4 óra 6 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Ünnepi istentisztelet a budavári Mátyás-templomban délelőtt 10 órakor. — Kardalozok jutalomjátéka a Népszínházban délután 3 órakor. — A Társadalomtudományi Társaság felolvasó ülése fél 7 órakor Károly-körút 14. — Az Építészeti és Műszaki Rajzoló Ország Szövetségének közgyűlése. — Ötvenéves-ünnep a Margitszigeten. — A Budapesti Kamarazene-kör magyar-estélye 7 órakor a Deák-téri iskolában. — A Magyar Művelődési és Értékesítési ülése este 7 órakor Semmelweis-utca 2. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig és 3-7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlékdési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 12-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Rákóczi György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva

3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3-6-ig.

— Személyi hírek. József főherceg ma este Budapestről Bécsbe érkezett. — Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kététi tartózkodásra ma este Meránba utazott, ahol a husvéti ünnepeket fogja tölteni. — Károly István főherceg ma a Rovenska nevű yachttján Fiuméből Lussinpiccolóba indult.

— A német fejedelmek Bécsben. A Neue Freie Presse értesülése szerint a német szövetségi fejedelmek rangsora körül a schönbrunni gratuláció alkalmából nehézségek támadtak, amelyeket a württembergi és a szász királyok engedékenységével sikerült eloszlatni. Frigyes Ágost szász király és a württembergi király ugyanis önként lemondtak az elsősről s beleegyeztek abba, hogy az együttes fűvözléskor Vilmos császár után a bajor régensherceg következzék.

— Az angol király beteg. Az angol király mostanában tudvalevőleg Biarritzban időzik. Londonból érkezett jelentések szerint Edward király orvosi tanácsra ment Biarritzba. A király ugyanis az utóbbi években influenza-rohamokban szenved. Hirlapi jelentések szerint Edward király csak orvosainak komoly tanácsára határozta el Biarritzba való utazását, miután az utóbbi években ismétlenül influenzába esett.

— Lipót Szalvátor Düsselldoriban. Lipót Szalvátor főherceg mint tüzérségi főfelügyelő, meglátogatott egy német gyárat, amely hadi fegyvereket gyárt. A düsselldorfi gyártelepen Erhardt titkos tanácsos kalauzolta a főherceget, aki nagy érdeklődéssel szemlélte meg a különböző óriási műhelyeket és végül megelégedésének adott kifejezést.

— Bülow herceg római útja. Berliini jelentések szerint Bülow herceg, német birodalmi kancellár ma indult el római útjára. A kancellár Rómában egy a királytól, mint a pápától kihallgatást kér s az utóbbit a nagyhét valamelyik napján fogja meglátogatni. A római utnak, hír szerint, semmi politikai jelentősége nincs. Bülow herceg, aki két heti külföldi tartózkodása alatt is vezetni fogja a birodalom ügyeit, husvét első napján érkezik Velenczébe. — A „Nordd. Allg. Ztg.” jelenti, hogy Bülow herceg birodalmi kancellár és neje tegnap este Berlinből Rómába utaztak. Klotov követ és két birodalmi tisztviselő kíséri a kancellárt útjában.

— Küldöttség Kossuth Ferencznél. Visegrád és a környékbeli községek küldöttsége Zubovic Fedor huszárkapitány vezetése alatt felkereste Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert a budapest-visegrádi villamos vasút létesítése ügyében. A küldöttség szóncsok tolmácsolta a visegrádi és környékbeli lakosok azon óhaját, hogy a tervezett villamos vasút mielőbb megvalósuljon. A kereskedelmi miniszter a küldöttséget biztosította, hogy a legnagyobb jóakarattal fog érdekükben eljárni. A küldöttség a minisztert lelkesen éltette.

— Lobkovitz Rudolf herceg halálához. Gróf Uexküll Ghyllenband budapesti hadtestparancsnok ma több tábornok kíséretében Bécsbe utazott, hogy Lobkovitz Rudolf herceg temetését a negyedik hadtestet képviselje. A herceg holttestét Hitzingből átszállítják Bécsbe és ott az I. számú helyőrségi kórházban díszes ravatalra helyezik. A temetés onnan lesz hétfőn délután egy órakor.

— Tüntetés egy képviselő ellen. Burdia Szilárd alkotmánypárti képviselő házában ablakait Karáncsesen az ellene tüntető diákok beverték. Megjegyzendő, hogy Burdia a tüntetés idején nem volt otthon.

— A csanádi püspök birtokátadása. A makói püspöki uradalom átadását ma kezdték meg új tulajdonosának, Csernoch János püspöknek. Temesvár képviselője a kiskopácsi puszta, ma pedig a nagykopácsi puszta szállt ki a bizottság és ezzel az átadás munkálatait be is fejezte.

— A Wahrmond-ügy epilógusa. Vatikáni körökben megerősítik a Petit Parisien tegnapi hírével, amely közölte, hogy Granito di Belmonte bécsi pápai nunczius a legközelebbi konzisztóriumban megkapja a bibornoki méltóságot s aztán meg fog válni a bécsi nuncziusi állástól.

A német császár Korfubau. A legutóbbi diszpozíciók szerint Vilmos német császár három hétig marad Korfuban. György görög király, ki a husvéti ünnepeket Athénben óhajtja eltölteni, e hó 25-ig marad ott. Husvét után azonban György király megint visszautazik Korfuba és addig marad, míg Vilmos császár el nem utazik. Az esetben, ha a „Hohenzollern“-yacht az albániai partok közelében megáll, a szultán követe, Turkan pasa személyesen fogja a császárnak a szultán üdvözlőlevelét átnyújtani. Korfuból érkezett jelentések szerint: Háromnegyed tizenegy órákor ágyulövészek jelzik, hogy a „Hohenzollern“ császári yacht délfelől jövet láthatóvá vált. Az ütegekből és a kikötőben horgonyzó hajókról üdvözlő lövések hallatszanak. Ebben a percben a „Hohenzollern“, melynek vonalában a „Sleipner“ sürgönyhajó halad, szabad szemmel is láthatóvá válik. A Vecchia-erődön a görög zászló mellett felhúzzák a sárga császárlobogót. A német hajók 300 méter távolságban befordulnak a moló mellett, mire horgonyt vetnek. Miután egész éjjel és még délelőtt is viharos idő volt, felhőszakadással, éppen abban a pillanatban, amikor a császári yacht megérkezik, előbukkan a nap. Az ég azonban még mindig felhős és az idő szeles. Vilmos császár korfui tartózkodásának a céljáról következőket tudta meg a Berlinben megjelenő „Lokalanzeiger“ korfui tudósítója: A császár korfui látogatása teljesen magánjellegű és ezen az sem változtat semmit, ha Bülow herceg, birodalmi kancellár esetleg szintén Korfuba érkezik. A császárnak az az óhaja, hogy egyik birtokán családja körében kipihenje magát. Tisztán ebből a célból fog néhány hetet az Achilleon villában eltölteni és ha Bülow herceget látogatásra hívta meg Korfuba, ez a birodalmi kancellára nézve tisztán baráti kitérítést jelent. Ezt annál kevésbé lehet kétségbevonni, mert Bülow akkor visszatérőben lesz Rómából és ez alkalommal a császár kívánságára egy kis kitérőt tesz, hogy a császárt korfui birtokán meglátogassa. Hogy mennyire magánjellegűnek óhajtja tudni a császár korfui tartózkodását, az a görög miniszterek távollétéből is kitünik.

A német hajók délelőtt tizegy órákor érkeztek a korfui kikötőbe. A császár a hajón fogadta a hatóságok feleit, gróf Eulenburg főudvarmestert, gróf Arko követet, valamint a német konzult. Tizenkét órákor György görög király látogatást tett a hajón, vele jöttek a trónörökös és neje, Heléna hercegnő, valamint a királyi család itt időző tagjai. Az üdvözlés igen szívélyes volt. Közben a hajó zenekara a görög nemzeti himnuszt játszotta. A császár és György király elléptek a fedélzeten felállított diszörtség előtt és ezután reggeli volt. A császári pár délután két órákor bement a városba, mely zászlódszít öltött. A nagyszámban egybegyűlt lakosság a kikötő partján nagy ovációkkal fogadta a császárt, akit a polgármester üdvözölt. Miután a német császári pár elhúszott a görög királytól és a királyi család tagjaitól, őt automobilon kíséretükkel együtt az Achilleonba mentek.

Elragadott vasúti állomás. A piacensa-cremonai vasútvonalon Cristo kis vasútállomás előtt tegnap este kisiklott egy tehervonat. A lokomotív nekiment az állomási épületnek - magával ragadott nyolcz tehervaggon. Az elszabadult kocsik elsodorták a kis állomásépületet s aztán lezuhantak az állomás mögött levő széles és mély árokba. Csodálatosképpen emberélet nem esett áldozatul. A vasúti személyzet leugrált a kisiklott lokomotívról és vagonokról, az állomási épületben pedig szerencsére senkisésem volt. Az anyagi kár igen nagy.

Katasztrófia a tengeren. A Norddeutscher Lloyd „Hohenzollern“ nevű gőzöse Sardinia partvidékén zátonyra jutott s elmerült. A hajó Alexandriából indult el Marseille felé. A szákszavu távirat nem tesz említést az utasok és a legénység sorsáról.

A halállal fenyegetett Elkins kisasszony. Az abruzzói herceg menyasszonya, Elkins kisasszony — így jelenti ezt egy Newyorkból érkezett távirat — a rendőrség védelmét kénytelen igénybe venni. A paterzoni anarchisták dinamitmerénnyel fenyegetik, ha nem bontja fel eljegyzését. A menyasszony eddig négy fenyegető levelet kapott, amely mind olasz nyelven van írva s a paterzoni postán adták fel.

A bécsi sakkverseny. Csütörtökön befejezték a függő játszmákat; Mieses legyőzte Johnert, Alapin nyert Berger ellen, míg a Réti—Leonhardt játszma remisvel végződött. A mai tizenegyedik fordulón Maróczy és Schlechter között a spanyol 27 lépés után remisvel végződött. Duras legyőzvéen Marshallt, ismét első helyre került Schlechter mellé. Meglepetést keltett Leonhardt győzelme Rubinstein fölött. Swiderski francia játékban dr. Perlis ellen nyert. Alapin legyőzte Süchtinget, Cohn nyert Mieses ellen, Spielmann nyert Réti ellen és Tartakower legyőzte Johnert. Remisvel végződött a Berger—Teichmann vezérgyőztes és Bardeleben—Salve spanyoljáték.

A verseny állása a tizenegyedik fordulón: Duras, Schlechter 11, Maróczy 9½, Teichmann 9, Rubinstein, Spielmann 8½, Mieses, dr. Perlis, Tartakower 7½, Berger Marshall, Leonhardt, Swiderski 7, Alapin, Salve 6, Bardeleben, Süchting 5, Cohn 4½, Johner 4, Réti 1½.

A szombati tizenötödik fordulón a következő párok mérkőznek: Schlechter—Berger, Duras—Maróczy, Mieses—Marshall, Süchting—Cohn, Tartakower—Alapin, Leonhardt—Johner, Swiderski—Rubinstein, Spielmann—dr. Perlis, Salve—Réti, Teichmann—Bardeleben.

A teheráni merénylet. Röviden adtunk hírt arról, hogy Teheránban egy katona merényletet követett el Rosthorn Artur magyar-osztrák követ felesége ellen. A nagykövet feleségére ugyanis a merénylő rásütötte a fegyverét. Az urhölgy nővérelével kocsiban ült. A golyó áttűve a kocsii ablakát, közvetlenül a két hölgy előtt süvített el. Rosthorné azonnal kiszállott a kocsiból és odalépett a merénylő katonához, kirántotta kezéből a fegyvert és magával vitte. A merénylő katona a fegyvere után futott, mire az orosz követség közelében az előhívott követ-ségi szolgák elfogták. Rosthornné bécsi asszony, leánykori neve Pichler Paula és nem ez az első bátor fellépése, amelylyel mindenkinek csodálatát kivívta. Élénk emlékezetben vannak még az 1900. évi pekingi kínai boxerlázadás jelenetei, amelyeknél Rosthornné igazi hősként viselkedett. A bátor asszony férje ez időben a pekingi osztrák-magyar követség ügyvezetője volt. A lázadó boxerek, mint emlékeztetes, 1900. június 20-án, ugyanazonnap, amikor Ketteler német követet a kínai katonák Peking utcáin meggyilkolták, az osztrák-magyar követség házát is porrá égették. Az európai követségek személyzete a vérengző kínaiak elől asszonyostul, gyermekestől a francia követségre menekült s a Taku előtthorgonyzó európai hadihajókról az európaiak védelmére küldött tengerészkatonák legalább ezt igyekeztek megmenteni. Az elkésredett védelemben Rosthornné is kivette a maga részét, amennyiben fáradhatatlanul ápolta a sebesült matrózokat és a legnagyobb golyózápor közepette maga nyújtott első segélyt a sebesült katonáknak és a 40 fokos hőségben hűsítő italokat vitt nekik. Éjjel a katonák a megrongált kapukat és falakat építették fel újra és Rosthornné itt is segédkezett a nehéz kőművesmunkában, úgy hogy gyakran a durva téglák véresre sebeztek a fiatal asszony gyenge kezeit. Egy nap a matrózok által hevenyszett torlaszok tüzet fogtak és az oltásnál buzduló Rosthornné ruhái is meggyuladtak és a bátor asszony arcán és kezén súlyos égési sebeket szenvedett. A védelemben résztvevő idegen nemzetiségű tisztek is elragadtatással emlékez-

nek meg a hős asszonyról és Pierre Loti, a híres francia író, aki szintén résztvevett a harcokban, mint a francia tengerészkatonák parancsnoka, a pekingi rémnapokról szóló könyvében is részletesen megemlékezik a hőslélekű asszony bámulatos tetteiről.

Vád Harden védője ellen. A berlini ügyészség hivatalból vádat emelt Bernstein igazságügyi tanácsos, Harden védője ellen Eulenburg herceg megsértése miatt.

Április tizenegyediké. A budavári koronázó Mátyás-templomban holnap, szombaton délelőtt tíz órákor ünnepi istentisztelet lesz a 48-iki törvények szentesítésének évfordulója alkalmából. A hivatalos istentiszteleten jelen lesznek a kormány tagjai és a hatóságok képviselői. Az ünnepi misét dr. Kohl Medárd püspök fogja mondani. Holnap az iskolában is ünnepségeket tartanak és a tanítás szünetel.

Tartalékosok utiköltsége. Polában ma a katonai tarifabizottság megkezdte a tartalékosok utiköltségeire vonatkozó tárgyalásokat. Arról van szó, hogy a tartalékosoknak a fegyvergyakorlatra való bevonulását ingyenessé kell tenni. A hadvezetőség eddig budgetjének arányaihoz mérten csak arra szorítkozott, hogy bizonyos mennyiségű élelmészeti pótlékot adott a bevonuló tartalékosoknak és ezt az újítást, melyet 1901-ben kezdtek meg, idővel általánosították. Mind a magyar, mind az osztrák honvédség keretében léteznek időközi jelentkező állomások, ahová a póttartalékosok nagyobb költség nélkül eljuthatnak s ahonnan államköltségen szállítják őket csapattestükhöz. Mindezek az intézmények, bár igen hasznosoknak bizonyultak, mégsem érik el azt a célt, melyet a hadvezetőség maga elé tűzött, hogy ugyanis teljesen ingyenessé tegye a póttartalékosok bevonulását. Mindazok között a tervek között, melyek eddig felmerültek, talán legcélszerűbb és legalaposabb az utiköltségek hitelezése. Eszerint a terv szerint az utiköltséget a jövőben nem a bevonuló póttartalékos viseli, hanem az illető vasutigazgatóság hitelezi a katonai kincstárnak, mely később a hitelezett összegeket a vasutnak megtéríti.

Kézrekerült anarchisták. Párisban ma három igen veszedelmes anarchistát tartóztattak le. Az anarchisták neve Roux, Roussel és Kohn. Akkor kerültek kézre, amikor dinamitot akartak Párisba hecsempészni. A veszedelmes emberek állítólag merényletre készültek. A Páris közelében tartóztatott anarchistáknál talált csomagok hat darab, egyenkint 100—100 gramm dinamittal töltött patron, három méter Bikford-féle gyújtószinórt és hat kanóczt tartalmazott. Az egyik anarchista töltött revolverrel volt ellátva. A városi laboratórium kijelentette, hogy a talált dinamit hat erős potenciájú dinamit előállítására lett volna elégséges.

Házasságok. Dr. Pazár László csizi fürdőorvos eljegyezte Ternyey Margitát Rimaszombattól.

Plager Mariska Szentes és Rein Izidor Mihály Nagyvárad, jegyesek.

Szibina Gyula eljegyezte özvegy Blum Károlynét Budapesten.

Olasz kém. Udineban sikerült megállapítani annak az állítólagos osztrák tisztnek személyazonosságát, aki magát Neumann Rudolfinak nevezte s azt mondta, hogy Zimonyban állomásozó ezredétől szökött meg. Kiderült, hogy az állítólagos kém nem tiszt, nem is hívják Neumannnak. Igazi neve Striesz Rudolf, Zimonyban született s Udine-tartomány Dreuchia községében lakik. Többször el volt ítélve lopás miatt s mikor legutóbb néhány nap előtt gyanús körülmények között elfogták, nem kémkedett, hanem lopni akart.

Vesztett kutya. Szászvárosban egy veszett juhász kutya betévedt a ferenczrendi kolostor udvarára és összemarta az ott dolgozó kertészt. Azután egy iskolásiút mart össze, majd a gyermek megmentésére siető ácsmestert harapta meg, azonkívül még hét embert, míg végre sikerült a veszett ebet lelőni. A sebesülteket a budapesti Pasteur-intézetbe szállították.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
Sürgönyezim: ANTRACIT BUDAPEST

— **Bélyeglopás.** Nagy arányokat öltött bélyeglopásokat derített ki a kolozsvári rendőrség. A tolvaj egy fiatal leány volt, aki egy irodaszolgával együtt követte el a malverzációt. A Mátyás királytéri tőzsde tulajdonosa, özv. Weisz Lipótné huzamosabb idő óta tapasztalta, hogy az üzlet okmány-bélyegkészlete rendkívüli módon megapadt, a bevételek rovataban azonban nem emelkedik az összeg. Lassankint aztán arra a meggyőződésre jutott, hogy állandóan lopja valaki. Kutatott, keresett, míg végre hétfőn délelőtt megtörtént a leleplezés. Délelőtt beállított az üzletbe Vincze István, aki a városházán a gazdasági ügyosztályban teljesít szolgai funkciókat. Weisznének régóta gyanusak voltak a gyakori látogatások, amelyekkel a hetykebaiszu irodaszolga megtisztelte üzletét s megfigyelte, hogy mi történik a vásárlás körül. Vincze mindössze 20 fillér erejéig eszközölt bevásárlásokat. Az elárusító, Schwarzberta szolgálta ki, aki szokás szerint odaszólt a pénztárnál ülő Weisznének:

— Husz fillért fizet!

Vincze szó nélkül letette az asztalra a husz fillért, mielőtt azonban távozhott volna, Weiszné kivette kezéből a rózsaszínű papirosba burkolt csomagot. A leány, aki figyelemmel kísérte az egész jelenetet, elsikoltotta magát:

— Jaj istenem!

Weiszné nyugodtan bontotta le a külső papirosot s a kezében egy 2 koronás bélyeget tartott. Vincze nem jött zavarba s nyugodtan jelentette ki:

— Ezt nem itt vettem, egy urnak vettem egy másik trafikban. — Ezzel eltávozott, míg a tulajdonosnő egy rokonát a rendőrségre küldte, hogy tegye meg a feljelentést. A rendőrség elsősorban Schwarzbertát hallgatta ki, aki mindjárt töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy a múlt év őszén a színházban ismerkedett meg Vinczével, aki ott jegyszédő volt. Látszóvet vett Vinczétől, melyért ki akarta fizetni a rendes 60 fillér díjat, de Vincze nem fogadta el a pénzt, hanem alkut ajánlott, mely szerint másnap lemegy a trafikba és ott egy 16 filléres dohánynyal kiegyenlíti a köztük fennálló tartozást. Másnap Vincze tényleg megjelent a trafikban s a leány adott neki dohányt, anélkül, hogy Vincze fizetett volna érte. Egy hét múlva vasárnap délután Schwarzberta megint színházba ment s ekkor megismerkedtek Vincze István feleségével is, ki nagyon beszédes asszony lévén, hamar élénk társalgásba merült Schwarzbertával. Vinczékét ettől kezdve annyira kedvében jártak a leánynak, hogy soha sem kellett ruhatárra, látszóre és szinlapra költenie, mert mindig adtak neki látszóvet és szinlapot, a ruhatárban pedig ingyen elhelyezték a felöltőjét. Egy ízben ezek után megjelent Vincze a trafikban és ott azt mondta Schwarzbertának, hogy a nővére tőle pénzt kért és azt a pénzt nem adta meg, de ő ugy kiegyenlítettnek veszi ezt a tartozást, ha bélyeget fog adni helyette. A leány adott bélyeget Vinczének, ki ezután néhány napra megint megjelent a trafikban és megint bélyeget kért tőle. A leány ekkor már nem akart adni bélyeget, de Vincze megígyezgette, hogy névtelen levél útján tudtára adja a tulajdonosnőnek. A leány ekkor annyira megrémült, hogy belemarkolt a bélyegek közé és adott Vinczének többet is egyszerre. A kasszájánál Vincze csak 40 fillért fizetett, míg magával vihetett ekkor 6-7 korona értékű bélyeget. Vincze így teljesen hatalmába kerítette a leányt és néha napiában négyszer is megfordult a tőzsdében, hogy bélyeget vásároljon és körülbelül 10.000 korona értékű bélyeget vitt el. Dr. Rimóczy József rendőrkapitány Schwarzbertát kedden este kihallgatása után azonnal letartóztatta s rögtön intézkedett, hogy Schwarzberta nővérét, Vincze Istvánt és feleségét délutánra előállítsák. Schwarzberta teljesen meggyezően és így Vinczére nézve terhelően vallott. Vincze és felesége azonban nem akartak tudni a lopásról és a lopásra való felbujtásról semmit sem. Egész délután folyt a kihallgatás és mikor véget ért, dr. Rimóczy József kapitány letartóztatta Schwarzberta Klárát, Vincze Istvánt és feleségét is. Valamennyit tegnap este átkísérték a királyi ügyészségre.

— **A fiumei határrendőrség.** A fiumei reprezentancia mai ülésén dr. Batistio interpellált a fiumei határrendőrség életbeléptetése dolgában. Kérdést intézett a polgármesterhez, hogy mi ogaz azokból a közleményekből, mely szerint a határrendőrség május 1-én Fiumében életbelép. A polgármester kijelentette, hogy erről sem a várost, sem pedig a kormányzatot nem értesítették és ha erről szó lesz, mindenesetre a reprezentancia meg fogja tenni a szükséges lépéseket.

— **A legsúlyosabb vád alatt.** Szörnyű vád terheli Horák Ferencz nevű aradi kömíveset. Azzal vádolják, hogy meggel pusztította el édesapját Tegnap délelőtt ugyanis megjelent Prohászka László doktornál Horák Ferencz kömíves és azt jelentette, hogy édesatyja, Horák Vilmos 59 éves kömíves Illés-utca 9. szám alatti lakásán hirtelen elhunyt. Arra kérte az orvost, hogy jöjjön ki a lakására és vizsgálja meg a holttestet. Elmondotta azt is, hogy előtte való nap délelőtt az öreg bent járt a városban, semmi baja sem volt, rosszultról nem panaszkodott. A délután folyamán érzett fájdalmakat, főfájást és szíve tájékán szuró fájdalmakat. Orvost nem hívtak. Az öreg körül idegen emberek voltak. Az orvos előtt elmondotta azt is, hogy csak ma reggel hat órakor értesült arról, ahogy apja meghalt. Dr. Prohászka kiment az Illés-utcai lakásra, megvizsgálta a holttestet s konstataálta a halála. Délután egy ismeretlen ember kereste fel z orvost, aki sürgős bebocsátást kért. Végre bebocsátották és ekkor az igazított idegen így szólt:

— Poszpischel Gusztávnak hívnak, az öreg Horák halálának ügyében jöttem. Rettenetes gyantut fogtam az ifjú Horák ellen. Én azt hiszem, hogy az öreg nem halt meg természetes halállal. Azt meggel vagy valami más módon tették el láb alól. Egész biztos vagyok a dolgomban — folytatta nyugodtabb hangon Poszpischel. — Senki mástól nem tudom, mint magától Horák Ferencztől. Ő mondotta el nekem néhány nappal ezelőtt, hogy édes apjával folyton czivódik az anyai örökség miatt. Az öreg nem akarta neki átengedni az egész házat, mert félt, hogy a fia kiteszi belőle. Ha az öregnek ad a törvény igazat, mondotta nekem a fii, akkor elteszem őt a láb alól.

Ezek a leleplezések arra bírták Prohászkat, hogy azonnal jelentést tegyen a rendőrségen, amely megindította a nyomozást. Kihallgatták Horákokat, aki a legerélyesebben tiltakozott a vád ellen. Átisztorvos elrendelte a holttest felboncolását és ez lesz hivatalos kideríteni az igazságot.

— **Családi dráma.** Tizenhárom esztendeje élt már közös háztartásban Bujovszky Bálint fivágó Matias Mária napszámosnővel. Született egy kis leányuk is, aki most nyolcz esztendő. Az utóbbi időben a férfi ivásnak adta magát, mire az asszony a faképuél hagyta. Bujovszky erre tegnap fölkereste az asszonyt lakásán, a Luiza-utca 29. számú házban és ott összeszukkálta. A rendőrség Bujovszkyt letartóztatta.

— **Magyaróvártól—Belgrádig csolnakon.** A magyaróvári gazdasági akadémia öt hallgatója, Hermann Ernő, Rajts Dezső, Ronay Aladár, Vass Zoltán és Walch Ottó arra a merész dologra vállalkoztak, hogy egy keskeny lélekvesztőn az ország egyik szélétől a másikig végiesolnakának. Tegnap reggel indultak utnak a Lajtán Magyaróvárról, hogy minden pihenés, minden megszakítás nélkül Belgrádig jussanak. Az utat Óvártól Belgrádig tíz nap alatt szándékoznak megtenni. A merész ifjakat százkra menő közönség éhienzte az elindulásakor.

— **A tifusz.** Már két nap óta nem vettek fel új tifuszbetegét a Szent Gellért-kórházba. A kórházban volt 28 férfi és 31 nő közül meggyógyulva távozott 3 férfi és 3 nő, meghalt egy férfi és egy nő. Megfigyelt alatt van 9 férfi és 8 nő.

— **Merénylet a rendőr ellen.** E hónap hatodikán éjszaka betörték Mészáros Fáni Lipót-körut nyolczadik számú ékszeresboltjába és több száz koronát érő ékszert elloptak. Buja János rendőr ma a betörtöt a Vörösmarthy-utca 54. számú házban elfogta. Wirt Gáspár 20 éves kertészsegéd szemelyében. A rendőr be akarta vinni a hatodik kerületi kapitányságra. Urközben Volontics Gyula 48 éves napszámos és Ujfalussy Károly 18 éves

villanyszerelő revolverrel támadtak a rendőrré és követelték Wirt szabadonbocsátását. Szerencsére arra ment Pető II. Lajos rendőr és lefegyverezte a támadókat, akiket letartóztattak Wirttel együtt.

— **A rendőrség sajtópöröl.** „Lantosék bolondok” czimmel tegnap egy estilapban közölt cikkre vonatkozólag a rendőri sajtóiroda ma a következő jelentést adta ki: „A Nap” folyó hó tizediki számában Lantosék bolondok? című cikkében Lantos József berkocsissegéd és Lantos Antalné született Harmada Luiza magánzónének tébolydában való elhelyeztetéséről irt s több helyütt a hatóságot, nevezetesen a rendőrséget sértő, meggyanusító és rágalmazó kitételekkel illeti az eset körül szövött kombinációjában. A rendőrség kijelenti, hogy ezek miatt a lap ellen, illetve a cikk szerzője ellen sajtópört indít. Együttal a szóbanforgó esetet, melyben teljesen szabályszerűen járt el, a következőkben ismerteti. Lantos József berkocsissegéd és Lantos Antalné magánzóné ellen zsarolás és veszélyes fenyegetés miatt feljelentést tettek. A feljelentettek február 21-én beadítottván, oly zavartan viselkedtek, hogy az ügy előadója szükségesnek látta, nevezettek elmebeli állapotát nyomban megvizsgáltatni. Ez megtörtént és a rendőrorvosi vizsgálat mindkettőt köz- és önvészélyes elmebetegnek, parausiában szenvedőknek találta. Ez alapon saját és a köz érdekében a rendőrség elszállította őket az elmeógyógyintézetbe.

— **Ötszáz cigány monstre-hangversenye.** A most megalakult Magyar Cigányzenészek Egyesülete Ráday-utca 15. számú helyiségében ma elhatározta, hogy május hó 18-án együttes monstre-hangversenyt rendez a Népszínház-Vigoperában. Az együttes hangversenyen a főváros legjelesebb primásai és zenekari vesznek részt. Szerepelnek a következő primások: Radics Béla, Sovánka Nándor, id. Rácz Pali, Vörös Elek, Kiss Jancsi, Csóka Józsi, Kóczé Antal, Babári Józsi, Farkas Pali, Vörös Misi, Balog Károly, Lukács Károly, Ujvári Vilmos, Rácz Laci, id. Banda Marcsi, ifj. Banda Marcsi, Toll Jancsi, Toll Árpád, Lakatos Dani, Kiss Lajos, Márkus Péter, Jónás Gyula, Horvát Tóni, Horvát Jancsi és Rigó Jancsi. Együttal elhatározták azt is, hogy a hangverseny tiszta jövedelmét részben a cigányzenészek egyesületének javára, a cigányzenészek övegyei árvái és keresetképtelenné vált tagjai segélyezésére, részben pedig a hírlapírók nyugdíjintézete javára fordítják.

— **Halálozások.** Wiener Gyula nagykereskedőt ma temették imponás részvét mellett a Keresi-út temető halottasházából. Dr. Fischer főrabbi megható szavakban méltatta az elhunyt kiváló egyéniségét és közhasznu tevékenységét.

Idősb Gách István, életének 72. évében meghalt. Az elhunytban Gách István szobrászművész, az édesatyját gyászolja.

x **Jól járó pontos órák,** divatos ékszerek, evőszközök, maradó értékű napszájándékok ez idő szerinti legelőnyösebben Polgár Kálmán budapesti műőrszónál szerezhetők be, mert Budapest, VII. Erzsébet-körut 29. sz. a nagyterjedelmű ékszeraktárán minden cikkből dus raktár található. Az országos híró órásmester öt évi írásbeli jótállással küldi és azok ugy művész kiittel, mint a szerkezet jószágára nézve dícséretre válnak a honi órásiarnak. A nevezett czeg ékszereit is elismert ízlés jellemzi és valóágos műelvezet lapozgatni abban a sok száz illusztrációval ékített albumban, amit Polgár Kálmán üzlete fennállásának jubileuma alkalmából üzletbarátainak és az érdeklődő közönség kívánságára díjtalanul küld szét.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** lapunk hirdetés oldalán „Románbanktól” című hirdetésre.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb,** 10 fillér.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekterem- és vívásra.

x **Álmatlanságban szenved az emberek egy nagy része,** idéges kimerültség, vagy túlfeszített munka következtében. Dr. Hönig Izsó elektroterápiái intézetében (Károly-körut 24.) teljesen fájdalomtalan és a lehető legkényelmesebb (mert levetközni sem kell hozzá) gyógyeljárás (elektromágneses áram, Franklin fejlődő, magas feszültségű áram stb.) vezet sokszor már néhány nap alatt sikerre, még oly eseteknél is, melyek évekig dacoltak mindennemű orvos kezeléssel.

Románbanktól

Tisztviselők

5—40 évre.

Földbirtokra

**4%-ra az érték
65—80%-ig.**

Házakra

I. II. és III. helyre.

Képviselet:

Országos Földhitel,

Budapest, Erzsébet-körut 2. sz

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Warrenné mestersége.

— A berlini Hebbel-Theater vendégjátéka. —

A Magyar Színházban ma este kezdődött a magyar származású dr. Robert Jenő igazgatása alatt álló Hebbel-Theater — Berlin legújabb színháza — társulatának vendégjátéka.

Bemutatónál a berliniek Bernhard Shaw, a híres angol színműíró „Warrenné mestersége” című színművét választották, amely miatt nagy zajt csaptak két világrész filiszteusai. Üldözték Newyorkban, Londonban, Németországban. Betiltották előadását. Pert akasztottak ama vakmerő igazgatók nyakába, kik dacoltak a tilalommal, sőt még a Warrenné személyiségének is kellett éreznie a hatóságok szigorát. E „reklámnak” Shaw és a színházak mesés jövedelmet köszönhetnek a világhírére ma is zsufo-lásig megtelt a Magyar Színház nézőtere.

Mert hát furcsa mesterséget folytat a derék Warren mama. Amolyan rendőrileg engedélyezett háza vannak Londonban, Berlinben, Bécsben, sőt — ha a német vendégek szeretetreméltóságának hinni lehet — Budapesten is, amelyekről tisztességes társaságban nem illik beszélni.

Egyetlen leányát, Viviet — akinek ismeretlen atyjáról hallgat a krónika — távol hazulról, a legkitünőbb nevelésben részesíti. Vivie nem sejtí anyja életmódját. Ezt egy heves jelenetben tőle magától tudja meg. Anyja elmondja, milyen nyomorban nőtt fel s hogy szépsége a bűn útjára terelte. A dús gazdag Sir George Crotts felismerte „üzleti” tehetségét s társul fogadta. Vivie meghatja anyjának elbeszélése, mert azt hiszi, hogy bűnös életével már felhagyott. Az ellenkezőről Crotts világosítja fel, aki megkéri a kezét, nagy vagyonával csábítja és amikor a leány mégis kikoszorúzza, boszúból a szemébe vágja, hogy a fiatal Frank Gardner — akibe Vivie szerelmes — a féltést vére, mert Gardner apó, amikor még nem volt vén lelkész, Warren mamához nagyon közel állt.

A kettős csapás arra készíti Viviet, hogy visszautasítsa anyja további pénzsegélyét, Londonban egy biztosító irodában vállalt állást s örökre elbucszik anyjától és Franktól.

Shaw darabja a legkegyetlenebb vádirat ama társadalom ellen, amely Warrenné mesterségét képmutatónak undorral elítéli, de amely eltűri, hogy a fiatal nők vagy rabszolgamunkát végezve nyomorogjanak, vagy a bűn fertőjében elmerüljenek. Sokkal több benne a megszívlelésre való morál, mint akárhány hazug erkölcsi prédikációban s hatása annál megrázóbb, mert színpadi fölépítése virtuóz.

A berlini vendégművészek nagyon figyelemreméltó sikerrel mutatkoztak be. Arra, hogy a Königgrätzer-strasse szép új színháza még csak ez év január 29-én nyílt meg, nagy elismerés illeti meg Robert Jenő-t a végzett derekas munkáért s az elért művészi eredményért.

Bajos első látásra végleges ítéletet mondani, de úgy vélem, hogy „Warrenné mestersége” mai személyesítői közül egyik sem emelkedik egy nagyon tisztességes középmező fölé, de mindegyiknek vannak nagyon elismeréseméltó kvalitásai, amelyek között nem az utolsó az a kitűnő együttjátszás, amelyben egyik sem akar a társai rovására előtérbe tolnakodni.

Rosa Bertens (Warrenné) külsejében élen emlekeztet az egykor híres Geister Marira. Tipikus vonásokkal ruházta föl a furcsa foglalkozású hölgyet, sok erővel játszott és úgy ő, mint Maria Mayer (Vivie), különösen a negyedik felvonásban ért el nagy hatást. Hermann Nissen, kit Berlinből kedvező hír előzött meg — nem igen emlekeztetett angol lordra, még afféle sem, aki a Warrenné üzlet-társául szegődik, de a nevetők az ő pártján voltak és ez is valami. Kedves ismerőst üdvözöltünk Adolf Edgar Licho személyében, aki már Reinhardtékkal járt nálunk és akinek Warrenné egyik barátja

szerepében rokonszenves, diszkrét játékkal ma is nyert ügye volt. A fiatal Paul Otto a lelkes-fiu minden kedves szemtelenségét, csufondarosságra burkolt jó szívét kiemelte. Üdeség, közvetlenség, melegség hatja át játékát. Nagy jövő áll előtte.

A közönség nagy érdeklődéssel kísérte a darab feileményeit s a felvonások után sokszor kitapsolta a szereplőket.

K. E.

(*) **A Három feleség sikere.** Lehár Ferenc nagysikerű darabja egyre biztosabb léptekkel halad a maga diadalutján. Az értékes és fülbemászó zene meghódítja az embereket és feledtet a szöveg gyarlóságát. Az előadás pedig végleg eltünteti a darab fogyatékosait. A főherceg Kury Kláré, aki művészetének zenitjén teljes tudását viszi harcába és szerepét annyi finomsággal hajlítja, oly bájjal és artistikus öntudattal játszza, hogy ez az egy alakítás garantálja a sikert. Lehár Ferenc, akit külföldi hangversenykörútján Freiburgban ért utol a Népszínház-Vigoperának a Három feleség első nyolcz teljesen zsufoolt előadásáról szóló híradása, ma hosszabb sürgönyt küldött Budapestre a színház igazgatósághoz. A táviratban legmelegebb köszönettel és hálás dicsérettel adózik a Három feleség összes szereplőinek, akik új operettjének ily rendkívüli és állandónak bizonyult sikert szereztek. A gyorsan népszerűvé lett darab e héten még két előadással szerepel a műsoron; övé a szombat is, a vasárnap este is, míg a vasárnap délután a Lilinek jut, a czimszerepben Kury Klárával.

(*) **A karszemélyzet jutalomjátéka.** A Népszínház-Vigopera karszemélyzete ma tartotta főpróbáját, a holnap délután három órakor tartandó jutalomjátékának, mely alkalommal a „Tündérlak Magyar-honban” című népszínmű előadása két érdekességgel bővül. Az egyik Blaha Lujza, Hegedűs Gyula, Szirmai Imre és Uiváry Károly vendégfellépte a darab négy vezetőszerepében, a másik az a nagyszabású kabare', mely a második felvonásba illeszkedik be. A kabaretben Nagy Endre lesz a konferencier, aki azonkívül előadja egyik magánjátékát is, amely a Teréz-köri kabaretben naponta frenetikus sikert arat. Baumann Károly a Fővárosi Orfeum népszerű kómikusa legjobbjaként adja elő, az ő elmaradhatatlan mókáival együtt. Kury Klára a Yes, yes, yes nótát jelentette be, amelyhez legnagyobb sikereinek emléke fűződik. Medgyaszay Vilma, Turchányi Olga, Ledófszky Gizella, Győző Lajos és Sajó Géza elmondják mindazon kabaretszámokat, amelyek az idei évadban a legnagyobb feltűnést keltették. Jegyek már csak nagyon korlátozott számban kaphatók a színház pénztárából.

(*) **A Strindberg este,** amelyet a Hebbel-Theater társulata, holnap, szombaton a Magyar Színházban bemutat, a mai írók egyik legérdekesebbjét mutatja be a közönségnek. Strindberg először a „Glaubiger” című egyfelvonásosban jut szóhoz, amely a svéd írónak egész fanatikus asszonyülletét bemutatja egy rettentő erejű, szerelmi katasztrófia keretében. A második egyfelvonásosnak, amelynek „Die stärkere” a címe, könnyebb a hangja. Az egész csak egy jelenet, amelynek egy beszélő és egy hallgató szereplője van. Az est végén színrekerül a darab a „Mit dem Feuer spielen”, egészen vidám. Előadás tekintetében az első kettő Bertens Róza asszonynak ad alkalmat arra, hogy leghíresebb két szerepét eljátszsa; a harmadikban Roland Idáé a főszerep, mellette Otto, Licho és Leopold urak látszanak jelentékenyebb feladatot.

(*) **Hangversenyek.** A Budapesti Kamarazene-Kör holnap, szombaton este 7 órakor a Deák-téri evang. iskola dísztermében magyar estét rendez, amelyen Rízárólág hazai szerzők művei kerülnek előadásra. Műsoron van Huber vonós-negyese, Dohnányi zongora ötöse és Farkas Ödön szerenáda (vonós-ötös). Közben pedig Korbully Gizi dalokat énekel.

A Nemzeti Zenede április 14-én, kedden, este fél 8 órakor a fővárosi Vigadó nagytermében Gobbi Alajos igazgató vezetésével zenekari hangversenyt rendez. A műsor ez: 1. Beethoven, VII. szimfónia (I. és II. tétel); 2. Sgambati, zongoraverseny (I. tétel), előadja Weisz Margit; 3. Jámbor, „Elektra-kantata”, magánzólam, női kar és zenekarra; 4. Brahms, hegédverseny (I. tétel), előadja Drumár László; 5. Franek, „Zách Klára”, ballada, vegyes ének- és zenekarra; 6. Major J. Gyula, „Balaton”, szimfónikus költemény. (Pályadíjat nyert mű).

FŐVÁROS.

A gázgyári becslök dija.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 10.

Az a hullám, amelyet a gázgyári becslök dijának ügye vert fel, sehogyan sem tud elsimulni s ma ismét dolgot adott a pénzügyi bizottságnak. A becslök ugyanis a Mérnökegyesület elé vitték a panaszukat, hogy a pénzügyi bizottság nem akarta minden kritika nélkül megfizetni a becslöknek a hetven—hetvenezer koronát. Természetesen a gyanúsítás is rögtön utat talált minden irányban. A bizottságnak Bódy Ti-vadar elnöklésével ma tartott ülésén Márkus József igen energikus hangon tiltakozott a becslök eljárása ellen s felszólalásával egyetértett a bizottság minden tagja. Más érdemleges tárgya nem is igen volt a bizottságnak. A vita lefolyása ez volt:

A napirend előtt felszólt Márkus József. A gázgyári szakértők honoráriumának a kérdését — ugymond — a multkor tárgyalta a pénzügyi és gazdasági bizottság. Az erről szóló megállapodásokat olyan kritikában részesítette a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület gépész-szakosztályi ülése, amelyet jogosulatlanul kell nyilvánítani. De a szakértők egyes nyilatkozatai is visszatetszők. Már magában véve Forbát Imre és Kajlinger Mihálynak a honoráriumról való lemondást jelző levelő is sértő dolog, amennyiben azt jelenti, hogy a pénzügyi bizottságot és általában a fővárosi hatóságot ebben a kérdésben nem illeti meg a bírálat joga. Bánki Donátnak, a szakértő-bizottság elnökének a nyilatkozata pedig, a visszautasító, hideg hangjával, bántó hatású. Azt kérde, vajon volt-e ok arra, hogy a szakértők ilyen módon viselkedjenek. A pénzügyi bizottság erre okot nem adott. Azon az ülésen a polgármester előadta, hogy a szakértő-bizottságnak egyik tagja nála járt és nem hivatalosan ugyan, de magáninformálásként jelezte, hogy a szakértők a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület árszabása alapján, egyenkint 107.000 koronát igényelnek. Jelezte akkor a polgármester azt is, hogy az ebben az ügyben folyt tárgyalások eredménye az, hogy a gázgyár nem hajlandó többet adni a szakértőknek, mint egyenkint 50.000 koronát, amit a szerződésnek megfelelően a fővárossal együtt fizet ki. A tanács ezzel szemben azt a javaslatot tette, hogy a főváros szakértőinek még külön 20.000 koronát adjanak. A pénzügyi bizottságban kifogást tett ez ellen. A pénzügyi bizottság tárgyalásai után az a gyanúsítás is fölmerült bizonyos oldalról, mintha a bizottság egyik-másik tagja a gázgyár képviselőinek a befolyása alatt állott volna. Ez nevétséges gyanúsítás, mert a költségeknek egyenlő arányban való viselése mind a két félnek az érdeke. Elég szomorú dolog, hogy a gázgyárak beváltása kérdésének már az első stádiumában is ilyen gyanúsítások, visszasságok fordulnak elő. Mi lesz akkor, ha tovább haladunk.

Platthy György konstatálja, hogy a fővárosi elismeréssel nyilatkoztak a szakértők munkájáról. Azonban igen természetes dolog, hogy a kérdést tovább fejtegették, mert hiszen a pénzügyi bizottság 210.000 korona pénzbeli fedezetének a kimutatása előtt állott; ez pedig a főváros mai helyzetében igen tetemes összeg. A főhiba az volt, hogy a becslök díjazására nézve nem állottak a megfelelő adatok rendelkezésére, sőt még azt is, hogy a gázgyár általános becsértéke mennyi, csak az újságokból tudták meg. Az egyedüli adatokat a polgármester terjesztette elő. A hiba tehát nem a pénzügyi bizottságban volt.

Feleki Béla nem látja szükségesnek a pénzügyi bizottságban elfoglalt álláspontot, bármiképp is exkuzálják. Egyszerűen helytelen a szakértők álláspontja, mintha velük szemben kritikát alkalmazni nem lehetne. Amidőn honoráriumról van szó, akkor csak lehet arról a pénzügyi bizottságnak vitázni és véleményt mondani. A szakértők magaviselete folytán sem változtatja meg az előbbi nézetét. Ha gyanúsítás történt, az a bizottságot nem érintheti.

Biró Henrik is azt vitatja, hogy a kritika joga megilleti a pénzügyi bizottságot és nem érti az önértetnek azt a túltengését, amely a szakértőknél mutatkozik. Főleg izléstelen eljárás az, amit Bánki tanúsított a nyilatkozatával, amelyben mintegy semmibe sem veszi a fővárost.

Az elnök megállapítja, hogy a multkori pénzügyi bizottsági ülésen a szakértők eljárását és működését sértő hang nem illette. A valóság az, hogy az ügy kellőleg nem volt itt ismeretes. Ezek után kéri, térjenek a kérdésen napirendre.

A bizottság napirendre is tért s folyó ügyekkel foglalkozott.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használatra valódi áldás gyomorhajószók-
nak és az ékszerülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
8-8 óra alatt tel.
Jezon rendbe hozza
kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 80 fillér.

(A középítési bizottság. A középítési bizottság ma délután ülést tartott Rózsavölgyi alpolgármester elnöklése mellett. A napirendre térés előtt Szabó József bizottsági tag azt az indítványt teszi, hogy a tanács intézkedjék aziránt, hogy jövőben a pénzügyi bizottság üléseire az érdekelt ügyosztályvezető tanácsosok, vagy helyetteseik is meghívassanak. A középítési bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta. Azzal kapcsolatosan, hogy az utóbbi időben sok panasz merült föl az Andrássy-utnak rossz faburkolása ellen, Freund Vilmos azt javasolta, hogy általában adják ki ezt a munkálatot. A bizottság előterjesztést tesz a tanácshoz a célszerűbb burkolás iránt. A napirendre tűzött tárgyak során hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy ezentul ne legyen szabad a forgalmasabb utakon és utcákon a közútszámolytatni; az ilyen helyekre földaraboltan kell vinni a követ. Wellisch Alfréd, Erős Sándor, Wilinger Ferenc bizottsági tagok és Devecsi Ferenc műszaki tanácsos hozzászólása után több ut-ügy és kisajátító-ügyek elintézésével az ülés véget ért.

(Alapszabály-jóváhagyás. A Belvárosi Közjótékonsági és Gyermekvédő Egyesület közgyűlésén megállapította az alapszabályokat s azokat a mai nap folyamán jóváhagyás végett felterjesztették gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez.

(Az olcsó lakások. A tanács ma elrendelte a Gyáli-uton az olcsó lakások építését. Az építésre egy millió koronát szavaztak meg. Összesen 192 lakást építenek, még pedig 76 kétszobás és 116 egyszobás lakást. Kimondotta a tanács, hogy a lakások évi bére 300, illetőleg 400 koronánál nagyobb nem lehet.

(A gyalogjárók tisztasága. A főváros minden lakosát közvetlenül érdekli a tanács legújabb határozata: kimondotta, hogy a gyalogjárók tisztántartására, a napközben összegyűlő szemét állandó eltakarítására a főbb utvonalakon egyelőre próbaképpen tizenhat utcatisztogató fiut alkalmaz. A tanács határozata nagy fordulat az utcák tisztasága terén. Régi követelés, hogy a gyalogutak rendbentartásáról a hatóság gondoskodik s nagyon helyesülők, hogy az első lépést végre megtette a tanács.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Nyaraló.

A budai hegyvidéken, villamos mentén, nagy befásított kertben fekvő három tágas szobából, konyha és mellékhelyiségekből álló butorozott nyaraló, nagy verandával olcsó bér mellett kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
Telefon 586.

OVSZEREK

6mm-es és halhólyag, 80% engedélymentes tucatszámú 1-10 forintos. Capot-Americain rövid, 2-3 forintos. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 ft. Irrigator, felszerelve 2-5 ft. Diana-övek, legújombabb 2.50, 8.-, 8.50 ft. Minden megrendelésnél 20% engedélymentes. Árjegyzék ingyen.

Rothausser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Tanítótestület nagygyűlése. A budapesti ösztanítótestület hivatalos képviselője, a Budapesti Tanítótestület ma tartotta meg az évi tisztújító közgyűlést, mintegy 1700 tanítónő és tanító jelenlétében. A közgyűlést a tisztéről lemondott Trautler Károly elnök távollétében Moussong Géza alelnök vezette, aki melegen üdvözölte a közgyűlés tagjait, a kormány és a főváros képviselőit. Ezután Moussong István jegyző előterjesztette az igazgatótanács jelentését a testület három évi működéséről, amelynek legfontosabb része az, amely a testület újjászervezését tartalmazza. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést s nagy lelkesedéssel hozzájárult az elnök azon indítványához, hogy a drágasági pótlék megszavazása ügyében kifejtett nagy fáradozásáért és jóindulatáért fejezze ki a közgyűlés halálját dr. Bárczy István polgármesternek és a főváros tanácsának. Jeny József indítványára a közgyűlés egyhangulag Trautler Károlyt volt elnököt tiszteleti taggá választotta. Ezután a számvizsgáló bizottság jelentése került bemutatásra, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. A közgyűlés tárgyaitak letárgyalása után az elnök elrendelte a szavazást. Elnök újból Moussong Géza lett; alelnökök: Rákos István, Kemény Simon és Ferenczi Vilma; főtitkár: Simon Lajos; titkárok: Schirl Tivadar, Hámosi Márton és Balla Bernát; pénztáros: Rác József; ellenőr: Ehmann Ferenc; könyvtáros: Gyuris Géza; gazda: Szervegy György. Megalakították ezenkívül az igazgatótanácsot 50 rendes és 20 póttagból.

SPORT.

A szövetségek békeje.

Budapest, április 10.

A magyar atléta és testedző szövetségek között immár csaknem két év óta dúló harc megszüntetése érdekében újabban Iszer Károly, a B. T. C. érdemdus elnöke tett lépéseket. Tegnapra ugyanis értekezletet hívott össze, abból a célból, hogy az egyesületek képviselőik után foglaljanak állást abban a kérdésben, mely a két szövetség egymással ellentétes álláspontját képviseli. A Masz. ugyanis azt kívánja, hogy úgy mint a múltban, a jövőben is külön szövetsége legyen az atlétikának. Ezzel szemben a Testedzők úgy az atlétikát, mint a tornát, valamint ezekkel rokon sportágakat egy szövetségbe akarja tömöríteni. Az értekezleten 48 klub képviseltette magát, melyek közül 30 a Masz., 18 pedig a Testedzők álláspontjára helyezkedett. Hosszas vitaközlés után elhatározták, hogy a szövetségek 2-2 teljes hatalmu képviselője döntsön ebben az ügyben.

A Masz. képviselői: dr. Bárczy István polgármester, a Masz. elnöke és Brüll Alfréd, a Masz. alelnöke. A Testedzők képviselői: gróf Teleki Sándor, a Testedzők tiszteletbeli elnöke és dr. Nagy Emil, szövetségi elnök.

() Galamblovó-verseny a Margitszigeten. Az Országos Magyar Galamblovó-Egylet tavaszi meeting-jének negyedik napjához egyáltalán nem kedvezett az idő. A Margitsziget felső csucán fokozott erővel fújt a szél, de dacára ennek, meg a hideg esőnek, arisztokrata világunk sportemberei máról sem maradtak el, úgy, hogy a versenynek ma is élénk népe volt. A báró Vécsey Miklós-tiszteletdíjat gróf Keglevich István nyerte meg, második Libits Adolf, harmadik Czárán János lett. Az első tét-verseny győzelmén Libits Adolf és Gáspárdy Béla, a másodikén Gáspárdy Béla és gróf Keglevich István osztozkodtak. Az aláírási díjat gróf Keglevich István nyerte meg. A párosversenyben Gáspárdy Béla lett a győztes. — A legközelebbi verseny holnap, április 11-én lesz, amikor a Lossonczy Gyula-tiszteletdíj dől el.

() Lovaspolo. A Budapesti Polo Club tavaszi versenyei, melyek közvetlenül a májusi lóverseny-meeting után lesznek, zajos sikerűnek ígérkeznek. A gyakorlatok a versenyterem már megkezdődtek. A Club meghívta versenyeire a berlini, frankfurti, párisi és hamburgi egyleteket s az utóbbi részvételére már biztosítva van. Gróf Széchenyi László, Vanderbilt Gladys férje, aki ismert polojátékos, részt fog venni a budapesti polo-mérkőzéseken. A gróf Angliából egy elsőrendű ponnyt hozott, melyet részére gróf Sigray Antal vásárolt.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A Hajdu-ügy epológusa. Mikor ez év elején a Hajdu-féle aktalopás kiderült, a lapok napokon keresztül hasábos tudósításokban tárgyalták a szenzációs ügyet s a „Független Magyarország” nyomán több lap egy levelet is leközlött, amelyben Lengyel Zoltán magas honorárium ígéretével biztatta volna Hajdut az akták elcsenésére. A levélről később kiderült, hogy hamisítvány s Lengyel Zoltán több sajtópört indított a levél leközlése miatt. A „Budapesti Hírlap” munkatársa, Bihari Imre ellen indított sajtópör főtárgyalását mára tűzte ki a budapesti esküdtbíróóság. A tárgyalást azonban nem kellett megtartani, mert a vádlott hírlapíró még az esküdtszék megalakítása előtt kijelentette, hogy a levelet neki Perczel Móricz, a „Független Magyarország” szerkesztője adta át s ő jóhiszeműen közölte. Erre a nyilatkozatra Lengyel Zoltán jogi képviselője, dr. Gyöző Dezső elejtette a vádat s a törvényszék megszüntette az eljárást.

§ A tüdővész széruma. A budapesti kir. ügyészség a mai napon visszautasította Wettenstein József orvos ellen beadott feljelentést.

§ Hodza Milán képviselő sajtópöre. Hodza Milán orsz. képviselőről ma néhány lap azt írta, hogy az amerikai tót liga által forgalomba hozott s a belügyminiszter által betiltott érmekeket választókerületének közsegeiben ő is árusította. Hodza képviselő ezzel szemben kijelenti, hogy ő soha semmiféle érmekeket, annál kevésbé tiltott dolgokat nem árusított s miután a közlemények vele szemben rágalmakat tartalmaznak, a hír szerzője ellen ügyvédje, dr. Kadosa Marcell útján a sajtópört a mai napon megindította. A sajtópör hét napilap ellen irányul, melyek a közleményt átvették.

§ A boszuálló. Régióta ellenségeskedett két verpeléti gazdaember: Molnár Tamás és Kozma Miklós. Molnár, hogy megboszulja magát régi ellenségén, a boszunak egészen különös módját választotta. A múlt év május hónapjának utolsó éjjelén, amikor Kozma nem volt odahaza, bement az ellenség portájára és egyenesen benyitott a szobába, ahol Kozma felesége aludt. A léptek zajára az asszony fölébredt s abban a hiszemben, hogy a férje érkezett haza, félálomban kérdezte:

— Te vagy az, Miklós?

— Ühüm — dörmögte Molnár és a sötétben szerelmesen átkarolta az asszony... Mintegy félórát tartott az ölekezés, amikor megérkezett a valódi férj. Az asszony csak akkor vette észre a nagy tévedést, amelynek áldozatul esett. Molnár azonban nem várta be a további fejleményeket, hanem kimenekült az ablakon.

Az illetéktelen pásztoróra miatt Molnár az egrí törvényszék elé került, amely szemérem elleni büntetést egy évi börtönrre ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla ma kegyelmesebb volt és Molnár büntetését a felére redukálta. Az ítélet ellen dr. Szemere Károly védő semmisségi panaszt jelentett be.

§ A grófkisasszony regénye. Megirtuk már, hogy gróf Pongrácz Henriette, gróf Pongrácz Ede vágrévialusi földbirtokos viruló szép leánya bele szeretett Ondrasik János nevű vágrévialusi parasztleányba s szíve sugallatát követve, egy szép napon megszökött a méltóságos szülői háztól s odaköltözött szíve választottjának bogárfödeles viskójába. A grófi szülők mindent elkövettek, hogy leányukat ezen szerelméből kiábrándítsák, de Henriette grófkisasszony szilárd akaratán és elhatározásán hajótörést szenvedett a szülők, különösen pedig az apának minden erősebb intézkedése. Közben a hatóság, a Trencsén vármegyei árvaszék is beleavatkozott az apának leánya elleni harcába s a grófkisasszony érdekeinek megvédésére gondnokul dr. Lengyel Zoltán orsz. képviselőt nevezte ki. E hó 2-án váratlan fordulat történt a grófkisasszony ügyében. E napon meghalt Vágrévialuban boldogságának legnagyobb ellenzője, a saját édes atyja, aki a leánya iránti harcot még a sirba is átvitte, amennyiben a Trencsénben e hó 6-án kihirdetett végrendeletében leányát, Henriette grófkisasszonyt minden vagyonából kitagadta s általános örökösül fiát, gróf Pongrácz Jánost tette meg. A végrendelet kihirdetése után a gondnoknak, dr. Lengyel Zoltánnak általános helyettese, dr. Kérészy Árpád ügyvéd e hó 9-én megjelent a grófi portán Révialuban a hagyatékok leltározása céljából, mert az elhunyt gróf sérelmes végrende-

letét perrel fogja megtámadni. A gondnok helyettesének kirándulása eredménytelen lett, mert az özvegy grófné a cselédség asszisztálásával oly fenyegetően lépett fel vele szemben, hogy kénytelen volt a gondnok haladéktalanul karhatalmi segítségért fordulni Trencsénbe. Most aztán a csendőrség közbenjöttével leltározzák a köszívű gróf hagyatékát Vágrevfaluban.

KÖZGAZDASÁG.

Tanácskozás a szeszkontingens felosztása ügyében.

Budapest, április 10.

A szeszkontingens megállapítása és felosztása, valamint a gyílmölcsipalka megadóztatásának módjait tárgyalva egybehívott szaktanácskozmány dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszter elnöklésével ma délelőtt 10 órakor folytatott tanácskozásait.

Az első felszólaló Szabó István országgyűlési képviselő volt. Midőn a mezőgazdasági szeszkontingens fokozásának szükségét hangoztatják, akkor annak nagy közgazdasági kihatására történik hivatkozás. Szólt is föltétlenül azt az elvet vallja, hogy a közérdeknek minden mellék- vagy egyéni érdeket meg kell előznie. Amde ezt nem látja eléggé kidomborítva a most szóban levő szeszkontingens kisajátítása, illetve elosztása által, mert nem találja eléggé méltányoltnak a kisgazda, vagyis a szegényebb osztály érdekeinek előmozdítását. Méltányos megoldást abban látja, ha egy a nagy mezőgazdasági, mint az ipari szeszfőzdeknek egyforma arányban adnak meg a szeszkontingenst.

Kohn Hugó: Kéri a kormányt, tegyen különbséget a zord és mérsékelt éghajlatú vidékek között. A zord vidékeken csak burgonya terem még; már most, ha a mezőgazdasági szeszpar kifejlődik, az északi vidékeken fekvő gyárak abban a hátrányban lesznek a többivel szemben, hogy nem lesznek képesek a szeszgyártás egy fontos melléktermékét, az élesztőt termelni.

Dr. Hegedűs Lóránd, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója, azt hiszi, hogy úgy az ipari, mint a mezőgazdasági szeszgyárak visszautasítják Pallavicini őrgórnak azt az elméletét, hogy a kontingens a törvény által egyszerűen megszüntethető és kárpótlás nélkül elvehető legyen. A maga részéről Rubinek Gyulának azon szavaira tér vissza, hogy 1917-ig elő kell készítenünk Magyarország önálló gazdasági berendezését és ennek Rubinek szerint az az előfeltétele, hogy az ipari szeszgyárak megszüntetessenek. Felhívja a kormányt, hogy ily módon, ilyen tendenciák mellett nemcsak, hogy az önálló vámtérületet nem fogjuk előkészíteni, hanem valóságos iparvisszafejlést okozhatunk, úgy hogy ha ezek az áramlatok érvényesülnek, 10 év múlva távolabb leszünk önálló gazdasági berendezésünkől, mint most vagyunk. A magyar gyáriparosság becsületbeli kérdést lát ebben és meg van győződve arról, hogy ha a kormány az érdek súlyát fogja mérlegelni, az ipari szeszgyárak jövőjét biztosítani fogja.

Wieland Artur: A szesztermelők egyesületének egyhangú megbízásából azt kéri, hogy a második pontra nézve a mezőgazdasági szesztermelők mostani kontingense minden egyes gyárra nézve maradjon meg, az a 140.000 hl. pedig, melylyel csökkenteni fog a kontingens, tisztán az ipari gyáraktól vonassék le.

Kohn Gábor, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kiküldötte, jól tudja, mi mindent tesz a kormány, hogy Magyarországon ipar létesüljön és ide külföldi pénz ipari célokra bejöhessen. Hogy merre ide külföldiek jönni, ha látják, hogy elkezdik fojtogatni a szeszipart, folytatják a malomipar és a cukoripar. Azt érti, hogy a mezőgazdasági és az ipari szeszfőzdek közt vannak ellentétek; de mégis kellene, hogy egy magasabb eszme alapján az ellentétek kiegyenlítőssenek. Kéri, fogadják el Telbisz Károly ajánlatát és küldjenek ki a kérdés tárgyalására szűkebb bizottságot.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök-pénzügyminiszter, elnök: Az ipari szeszfőzdek kontingensének redukezióját kompenzáció nélkül senkinek kívánja. Előre kijelentem azon elvi álláspontomat, hogy kompenzáció nélkül a redukezióba bele sem mennék. Ezen meddő vitaközlés helyett célszerűbb volna, ha a szakkérdésekre méltóztatnának felelni. Eljárásunkat illetően — mert egy ilyen nagy tanácskozásban, amelynek az a célja, hogy minden kívánság kifejezésre jusson, a kérdést megoldásra juttatni nem lehet, azt a kérelmet intézem a tisztelt szakértelmezhez, hogy egyrészt a mezőgazdasági szeszgyárak, másrészt az ipari szeszgyárak szűkebbkörű bizottságot küldjenek ki (Helyeslés.), amely aztán az itt felhozott eszméket újabb megfontolva, bizonyos megállapodást igyekeztek létrehozni.

Most méltóztatásuk szakszerűen nyilatkozni ezekre a dolgokra és személyes reflexióktól tartózkodni. Vannak itt igen fontos dolgok, amelyekre nézve az általános kívánalmat meg kell ismerni. Én tehát arra kérem a felszólaló urakat, hogy lehetőleg röviden, az egyes pontokra nézve adják elő észrevételeiket. (Helyeslés.)

Báró Ghillány Imre a mezőgazdasági szeszérelkeltség nevében fejti ki egyes kérdőpontokra nézetét.

Dr. Tompa Artur, Elek Ernő, Fischer Zsigmond (Pozsony), Engl Hugó, Engl Henrik, báró Kuferer Károly, Bellatini Braun Géza, Haas Ignác és Papp Géza felszólalása után Popovics Sándor államtitkár, aki időközben az elnöklést átvette, két óra után a tanácskozást félbeszakította, s folytatását délután 4 órára tűzte ki.

Az értéktözsdeiről. Az első hírek, melyek a külföldi tözsdékről beérkeztek, alacsonyabb árfolyamokról számoltak be s így az itteni tözsdén is csökkentek az árfolyamok. A délelőtti folyamán jelentékeny bécsi eladások annyira nyomták az árfolyamokat, hogy a prongált árfolyamok is alacsonyabban zártak a mai tözsdén. A Déli vasut kedvezőtlen mértékére a részvény ma továbbra is visszaesett, úgy, hogy két nap alatt az árfolyam mintegy 6 koronával csökkent. A mai tözsdé folyamán visszaesett a Magyar hitel 350 koronával, az Osztrák hitel 2 koronával, a Hazai bank 1 koronával, a Jelzálogbank 1 koronával, a Rimamurányi részvény 1.75 koronával, az Államvasut 3.50 koronával. A visszaesés a helyi piaci értékeire is kiterjedt. Kötés volt a Salgótarjáni és Városi villamos vasut részvényében. Változott kötés nélkül a Weitzer-éle részvény, a Kábelgyári és a Magyar villamossági részvény. A járadékpiac változatlan.

Kiállítás szédelgések. Az ismert nevű kiállítási szédelgők ismét nemzetközi kiállításokon való részvételre hívják fel a hiszékeny iparosokat, amelyek a tapasztalat szerint csak papiron tartatnak meg. Legújabbban egy állítólag Genuában április hóban, Párisban április és május hóban és Brüsszelben augusztus—október hónapokban tartandó nemzetközi kiállításokra küldtek szédelgő felhívásokat. E felhívásokban kiállításonként 100 márka bekielődését kéri, amelyek fejében arányerem megszerzését ígérik. Nehogy keserű csalódások érjék hiszékeny iparosainkat, figyelmeztetjük őket, hogyha valamely kiállításra részt akarnak venni, megfelelő felvilágosításért előzőleg forduljanak a Kereskedelmi Múzeumhoz, ahol ingyen megbízható értesítést szerezhetnek.

Katonai szükségletek és a magyar gazdák. A császári és királyi közös hadügyminiszter átirat után felkérte az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a hadsereg termény- és anyagigényeinek szükségletei szállításának a jövő éven való szervezése tárgyában ez évi április 13-án délelőtti 10 órakor Wienben a közös hadügyminisztérium kis tanácstermében a gazdasági osztály főnökének elnöklése alatt értekezletet tart, amelyre a magyarországi gazdasági érdekeltség képviselőit is meghívták. Az O. M. G. E. részéről a szaktanácskozáson Perczel Ferencz, a mezőgazdák szövetségének igazgatója és Krolop Hugó O. M. G. E. titkár vesznek részt.

A debreczeni kamara közgyűlése. Tegnap tartotta meg a Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlést Szabó Kálmán országgyűlési képviselő elnöklésével. Az elnöki előterjesztések során a kamara üdvözölte Kossuth Ferencz minisztert és Szerényi József államtitkárt. Jelentette az elnök, hogy a miniszter jóváhagyta a múlt évi zárszámadást és a jelen évi költségvetést s felelő, hogy a kamara az adóreform sérelmes intézkedései ellen erőlyes mozgalmat indított.

Szavay Gyula titkár ismertetése alapján bőven foglalkozott a közgyűlés az ipartörvény-tervezet bírelatának előkészítésével. Elhatározta a kamara, hogy e tárgyban széleskörű mozgalmat indít s összehívja az ipartestületek és kereskedelmi testületek kerületi gyűléseit. Számos pályázati és ösztöndíj ügy elintézése után végül elhatározta a kamara, hogy támogatni fogja a társkamarak mozgalmait a csodeljárás gyorsítása és a pénzügyi cégek szabadsága tekintetében, ugyszintén a likörgyárosok és gyárműves-léparlók kívánalmait a szeszadó-törvény tervezet reformja révén veszélyeztetett érdekeikre vonatkozólag.

A német ipar részvétele a legközelebbi vilákiállításokon. A németországi kiállítási központ legutóbbi ülésén behatóan foglalkozott a 1910-ben tartandó brüsszeli vilákiállítás, továbbá az 1910-iki buenos-ayresi évszakos, az 1911-iki turini nemzetközi iparkiállítás és az 1912-iki nagy japán kiállításra való

részvétel ügyével. Ezen értekezleten Németország összes iparkerületei képviselve voltak s a kormány képviselőin kívül a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági egyesületek kiküldöttjei is résztvettek a konferencia tanácskozásain. A hozott határozatok szerint a legkisebb kilátása van a német ipar részvételére a brüsszeli kiállításon, hol kevés üzleti eredményt várnak. Nagyobb érdeklődés mutatkozott a buenos-ayresi kiállítás iránt, hol a német ipar részére kedvező kivételi piaci kínálatok. Iparcikk megismertetésére a legjobb eszköznek tartják a kiállítást, de tekintettel a vele járó nagy költségekre, csak az esetben tartják a tervet megvalósíthatónak, ha az állam a német kiállítási bizottságot anyagi támogatásban részesíti. A turini kiállításon való részvétel szintén szükségesnek mondották ki abból a czélból, hogy egyensúlyozhassák Olaszországban a többi állam konkurrencziáját. Ami a tokiói nagy japán kiállítást illeti, igen eltérő volt a szakírók véleménye, vég-eredményben azonban mégis a kiállításra való részvétel mellett foglaltak állást, hogy Németország a nagy kelet-ázsiai piacot el ne veszítse. A japánok ismert nemzeti hűsága mellett attól tartanak ugyanis, hogy Németország távolmaradása oly rossz hangulatot keltene, hogy a japánok képesek volnának a német iparcikk behozatalát mellőzni.

Igy készülnek a németek a nagy nemzetközi versenyekre. Nálunk minden csendes. Pedig különösen a Japánban rendezendő nagy vilákiállításra való részvételünk igen fontos lenne. Iparunknak új piacot csak keleten nyerhetünk. E keleti nagyhatalom 1912-iki kiállítása pedig bizonyára egyívű hozza majd a keleti népeket. Egy jól megcsinált magyar kiállítás Japánban bizonyára kamatozó befektetés lenne.

Az 1906. évi 5% orosz kölcsön osztrák-magyar arányának Párisban való jegyzése. Mint Párisból értesülünk, az orosz kormány azzal a kérrrel fordult a francia pénzügyminiszterhez, hasson oda, hogy az orosz kölcsön osztrák-magyar arányát Párisban jegyezzék. Eltekintve attól, hogy a legtöbb pénzintézet kibocsátási prospektusában mondhatni ígéret tétel arra, hogy a nálunk elhelyezett papirt bizonyos idő, de legkésőbb két év múlva Párisban kotirozzák, az a tény, hogy a kölcsön bécsi árfolyama most kb. 2%-ot van alatta a párisinak, megmagyarázza a kérdés fontosságát. Túrelmetlenül várják tehát ugy szakkörökben, mint a kölcsönkötvény-tulajdonosok az ügy fejleményeit. Azt hisszük, hogy a kérdés fölött dönten a párisi szindikátusnak a joga, nem pedig a kormányé. Különbön van még három hetünk a terminusig. Elég idő az elintézésre.

Statisztikai adatok. A m. kir. központi statisztikai hivatal kiadásában megjelenő Statisztikai Havi Közlemények február havi füzeté szerint a magyar birodalomban február hónapban összesen 226 országos állatvásár tartott, melyek közül 36 Horvát-Szlavonországra esik. Ez állatvásárokat felhívóttak összesen 260,244 szarvasmarhát, 119,265 lovat, 11,431 juhot és 77,368 sertést.

Az utlevélstatisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban f. é. februárban 10,641 utlevelet váltottak, 5109-et kivándorlási, 4932-öt pedig egyéb czélból. A kivándorlásra jogosítottak közül 4909-nek az utlevele Amerikába szőlt, 430-é Romániába és 293-é Németországba. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból f. é. február hó folyamán 2678 egyén vándorolt ki, 2453 utlevéllel és 225 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországra esett 242. Az 1907. év február havához képest tehát óriási arányokban csökkent a kivándorlás, amennyiben 1907. februárban 20,474 volt a kivándorlók száma, a csökkenés e hónapban Magyarországon és a társországokban egyaránt igen erős volt.

A népesedési mozgalmak némi javulást mutatnak. Az 1908. év február havában ugyanis 63,988 gyermek született élve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 46,884-re rugott, úgy, hogy a természetes szaporodás 17,104-et tett. A közölt számokból a társországokra esett 8048 élveszületés, 6245 halálozás és 1803 főnyi szaporodás. Az 1907. év február havi eredményeivel szemben az 1908. évi február valamivel kedvezőbb eredménnyel zárult. A születések száma több volt 1482-vel az 1907. évi február havához képest, de a halálozás is növekedett 936-al, úgy, hogy a szaporodás száma 546-al növekedett. Sokkal kedvezőtlenebb azonban az eredmény, ha az 1907. év két első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1908. év két első hónapjának adataival. A születések száma kevesebb 2677-el, viszont a halálozás növekedett 2924-el, úgy, hogy a szaporodás 5601-el csökkent.

Erősen pusztított a vörös kakas is. Magyarországon ugyanis február hónapban 464 községben 537 tüzeset fordult elő 747 károsulttal és 1,477,797 korona károsszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországra 426 károsult község és 498 tüzeset esik 707 károsulttal 1,424,200 korona károsszeggel. Horvát-Szlavonországon a tüzvész által sújtott községek száma ugyanakkor 38, a tüzesetek száma

39, a károsultak száma 40 és a kárösszeg 53.597 korona volt.

Az egységes áruvédjegy kérdéséhez. Arad város annak idején a magyar ipar védelme érdekében egy országos törvényileg megállapított védjegynek megteremtését iránt fölíratot intézett s hasonló határozat meghozatala végett a többi törvényhatóságok is megkereste. Győr város e kérdésben kikérte az ottani kamara véleményét, amely a magyar ipari áruknak egységes megállapított védjeggyel való kötelező ellátását nem tartja alkalmasnak és szükségesnek. A kamara szerint érzékeny kárt szenvedne hazai iparunk e megjelölés által, mert ausztriai exportunk csökkenne s a helyi földi fogyasztás nem rekompensálná e csökkentést. Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy a hazai piacra kerülő áruk alkalmas módon ne jelöltessenek meg. És ezt csak a kötelező védjegyhasználat mellett érhetjük el. A mi közönségünk igen közönyös vásárlásainál. Kereskedők nagy része pedig nem okvetlenül kínálja magyar árut. A szembeötölő védjegy legalább figyelmetné a közönséget hazafias kötelességére.

A tőzsde üzleti ideje. A tőzsdetanács közhírré teszi, hogy az értéktőzsde üzleti ideje szombat délutánként, valamint az ünnepnapokat megelőző napok délutánján április 18. napjától fogva további intézkedésig délután félhárom óráig fog tartani. A budapesti tőzsde szombaton április 11-iki ünnep miatt egész napon át zárva marad.

A mezőgazdasági helyzet. Az Omge gabonár-jegyző irodájának tudósítói beérkezett jelentések szerint az ország déli és dunántúli vidékén az őszi széken fejlődtek az utóbbi két hét alatt. A hűvös esős időjárás nem kedvez a tavaszi vetések fejlődésének. Debreczen vidékén az idő enyhe, borult, esős, Miskolc vidékén az őszi jobbnak mutatkoznak, mint amilyenek őszi elgérkeztek, csak még kis eső és meleg kellene. Szatmár vidékén hosszabb ideig tartó száraz időjárás után végre 8-án hajnalban megindult a csendes, langyos, meleg tavaszi eső s most délben is, mikor e sorokat írom, tart. S minthogy már igen kívánatos volt, tetemesen megjavította a természéklátásokat, melyek a száraz meleg időben már aggodalomra adtak okot.

Új bánya részvénytársaság. A Meisl-féle betéti társaság, mint értesülünk, 3 millió korona alaptőkével részvénytársasággá alakult át. Cége: „Magyar bányai részvénytársaság Dobsina” tegnap jegyeztetett be a budapesti kereskedelmi törvényszéknél. Elnöknek választották idős gróf Csáky Gyulát, alelnöknek Meisl Sámuel udvari tanácsost.

Háziipar-kiállítás Zomborban. Folyó év május hó 10-én nyílik meg Zomborban, a vármegye székhelyében, a Bács-Bodrog Vármegyei Háziipar-Kiállítás. A rendezőség, Ferbach Károlyné elnökkel az élen, mindent elkövet, hogy a kiállítás mentül fényesebben sikerüljön. A háziiparral keresetszerűleg foglalkozók részére nagy pénzjutalmak vannak kitűzve. A műkedvelők plakettet vagy diszoklevelet nyerhetnek, amelyeknek tervezésére az orsz. iparművészeti iskola, illetve a rajztanárképző intézet növendékei között hirdettet pályázatot a rendező-bizottság.

Kereskedelmünk Oroszországgal. A Közgazdasági Értesítő legújabb száma érdekes és terjedelmes jelentést közöl Oroszország kereskedelméről, kivált Magyarországgal és Ausztriával. A jelentés szerint a magyar és osztrák kivitel Oroszországba az 1906. évi 19.620.000 rubelről 20.956.000 rubelre emelkedett; az orosz statisztikai hivatal részéről kimutatott összeg azonban, — minden valószínűség szerint, — nem fejezi ki egészen a Magyarországból és Ausztriából való behozatal helyes értékét, miután annak nem csekély része, Németországból való behozatal gyanánt van feltüntetve.

Gazdasági és iparkiallítás Gyöngyösön. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület szeptember 6., 7. és 8. napján fennállásának ötvenéves jubileuma alkalomból Gyöngyösön ipari és gazdasági kiállítást rendez. A kiállításhoz való hozzájárulásra ma küldött-ségileg kérte fel a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert és Darányi Ignác földművelésügyi minisztert, hogy a kiállítás sikerét anyagilag és erkölcsileg mozdítsák elő és kérték, hogy a kiállítás céljaira tizenötezer korona államsegélyt juttassanak. A küldöttségnek mindkét miniszter jóakaratu támogatását helyezte kiállításba.

Folyamszabályozási kinevezések. A földművelésügyi miniszter Faragó Lipót miniszteri osztálytanácsost a Gerje és Perje vízszabályozó társulatnál vi-

selt miniszteri biztosi állása alól saját kérelmére, buzgó és sikeres működéseért való teljes elismerésének kifejezésével felmentette és a társulat ez évi február 10-én tartott rendkívüli közgyűlésén, a miniszteri biztosi intézmény fentartása iránt kifejezett kívánság figyelembe vételével, a társulat ügyeinek vezetésére Létay Lajos királyi főmérnököt két év tartamára miniszteri biztossá küldte ki. Ugyancsak a földművelésügyi miniszter Rónay Jenő, a pancsovakubini ármentesítő és helvizszabályozó társulat miniszteri biztosa mellé — az 1885. évi XXIII. t.-cz. 124. szakasza értelmében — alakított véleményező bizottságba Theodorovits György kubini lakos, banyaiéi birtokos és Miloss Aurél nagybecskereki kincstári ügyész kinevezte,

A vasipar hanyatlása Amerikában. Az amerikai pénzügyi krízis Amerika vas- és acéliparának is rendkívül sokat ártott és sok idő fog elmúlni, amíg az amerikai vasipar kiheveri az amerikai pénzpiac krízisét. Bennünket azért is érdekel az amerikai vasipar helyzete, mert a kivándorlott munkások legnagyobb része a vas- és acélgyárakban s fáttelepeken dolgozik. Az új beköszöntével az amerikai újságok a legelőzsébb színben igyekeztek feltüntetni a jelenlegi helyzetet, főként az általában élénk ipari tevékenységre mutatva rá. Az újságok híreszteléseiben azonban nagyon is optimisztikusak és egyáltalán nem felelnek meg a való tényállásnak. A munkanélküli munkások nagy száma, továbbá a még mindig növekvő visszavándorlás, ennek éppen az ellenkezőjét mutatja; nevezetesen azt, hogy a válság még koránt sem múlt el. A pittsburgi cs. és kir. főkonzulátus jelentése szerint az ottani kerületben a munkások között uralkodó nyomor még mindig igen nagy s ezer és ezer munkáscsalád a hatóságok jótekonyságára van szorulva. Jól jegyezzék ezt meg maguknak azok a honfitársaink, akik minden boldogság forrásának tekintik Amerikát. Jobb előre lemondani a hiu ábrándokról, mint sok keserű csalódással gazdagabban visszatérni az ócsárolt régi hazába.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 34323.
5000 koronát nyertek: 834 22992.
2000 koronát nyertek: 3890 4363 8023 20095
21227 34659 35998 39575 51896 53816 64146 71196
74311 95177 99888 111490 116117 180749.
1000 koronát nyertek: 1967 9173 10721 10743
14215 15946 16396 19639 21824 34785 36731 39227
42034 42463 44064 46521 46187 48513 51015 51837
55953 61910 61150 63432 64817 65617 65347 73131
76471 77872 80037 80254 81811 88979 88371 91246
94233 95027 96160 97636 97842 99044 101247 114619
115675 117518 124470.

500 koronát nyertek: 1656 4410 5442 6651 9776
12289 13516 15543 16747 18541 19578 20620 21360
25348 29805 35484 35093 35315 36485 37525 37217
38194 41247 41102 44359 47559 47859 48827 50354
53280 55244 55917 58530 60076 61252 62860 62064
63438 66263 67569 68035 68573 72607 72453 73486
76151 80109 80949 83389 83330 87571 89963 91567
91062 96298 102336 103140 104367 106339 109573
109447 111251 112677 112771 113181 115476 115914
117987 120969 121140 122714 122647 123457.

A mai húzásán a szerencsés Török A. és Tsa bankház vevői ismét 10.000 koronát nyertek a 34323 sorsjeggyel $\frac{1}{2}$ részben.

A budapesti áru- és értéktőzsde választott bírósága. A tőzsdetanács közlése szerint f. hó 15-én lép életbe az ez évi márczius 21-én változtatott és miniszterileg jóváhagyott választott bírósági ügyrendszabályzat. Az új ügyrendszabályzat a tőzsde titkárságnál kapható.

A m. kir. postatakarékpénztár 1908. márczius havi forgalma. A takaréklüzletben 110.954 tételben elhelyezett 5.204.169 kor. 50 fill. 55.661 tételben visszafizettetett 5.861.739 kor. 28 fill. s így a betétek összegét 657.569 kor. 78 fill.-rel haladta túl a visszafizetések összege. A betétek állománya ez üzletágban 1908. márczius hó végén a tökesített kamatokkal együtt 88.959.346 kor. 81 fill. A betevők száma e hónapban 2101-el gyarapodott s összes számuk e hó végén 662.566. A cheque és clearingüzletben 858.687 tételben elhelyezett 240.125.828 kor. 64 fill. és 139.247 tételben visszafizettetett 240.925.094 kor. 33 fill., ennélfogva a betétek összegét 799.265 kor. 69 fill.-rel multa felül a visszafizetések összege. A betétek állománya ez üzletágban 1908. márczius hó végén a tökesített kamatokkal együtt 83.005.459 kor. 62 fill. A cheque-számlatulajdonosok száma e hónapban 146-al növekedett s a fennálló chequeszámlák száma e hó végén 16.560. A m. kir. postatakarékpénztár havi össz-forgalma a két üzletágban 1.164.549 tétel s 493.116.831 kor. 75 fill. teljes betétálladék pedig e hó végén 141.964.806 kor. 43 fill. Az értékpapírüzletben 1908. márczius hó végéig kiállított 4144 íradékköny-

vecske, melyekre összesen 15.559.580 korona névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve.

Szaktanfolyam férfiruha-konfekciós szabóknak. A m. kir. Technológiai Iparmúzeumban ez évi április 21-én megnyílik egy nyolcz hétre terjedő szaktanfolyam, melyen a szabászati rajzon kívül az ez iparban nagyfontosságú munkamegosztásra vonatkozó gyakorlatot is tanítanak. A tanítás hetenkint 5 estére 7-től és vasárnap 9—12-ig terjed. Részt vehet a férfiruha-konfekcióterén dolgozó mester és segéd. A beiratkozás este 7 órakor a Technológiai Iparmúzeum 23. sz. a. lesz. A tanfolyam ingyenes.

A Déli-vasút mérlege. A Déli-vasút most tette közzé az 1907. üzletévről vonatkozó zárszámadását. Az ezidei mérleg meglehetősen kedvezőtlen és ami leginkább szembeötöl, hogy az üzemiadások rendkívüli módon emelkedtek annyira, hogy ezek összegét a szintén jelentékenyen magasabb forgalmi bevételek nem tudták túlszárnyalni. A forgalmi bevételek az idén 6.8 millió koronával nagyobbak, mint a múlt évben s nagyrésze a személyforgalom emelkedéséből származott. Azonban az üzemiadások 9.50 millió koronával nagyobbak a múlt événél, mely majdnem egyenlőben oszlik meg a személyi és az anyagi kiadások között. Miután a most közzétett zárszámadásból az látszik, hogy ez évre mintegy tíz millió korona hiányt kell fedezni, valószínű, hogy a Déli-vasút ismét egy nagyobb pénzügyi művelet segítségével lesz kénytelen pótolni a hiányt.

Forgalmi zavar a körmen—muraszombati vasúton. Szombathelyről jelentik, hogy a nemrég épült körmen—muraszombati pályatesten a 4 és fél méter magas vasuti töltés 30 méter távolságban elcsúszott, aminek következtében a forgalom e helyen teljesen lehetetlen. A teherforgalmat a pályatest helyreállításáig beszüntették. A személyszállítást átszállással bonyolítják le. A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a körmen—muraszombati helyi érdekű vasúton előfordult töltéscsuszamlás miatt a teheráruforgalom Péterhegy—Tótkeresztur és Muraszombat állomások között előreláthatólag hat napra beszünttetett. A személy-, podgyász- és gyorsáruforgalom átszállással, illetve áthordással tartatik fenn. Érdekes, hogy mennyi baj van a dunántúli viczinálisok alépitményeivel.

A szandzsák-vasut nyomjelző munkálatait még e hó közepén megkezdik.

A visegrádi h. é. vasut érdekében ma küldöttség tisztelt Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél, kérvén a vasut engedélyezését, mit a miniszter kiállításba is helyezett.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete április 26-án közgyűlést tart, amelyen egy új budai elárusító fiók felállítását határozzák el.

Alaptőkeemelés. A Fém-művek és Felszerelési Gyár r.-t. április 18-án rendkívüli közgyűlést tart, melyen alaptőkéjét felemeli. E társaság Magyar Fém-művek r.-t. czimmal 1900-ban alakult 200.000 korona alaptőkével.

Csöd. Halász Miklós budapesti bej. czég, fűszer-, anyagáru- és terménykereskedő ellen a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék folyó évi április hó 10. napján 48043. szám alatt kelt végzésével a csődöt megnyitotta. Kinevezettek: Csödbiztossá dr. Nitsche Győző kir. törvényszéki bír. tömeggyógyorokká dr. Keller István ügyvéd.

A helyközi távbeszélő-forgalom kiterjesztése. Felsővisó, Taraczköz, Pusztamonostor és Técső márczius hó 20-ika óta részt vesznek az egész bel-földi helyközi távbeszélő-forgalomban.

Gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Baranya vármegye szentlőrinci járására Abraham István magyarszentiváni lakost a gazdasági tudósító tiszttel bizta meg.

Medió-rendezés az értéktőzsdén. A mai prolongeoziónál a következő díjtételeket fizették: Magyar hitel részvényért —.80—1.50 K. Magyar leszámítoló-bank részvényért —.30—70 K. Magyar jelzálog-bank részvényért —.20—85 K. Hazai bank részvényért —.25—45 K. Rimamurányi vasmű részvényért —.80—1.40 K. Közuti vaspálya részvényért 1.—1.40 K. Budapesti városi villamos vasuti részvényért —.30—60 K.

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál 1908 év márczius havában 8.017.964 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6.755.364 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvény-kiállítás által lett elintézve. 1908. év január elsejétől 23.828.793 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat lett beterjesztve és 20.386.593 korona tőkéről szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 1.159.489 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve.

Múlt év december 31-ikével 417,298,409 korona biztosított tőkével és 1,437,974 korona életjáradékról szóló 119,692 darab életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 111,471,258 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk czimén az 1907. évben 4,140,193 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 473,589,398 korona összeg fizetett ki.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Az argentiniai buza beözönlése Európába a nemzetközi gabonapiacokon nagy rázkódtatásokat okoz. Londonból jelentik, hogy Lenders F. és Társaság limited gabonacég képtelen kötelezettségeinek megfelelni. E világhírű cég nagymennyiségű búzát vásárolt Argentiniában és Amerikában és az időközben beállott nagy árcsökkenések folytán óriási veszteséget szenvedett. Az amerikai tőzsdén tegnap a cég részére nagy lebonyolítások történtek, ami 2½ cientes ársést idézett elő. Nálunk az üzlet kezdetén nem igen átszótt a külföldi baisse-nek hatása. A hideg, zord időjárás következtében az összes árfolyamok néhány fillérral drágábban indultak, mint tegnap este zárulnak és csak később a gyenge készáru-üzlet menete gyakorolt erősebb nyomást az árakra. Áprilisi és májusi buza 15 fillérral, októberi buza 6 fillérral, áprilisi rozs 15 fillérral, októberi rozs 8 fillérral lett olcsóbb, zab és tengeri ára alig változott.

Eladott:

Buza: Tiszavidéki: 200 mm. 78.5 kg. 22.75 korona, 100 mm. 77 kg. 22.75 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.—korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.70 korona, 100 mm. 77 kg. 22.70 korona, 500 mm. 76 kg. 22.70 korona, 2600 mm. 75.5 kg. 22.40 korona.
Hartai: 515 mm. 79 kg. 22.80 korona.
Fejérvármegyei: 250 mm. 79 kg. 22.90 korona, 800 mm. 75 kg. 21.90 korona.
T.-Kanisai: 700 mm. 76 kg. 22.60 korona.
Raktárból: 1200 mm. 76.5 kg. 22.45 korona, 2600 mm. 76 kg. 22.15 korona.
Rozs: 100 mm. 19.30 korona, kpf. par.
Zab: 200 mm. 15.40 korona, 100 mm. 15.50 korona, kpf.
Tengeri: 600 mm. 12.80 korona, kocsi, kpf.

A határidőpiacra kötött:

Értéktőzsde:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 10.09, 11.10, 10.93.
 Buza 1908. májusra 10.03, 11.04, 11.05.
 Buza 1908. októberre 9.46, 9.47, 9.39.
 Rozs 1908. áprilisra 9.67, 9.71.
 Rozs 1908. októberre 8.29, 8.25.
 Zab 1908. áprilisra 7.15, 7.13.
 Tengeri 1908. májusra 6.35, 6.37, 6.25.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	10.93 - 10.94
májusi buza	10.95 - 10.96
októberi buza	9.41 - 9.42
áprilisi rozs	9.59 - 9.60
októberi rozs	8.22 - 8.23
áprilisi zab	7.14 - 7.15
májusi tengeri	6.29 - 6.30

Délután forgalom.

Délután tömeges lebonyolításokra az árak még néhány fillérral csökkentek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	10.87 - 10.88
Buza májusra	10.90 - 10.91
Buza októberre	9.40 - 9.41
Rozs 1908. áprilisra	9.55 - 9.56
Rozs új októberi	8.20 - 8.21
Zab 1908. áprilisra	7.17 - 7.18
Tengeri 1908. májusra	6.30 - 6.31

Budapesti gabonaforgalom.

1908. április 8-tól április 9-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	19753	—
Rozs	3752	2007
Arpa	1320	—
Zab	7720	9107
Tengeri	16473	19985
Liszt	105	11403
Korpa	—	3341

Értéktőzsde.

A mai előtőzsdén gyenge volt az irányzat, aminek oka az olcsó külföldi jegyzések voltak. Berlinből a pénzpiac további feszültségéről érkeztek hírek, ami az amugy is a lanyhulás felé hajló spekulációt még jobban elkedvetlenítette és így közvetve hozzájárult az árfolyamok további gyengüléséhez. Az előtőzsde ennek dacára mégis igen nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg, amelyek azonban a forgalom folyamán nem tarthaták magukat, mert a kínálat egyre szaporodott, amivel szemben majdnem semmi vételkedv sem mutatkozott. Különösen a Magyar Hitel és a Déli vasút volt bécsi ösztönzésre sürgősen kínálva, aminek a nyomása alatt az előbbi érték az előtőzsdén 1.75 koronával, a déli tőzsdén pedig további 2.75 koronával, az utóbbi pedig a tegnapi zárlatához képest 3.25 koronával csökkent.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
 Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.75. Magyar hitelrészvény 750.—748.25. Déli vasút 136.—135.—. Rimamurányi vasút 558.—557.75. Jelzálogbank 428.60—428.25. Közúti vaspálya 555.—554.50. Városi villamos vasút 271.50—271.50. Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 572.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.
 Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.—636.25. Magyar hitelrészvény 747.75—745.25. Osztrák-magyar államvasút 682.50—680.25. Rimamurányi vasút 558.—557.50. Magyar leszámítoló bank 472.75—472.50. Jelzálogbank 426.50—425.75. Közúti vaspálya 557.75—555.—. Városi villamos vasút 271.75—270.25.
 Primum-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. április hó végére 18.—20 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde irányzata jobb bécsi jegyzések és helyi fedezések folytán mérsékelt forgalom mellett megszűrdült. Kötött: Osztrák hitelrészvény 635.75—636.75 Magyar hitelrészvény 746.—746.25. Jelzálogbank 426.255—526.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 636.75. Magyar hitelrészvény 746.25. Jelzálogbank 426.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, április 10. (Az Egyetértés távirata.) A hidegre fordult esős időjárás nem kedvezőtlen ugyan a vetéseknek s ha gabonaneműekben ismét gyöngülés állott be, az a külföldi mértékadó piacok lanyha irányzatával van összefüggésben. Az északamerikai tőzsdéről jelentékeny árhanyatlásokat jelentettek, aminek magyarázata egy ottani nagyobb pénzintézet fizetési képtelensége s az a körülmény, hogy Argentínából nagy gabonaszállítmányt vártak. Tényleg Argentína ma érkezett jelentés szerint csak 132.000 tonnát rakott hajóra, holott a múlt héten 179.000 tonna volt az export. Az itteni piacon buza 5 rozs 10 fillérral hanyatlott s e két cikkben a konsum szigorú tartózkodása miatt majdnem teljes üzletlenség uralkodott, takarmányárakban némi forgalom mutatkozott s tengeri 5 fillérral olcsóbb lett, zab ellenben változatlan áron maradt.

Jegyztetett buza: tiszavidéki 11.75—12.25 korona, mosoni és győri 11.—11.35 korona, tótfelvidéki 11.05—11.45 kor., déli vasuti 11.05—11.35 korona, marchfeldi 10.85—11.15.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.15—10.45 korona, csepeli 10.15—10.45 kor., pestmegyei 10.25—10.50, déli vasut 10.15—10.35 korona különféle magyar 10.15—10.40 kor., osztrák 10.05—10.30 korona.

Arpa: morvaországi 8.25—8.60 kor., marchfeldi 7.40—7.90 kor., bécsvidéki 7.75—8.30 kor.,

tótfelvidéki 6.90—8.30 kor., csepeli —.— kor., győri 7.20—7.80 kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengeri: régi 6.70—6.90, új —.— korona, cinquantin 8.—8.45, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 7.60—7.95 korona, elsőrendű 8.—8.25 kor., válogatott 8.30—8.55 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 10. A német pénzviszonyok kedvezőtlen alakulása, a lanyhább külföldi jelentések és a déli vasut mérlegének kedvezőtlen hatása együttevve a mai előtőzsdén az irányzatot csaknem az összes értékre nézve a gyengülő irányba terelték. Déli vasuti részvények újból észrevehetőleg hanyatlottak, a hitel- és államvasuti részvények árfolyamainak lemorzsolódása azonban nem öltött nagyobb mérveket. A borsompóban csekély forgalomnál szállálytalan volt az árfolyamok mozgalma. Szénrészvények emelkedtek, míg ellenben prágai vasmű s Poldikohó-részvények realizációk hatása alatt gyengültek. Az irányzat általánosságban az előtőzsde zárlatáig gyenge volt. A kedvezetlen irányzat a déli tőzsde kezdetére is átment. Alpesi bányarészvények javulásukat nem tarthaták meg. Később, bárha Berlinből szilárdabb hangulatot jelentettek, az irányzat gyengült.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitelr. 637.25, Magyar hitelr. 751.—, Länderbank —.—, Allamvasut 682.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 134.75 —.—, Alpesi bányafarsulat 695.50. Rimamurányi 558.50, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajár. 93.75, Orosz érték 93.10, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.57.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 636.50, Magyar hitel 747.—, Länderbank 442.50 Unio-bank —.—, Allamvasut 679.25, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 133.75, Gözhajó —.—, Alpesi bányarészvény 690.50, Májusi járadék —.—, Magyar koronajáradék —.—, Török sorsjegy 187.—, Német márka 117.58, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 556.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, április 10. (Osztrák értékek zárata.) 42 százalékos papir-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.—. 1860-as sorsjegy 150.— Osztrák hitelsorsjegy 454.— Angol osztrák bankrészvény 299.— Bécsi Bankverein 529.75 Osztrák-magyar bank 1736.— Déli vasut 133.25 Dunagözhajózási társ. 10.27 Dohány részvény 408.— Cs. k. arany (vert) 11.38 Német bankv. 117.66 Osztr. Lloyd 426.— 42. száz. ezüst. jár 97.70—93.—, Osztr. koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 635.75, Union-Bank 542.50, Osztrák Länderbank 442.50, Osztrák-magyar államvasut 678.75, Elbavölgyi vasut 422.—, Alpesi részvény 688.50, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.32 Lipótkohó 451.25, Töröksorsjegy 186.80 Nyomott.

Bécs, április 10. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.50. Tiszai és szeg közcs. sorsjegy 147.25 Magyar hitelbank részvény 742.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 555.50, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 96.35. 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.65, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 426.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 10. (Tőzsdejelentés.) A mai forgalom megnyitáskor az értékek nem mutattak egységes irányzatot, mert a külföldi jelentések erre ösztönzést nem nyújtottak, ugyanarra, hogy az üzlet igen nehézkesen mozgott. Csak az utolsó órában terjedt el az a hír, hogy az új német kölcsönre való jegyzés az eddigi várakozásoknak megfelel, mely körülmeny megszilárdította a piacot, anélkül azonban

Rédig kin volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic“ nyakkendő

Sebők Gyula

ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó, Nagy vásárlásokban szebbnél szebb mintákban kapható a feltalálónál.

Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessék képes árjegyzéket kérni.

Most elvezet

hogyan az árfolyamok lényegesen befolyásoltabbak volna. Szilárdaságukkal tüntek ki, amerikai vasutak, Newyorkkal egybehangozva és általános villanyosági részvények, mely utóbbiakból nagyobb tetteket vásárolt a spekuláció. Bankok többnyire lényegesen elgyengülést szenvedtek, ugyanigy kohó- és bányarészvények is, mely utóbbiakból későbbben a Deutsch-Luxemburgi részvények visszavásárlásokra magasabban jegyeztek. Vasutak közül Prinz Heinrich-vasut és déli vasut gyengült el, utóbbiak azért, mert a mérleg nem elégett ki. Hőzársi részvények árfolyamai némiképen lemorzsolódtak. Járások között, amelyek különben megtartották általánosságban árfolyamukat, a német czimletet csekélységgel javultak. A készpénzpiac ipari értékei a realizációk hatása alatt szenvedtek. Napi pénz 4%, ultimo pénz 4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4,2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98,40, osztrák hitelrészvény 199,60, Déli vasut 23,25, orosz bankjegyek 214,15, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 177, Dinamit-traszt 163,90, Harpeni 198,40, Unifikált török járadék 95,30, 4,2 százalékos ezüst-járadék 97,60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93,50, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 145,60, Bécsi váltóár 84,90, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 197,60, Gelsenkircheni 194,25, Laurakohó 215,25 Csendes.

Frankfurt, (Zárlat) április 10. 4,2 százalékos papíráradék 99,30, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98,60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93,70, Osztrák hitelintézeti részvény 200,50, Osztrák-magyar államvasut 149,90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204,07, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 147,70, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78,40, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99,30, Osztrák koronajáradék 97,45, Magyar koronajáradék 93,50, Osztrák-magyar bank 124,60, Déli vasut részvény 23,51, Elbevi vasut —, Bécsi váltóár 848,75, Páris váltóár 812,80, Union bankrészvény 136,40, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 10. 4,2 százalékos ezüstjáradék 99, —, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 23,20, 4 százalékos Aranyjáradék 98,20, Osztrák hitelrészvény 199,75, Osztrák-magyar államvasut 146,20, Olasz járadék 103,30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93,45 Nyugodt.

London, április 10. Angol consol 87³/₈.
Páris, április 10. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 96,47, Osztr. aranyjáradék 97,90, Magyar aranyjáradék 94,40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 491, —, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315, —, 5 százalékos marokkói járadék 514, —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 94,70, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89, —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90,30, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98,12, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 513, —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 93,62, 4 százalékos unifikált török jár. 94,75, Török sorsjegy 179,75, Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézeti 1167, —, Osztr. Länderbank 466, —, Magyar Jelzálogbank —, Banque de Paris —, Banque Ottomane 726, —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 140, —, Meridional vasut 678, Keleti vasutak 710, Waggon lits —, Hartmann géppár 479, —, Rio Tinto 16,10, Sucrerie d'Egypte 31, —, Tula 239, —, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 153, Chartered 18,75, De Beers 291, —, East Rand 83,50, Jagersfontein 81,25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 45, —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207,56, Váltó német piacokra (rövid) 122,87, Váltó Bécsre (rövid) 104,50, Váltó Belgiumra (rövid) ³/₈, Olasz aranyváltó (rövid) ¹/₁₆, Váltó Svájcra (rövid) ¹/₄, Csek Londonra 251,20, Magánkamatlab 2¹¹/₁₆. Nyugodt.

DZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. április 10-én.

A hozatalok mérsékeltek, a vételkedv kielégítő. Leszurt szopós bárányok (bőrben kizsigerelevé) állandóan jó keresletnek örvendenek. Vaj változatlanul szilárd. Füstölt sonkának az ünnepek előtt fokozott keresete van, s felküdését ajánljuk. A tojás piacon a helyi fogyasztás kiterjedtebb mérvben jelentkezik és az árak ismét emelkedtek, nem hisszük azonban, hogy ennek a jegyzésnek meg volna a kellő reális bázisa. A reakció minden órában beállhat.

Mai árak:

Husnemük: Helybeli marhahús hátulja 124—140 K, eleje 1—120 K, vidéki borju, bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 78—1— K,

helybeli borjúhús 1—116 K, sertésborsz szalonnával 128—130 K, lehuzott sertés 136—138 K, szalonna friss 124—130 K, szalonna sózott 116—120 K, szalonna füstölt 128—140 K, olvasztani való 120—128 K, hárj 136—140 K, sertészsír 140—144 K, mind métermázsánként. Füstöltbors (vidéki) kg.-ja 120—160 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.30—3.60 K, nyári szalámi 1.20—1.30 K.

Vad: Őz 2.—— K, szarvas —— K, dämuvad ——, vaddisznó 90—1.— K kg.-ként egészben, nyul nagy —— K, nyul sült —— K, fogoly —— K, fácán —— K szalonna 2.80—3.20 K, darabonként. Fenyvesmadár kötegeje 1.—1.20.

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 2.—— 3.— K, sütni való 3.60—4.— K, kacsza sovány 4.—5.— K, kacsza hizott 8.—10.— K, liba fiatal —— K, lud hizott 14.—20.— K, tyúk 4.—4.40 K, pulyka 4.—5.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.50 K, hizott rucza 1.50—1.60 K, hizott pulyka 1.20—1.60 K, levestyúk 1.40—1.50 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (czentrifugált) I. 2.60—3.— K, II. 2.40—2.60 K, főzövaj (köpült) 1.80—2.20 K, tehenturó 24—40 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállítanak.

Zöldesajtlek: Burgonya (vagonár) sárgea 5.—5.80 K, rózsza 5.60—6.— K, fehér 4.80—5.20 K, kifli 7.— 8.— K, sárgarépa 5.—7.— K, petrezselyem 14.—18.— K, vöröshagyma makói 15.—17.— K, közönséges hazai —— K, fokhagyma —— K, káposzta 10.—12.— K 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60—2.40 fillér kg.-ként. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparamen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 1.—1.60 f., másodikrendű 60—80 K., harmadrendű apró áru 30—60 K. Körte elsőrendű 1.60—2.40 K, másodikrendű 60—80. K., dió I. 40—60 K., II. 30—40 K., 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 73—74 K, erdélyi apróbb áru —— K, meszes —— K eredeti lágánkénti) 1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, április 10-én. (Hivatalos tudósítás). Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) —— fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) —— fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126—128 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 128—130 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 130—132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölüli súlyban) —— fillérig, közép (páronként 240— — kilogramm súlyban) —— fillérig.

Sertéslelészám 1908. évi április 8. napján volt készlet 30150 drb., 1908 április 9-én felhajtott 205 darab, 1908. április 9. napján elszállított 238 darab, 1908 április 10. napjára maradt készletben 30117 drb. A hizott sertéslelészlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, április 10. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 230 darab sertés, 30 darab süldő, — darab malacz. Pótelhajtás — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 613 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 843 darab sertés, 30 darab süldő — darab malacz. Eladatott 603 darab sertés, 30 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 240 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 100—106 fillér, életsúlylevonással —— fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 93—98 fillér, életsúlylevonással —— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül —— fillérig, életsúlylevonással 132—140 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig —— fillér, életsúlylevonással 132—142 fillérig, könnyű 220 kg.-ig —— fillér, életsúlylevonással 136—142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül ——, könnyű 140—300 kgr.-ig —— fillérig, életsúlylevonással —— fillérig, Belföldi süldő 88—100 fillérig, horvát süldő 100—104 fillér. Malacz —— fillérig (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes. Az árak 2—4 fillérrel emelkedtek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **EEDÖS ARMAND**

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—89.

- Gyógytényezők:**
 - Elektromágneses gyógyítás.
 - Röntgen sugarakkal való kezelés.
 - Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonválisatio).
 - Kék fényvel való kezelés.
 - Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 - Villamos fényfürdők.
 - Villamos masszázs (Vibratio).
 - Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 - Villamos vízfürdők.
 - Széneavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
 - Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
 - Idégyengeségi állapotok
 - Almatlanság.
 - Hűdések (Paralysis).
 - Idégyfájdalmak, idégszabák (Neuralgiák, Ischias).
 - Gerincvelősorvadás (Tabes).
 - Szívbetegségek.
 - Véredényelmeszesedés.
 - Köszvény és csusz (Rheuma, hughyavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
 - Székrekedés.
 - Anyagszegénybajok, (Élvtáncokoraj, vészgyógyászati).
 - Bőrbajok, Bőrvészlegeteg
 - Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
 - Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.

Kezelés egész napon át — Kívánatra prospektum

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. április 10-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának ténézete:
Hazánkban tulnyomóan borult és szeles idő uralkodik. Csapadék az utóbbi 24 órában főleg a keleti Felföldön esett, ahol kevés kivétellel meghaladta a 10 mm.-t és helyenkint 20, 30 mm. fölé is emelkedett. A hőstülyedés a keleti részekre is kiterjedt. A hőmérséklet maximuma: Tarczalon 16 C°, minimuma: Tátrafüreden —2 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:
Változóköny, hűvös idő várható, sok helyütt — főleg az ország keleti felében — csapadékkal.

Allomás	Legmagasabb hőmérséklet (Celsius) 7 óra +	A hőmérséklet változása azelőtt	Szélirány és ereje	Csapadék		Hőmérséklet	
				mm	mm	max.	min.
A. Szatmár	44.0	8.7	W	2	10	11	8
Budapest	44.8	5.6	NW	2	10	12	8
Csongrád	48.3	2.0	N	4	4	12	9
Debrecen	47.1	5.0	NW	3	4	11	9
Eszék	50.4	2.9	NW	4	4	12	9
Győr	48.1	3.8	NW	6	4	12	8
Hódmezővásárhely	52.7	4.3	N	4	4	11	8
Kecskemét	52.7	4.4	N	5	4	11	8
Miskolc	52.4	4.1	NW	5	4	11	8
Ózöd	54.1	2.8	SW	1	ny	12	8
Szeged	53.6	5.0		1	ny	12	8
Székesfehérvár	49.3	3.9	NW	1	4	12	8
Tatabánya	49.7	3.9	NW	5	4	12	8
Veszprém	46.6	4.4	N	1	ny	11	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8
Zalaegerszeg	46.6	2.2	NW	4	4	12	8

VIZALLÁS.

Apr. 10. Apr. 9. Apr. 10. Apr. 9.
m é t e r m é t e r

Állomás	Száma	Méret	Állomás	Száma	Méret
Buda	Sharding	0.93 0.65	Tisza	M.-Szépl.	0.85 0.78
	Passau	2.57 2.48		Tékeháza	0.88 0.04
	Linz	0.10 0.21		V.-Nagyeny	0.93 0.19
	Rége	0.12 0.08		Tokai	2.89 2.26
	Pozsony	2.08 1.81		Yazafire	2.60 2.36
	Rómárom	3.24 3.11		Szolnok	3.52 2.57
	Budapest	2.73 2.50		Csongrád	2.25 2.30
	Pács	0.06 1.70		Szeged	2.58 2.62
	Nobács	2.74 2.68		T.-Bocce	2.14 2.18
	Gombos	3.06 0.—		Titel	3.02 2.95
	Hódmező	2.72 2.45		Óndava	0.42 0.28
	Pancsova	2.94 2.71		Impoly	0.84 0.74
	Órmeta	3.26 3.10		Hódmező	3.54 3.54
	Morvaföld	2.75 2.71		Sajó	2.10 1.01
	Zselna	1.07 1.42		Herény	0.76 0.76
	Troncsón	1.07 1.42		Bercsény	0.60 1.48
	Szered	1.99 1.93		B.-Újfalu	0.17 0.13
	Szt.-Gothárd	2.74 2.30		Caueca	0.77 0.98
	Sávár	2.57 2.04		N.-Várud	0.87 0.88
	Győr	2.82 2.10		Belényes	0.90 0.84
	Vasvár	2.85 2.95		Hévíz	0.— 0.54
	Zakány	2.06 1.40		Kenke	1.12 0.78
	Bács	2.49 1.—		Gurabonc	0.50 0.10
	Száék	2.42 1.81		Borosnyó	1.80 0.12
	M.-Néerdb.	3.91 3.11		Békés	1.88 1.80
	Zápráb	2.60 2.30		Gyoma	1.08 1.58
	Sziget	6.85 6.45		Gy.-Fehérvár	0.— 0.78
	Mitrovicza	6.26 1.53		Branyicska	0.— 0.—
	Dőcs	1.65 0.75		Soborsán	0.— 0.—
	Szatmár	1.86 1.40		Arad	0.74 0.84
	N.-Majtány	0.— 0.78		Makó	0.82 0.58
	Munkács	0.— 0.60		K.-Kostály	0.80 1.12
	Homonna	0.59 0.58		Kiszotó	0.— 0.95
	Porecegy	0.64 0.66		Tomostár	0.05 0.10
				Bécskerék	0.87 0.98

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth Margit okleveles tanítónőt a tömörkényi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Ágoston Anna kiskörösi községi okleveles kisdudóvónőt a kiskörösi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, Kondor Ella okleveles kisdudóvónőt a kiskörösi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé; a balassagyarmati pénzügyigazgatóság Homor Jenő középiskolát végzett losonci lakost a losonci adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; a zilahi törvényszék elnöke Erdélyi Farkas nyíregyházi törvényszéki fogházot a szilágyssomlyói járásbíróhoz III. osztályú hivataliszolgávvá nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Diamant Lipót budapesti lakos Dénesre, Frey Miksa soltvadkerti lakos saját, valamint András, Anna, Margit, Piroška és Miksa nevű kiskoru gyermekei Fékre, Kohn Lipót upesti lakos Kerekesre, kiskoru Kohn Magdolna budapesti lakos Lázárra, Schiff Terézia budapesti lakos Hájosra, kiskoru Löwy Sándor szolnoki lakos Várkonyira, kiskoru Kohn Sámuel szelepcsényi lakos Kövesre, Spennádel Dávid kolozsvári lakos Szilágyira, kiskoru Boczkó Vilmos szegedi lakos Szántóra, kiskoru Somvárszki János iglói lakos Somvárra, Olariu Marian igadi lakos saját, valamint György nevű kiskoru fia Szücsre, kiskoru Ohmacht Nándor esztergomi lakos Ormaira, kiskoru Klucska István esztergomi lakos Kinesesre, Reisz Rozália budapesti lakos Jeszenszkire, kiskoru Grosz József és Grosz Jenő nagyváradi lakosok Gáborra, Rosenzweig Jakab, valamint kiskoru Rosenczweig Jenő, Hugó és Zoltán budapesti, illetve lévai lakosok Ráczra, Goldschmid Mária eperjesi lakos, az angol kisasszonyok B. Marie V. intézetének főnöknője családi nevének Gárdonyira, kiskoru Moskovits Bernáti budapesti lakos Molnárra és Jesovits Alfréd budapesti lakos családi nevének Lászlóra kért átváltoztatását megengedte.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tompa Menyhért gerendkereszturi állami elemi iskolai tanítót a munkácsi, Máté Ákos tisztelőkésztanyai állami elemi iskolai tanítót pedig a gerendkereszturi állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. A pozsonyi és a szécsényi járásbíróknál albirói, a nyitrai pénzügyigazgatóság kehelében

két pénzügyőri titkári, az élesdi adóhivatalnál díjas gyakornoki, a pancsovai törvényszéknél betétmásoló díjnoki, a besztecezi pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyőri szemlési állásra 2 hét; Csucson (Arad várm.) postai ügynöki állásra 3 hét; a dévai adóhivatalnál pedig szolgál állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: **PAJOR MATYÁS.**

"MINTA" szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával részleggyekkel és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodalakóház egész éjjel nyitva. Híres ozigányzene. Telefon 315. **Strasser Jakab**, szállodás és kávé.

BUTOR RESZLETFIZETÉSRE
BUDÁPEST, V. U. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA) TELEFON 3227
ENRENTRE-TESTVÉREKNEK

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos m. kir. kórházban Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz. köteles ezen tisztség betöltésére mellett minden más tisztségre 15/4 arányú illetőt szándékmal a kórházvezetővel adni az eredeti **F. Bergerand** fiú párti költőességeket díszesreki gyártmányúkkal kimerítő képes árjegyzék díjmentesen küldi leveleiben küldetik. Kérve a **"Pozsonyi" hál.** 23703

Miért kell gyermekeknek

okvetetlenül „DIANA-SÓS-BORSZESZ”-t használni?

1. Mert gyermekeknél gyakori a mandula-daganat, torokbajok. Reggelenként a vízbe öntve, szájosásnak és gargarizmának használva, sohasé lesz duzzadt mandula, toroklob, nehéz nyelésből származó fájdalmak.
2. Mert büzös szája soha nincs annak a gyermeknek, aki sós borszeszes vízzel mossa száját, öblögeti torkát.
3. Mert rossz szájíze nem lehet annak, aki egyszer kimossa száját, torkát „Diana-sós borszesz”-szel.
4. Mert fogfájása vagy lyukas foga, vagy sárga sohase lesz, ha Diana-sós borszeszes vízzel mossa száját és fogait tisztítja.
5. Mert aki esténként karját és lábszárát jól bedörzsöli „Diana-sós borszesz”-szel, az jobban kibírja a testgyakorlatokat, sőt az abból eredő fáradt és lankadt fájdalmat meg sem érzi.
6. Mert a gyenge gyermek erősítésére és a puha, lusta test edzésére legjobb egy jó bedörzsölés „Diana-sós borszesz”-szel.
7. Mert el van ismerve, hogy a „Diana-sós borszesz”-bedörzsölés kellemesen hat a szervezetre, erősen frisíti hűsítő és fájdalomcsillapító.

Mindenütt kapható.

Vigyázni kell a bevásárlásnál, hogy a külső sárga burkolatpáron okvetlenül olvasható legyen e két szó „Diana sós borszesz”. Postán szétküldi az egyedüli készítő

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. sz.

Egy eredeti üveg ára 20 kr

Pontos és legjobb
ÓRÁK
5 évi jótállás mellett.
Arany és ezüst ókszer, evő-eszközök, nászajándékok részletfizetésre is.
Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
műtörés
Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebéd-löket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perza és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszoportokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, teljes lakberendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis- (Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fiókküzet nincsen. 26618

M. kir. honvédelmi minisztérium.

24.846 szám.
9. — 1908.

HIRDETMÉNY.

A pápai honvéd huszár taktanya telepén létesítendő 2 egyszobás logészéki épület, 5 istálló, 2 melléképület, trágya és szeméttartó, valamint a telekrendezés körül teljesítendő munkákra, nyilvános versenylárgyalás útján, pályázat hirdettetik.

Egyes munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatok szabályszerűen kiállítva és pecséttel lezár borítékban közvetlenül vagy posta útján legkésőbb 1908. évi május hó 11-én d. e. 9 óráig a 7. honvéd huszárrezred parancsnoksághoz "Pápa"-ra címezve nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 250.000 korona érték után 5%, az ezen felüli rész után 2% teendő le.

Bővebb felvilágosítás: Pápan a 7. honvéd huszár rezred kezelétszati irodájában, Székesfehérváron a honvéd kerületi hadbiztosságnál és Budapesten a honvédelmi minisztérium 9. osztályában adatik.

Budapest, 1908. évi április hó 6-án.

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908. április 11-én.

Nemzeti Színház

A SEMLEGESEK
Színmű 3 felvonás, írta Zboray Aladár.

Személyek
Őzvegy Nyitrai Helvey D. Ligeti I. V. Molnár R. Jóna Lanczy I. Molnár Vágh Elek Mihályi Tordai Bónis Kardos

FLORENCI TRAGEDIA

Dráma 1 felvonásban, írta Wilde Oscar, fordította Pásztor Árpád

M. Kir. Operaház

A bolygó hollandi.

Dalmi 3 felvonásban írta és zö- öjét szerzőtte Wagner Ric hard

Király színház

Adollárkirálynő.

Operett 3 felvonásban, írta Wilner A. M. és Grünbaum F. János, fordította Fazegyházi Zsolt, szerzőtte Fall Leo.

Víg színház

A tanítónő.

Színmű három felvonásban, írta Brody Sándor

Várszínház

Tárva

Népszínház-Vigopera

Délután 3 óraker
Tündérlak Magyarhonban

Népszínmű dalokkal 3 felvonás- ban. Írta: Szentpéteri Zsigmond.

Este 8 óraker

Három feleség.

Operett 3 felvonásban, írta Bauer Gyula, fordította Mérei Adol

Magyar színház

A berlini Hebbel színház

Urania színház

Az országos színművészeti

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Shakespeare dráma szo- hályában.

Az olasz riviera. A jelle- mes betű. A tücsök és han- gya. A szerelem hazulosa.

Séta Szudánban.

Furlangos ötlek, Lengyel martírok. Életmentő ló. Vég- zetes párbaj.

Élet a gyermekmenhelyen.

(Salát felvételnek).

MODERNSZÍNHÁZ CABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 28-18

Holland kurtió.

Operette, írta Franc Urbain, fordította Gábor Andor, zenéjét szerzőtte Claude Poggiasse, Szereplők: Nyráai, Keleti Juliska, Bárony, Szentirmai, Vörös III, Boross, Nagy Mariska, Kékény Gus.

Pénz áll a hához.

Bohózat, írta Goly, Szereplők: Sarkadi m. v., Nyárai, Nagy Mariska

Arzavalka.

Dráma, írta Szomorfy Szereplők: Pásztor Lili, Thany, Gósa, Nyárai, Kardos, Bocsa.

Nick Carter a Kabaretben

Fr. Irta Helmi Jenő, Szereplők: Kardos, Bárony, Pa- láthy Marcel, Nagy Mariska, Medgyaszay Vilma, Nyárai, Vörös III, Győző magán- számal.

Kezdeté 9 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI. Nagymező-u. 17

Ma és minden este:

SAHARET

Therese Renz La Bérat

és a többi attrakció.

Az előadás kezdete 8 óraker.

Előzetes jelentés! Csütörtökön, 9-én egyetlen gyermek-matiné.

A téllikertben reggeli 8 óráig VORÓS ELEK színgyzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Aprilis hó 1-től új műsor.

SARATOFF

orosz ének és tánczenekar

Elsá & Capitain Smith

működő-pár

Glässer Waldemeer

örömlátványok.

A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban.

Írta: Tábori Emil.

Ejjele 12 órától reggel:

5 óráig, a téllikertben

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekars hangversenyez

VILLAND nagy czirkusza

a TATTERSALBAN.

TESTVÉREK Telefon 51-85.

Ma és minden este 8 óraker:

nagy diszelőadás

Szenzációs műsor.

A legelső művészek és művésznők.

Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagyjóssá Rákóczi-ut 1- és a czirkusz-pénztárnál.

TATRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, szontul

Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessonn Mella Cabaretdiva saját eredeti

műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottdalok

(háttákiérettel). La belle Sylvia dán soubrette.

Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlova

Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schliedt

Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.

Maara Gusti előadó soubrett. Sugar Elza cabaret

énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.

Pénztárnyitás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.

Telefon 15-16.

SCHMIDT M

Artyárú nyertes és bőrdíjas

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 63. sz.

Ajánlja saját gyártmányú lovas- és lovaglő - szeszárnyait, Blücher- és lovaglő- és kősi bőrdíjakat, pánc, zívog cigarettát stb. látogass! - Árjegyzék mód

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

Budapesti CABARET Teréz-körut 28.

(Bonbonniére) Telefon 52-82.

Minden este 9¼-től 12 óráig nagy előadás!

a rendkívüli sikerű áprilisi műsor!

Három bohózat! Husz cabaret szám! Hat színpadi tréfa!

Nagy Endre, Ferenczy Károly, Z. Molnár László, Hajós

Mariska, Szécsi Magda, Fábri Kornélia, Kepl Jolán,

Balogh Böcke, Huszár, Sajó, Gabányi, Máhr, Kövály.

Jegyek: Bárd: Kossuth Lajos-ut. 4. és Andrássy-ut 2. Zipsner és Kőnig: Andrássy-ut 4. Cabaret-pénztár: Teréz-körut 28.

Tévedés

kikerülése végott vásároljon óvszer- különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHEK N.

Csakis; Budapest, Károly-körut 8.

ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan- dón készén raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg- finomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok.)

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ.

Tennis-pálya-készítő s föl- MACHER REZSŐ sportüzlete- szerelő. Versenyjátékosok Budapest, IV., Koronaheroag) egydülű rakettjavítója. — utca 3. szám. (Az udvarban)

Nászajándékok

jobbfejűre díszítványok, evő- eszközök, műpári csikkok

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műrás ékszerterelőpén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

MAGYAR KIRÁLYI ALLAMVASUTAK.

27200/908. C. IIIa. sz.

Hirdetmény.

A Somogyvármegyei h. é. vasutakon új személydijszabás életbeléptetése.

A Somogyvármegyei egyesült h. é. vasutakon f. é. június hó 1-én új személydijszabás lép életbe, mely által a menetdíjak részben leszállítatnak, részben felemeltetnek.

Az új személydijszabás, mely által a Karosvár-Bárcsi h. é. vasuton a megnyitás napján, a Balaton-Szent-György-Somogy-Szobbi és a Somogy-Szobbi-Bárcsi h. é. vasuton 1908. évi február hó 1-én életbelé- pett személydijszabás érvényen kívül helyeztetik, a ma- gyar királyi államvasutak díjszabási elárúító irodájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33. szám, II. em.) 20 fillért kapható.

Budapest, 1908. márczius hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

HETI MŰSOR:

Aprilis	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Víg színház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Urania színház
12 Vasárnap	d. u. este	Lillomfi Florenczi tragédia A semlegesek	Prófétia	A megváltás története Tatarjárás	Varasskorigo A dollárkirálynő	Lili	A császár katonái Frau Warren's Gewerbe	Rendnek muszaj Uj asszonyok

Elegáns facon!

Két gyártás:
15.000 pár.

MAGYAR IPARI

TURUL

Legnagyobb választék!

1200
működés és hivatalnok.

Különlegesség:
„Goodyear Welt”
árúknban.
A jelenkor elismert
legjobb minősége.

Czipőgyár Részvénytársaság TEMESVAR.

Magyarországi fiók-telepek

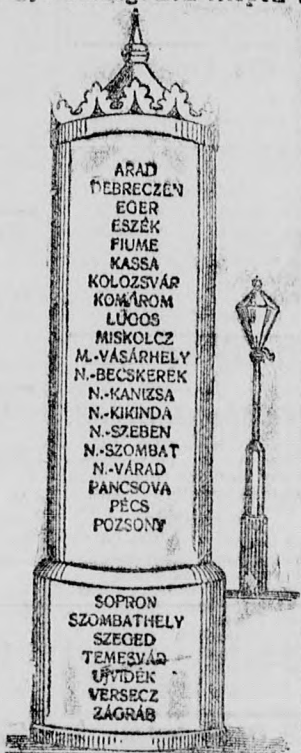
A monarchia legnagyobb czipőgyára
Czipőárúinkat

szabott, alacsony és versenyképes árak
mellett adjuk el. A gyári védjegy és
az ár a talpba van vésve,

Központi
főraktár **Budapest**

csak IV., Kossuth Lajos-
utca

14—16.

ARAD
BÉBRECZEN
EGER
ESZÉK
FIUME
KASSA
KOLOZSVÁR
KOMÁROM
LÚCOS
MISKOLCZ
M.-VÁSÁRHELY
N.-BECSKEREK
N.-KANIZSA
N.-KIKINDA
N.-SZEBEN
N.-SZOMBAT
N.-VÁRAD
PANCSOVA
PÉCS
POZSONY

SOPRON
SZOMBATHELY
SZEGED
TEMESVÁR
UDTÉK
VERSECK
ZÁGRAB

Cs. kir. szab.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT.

Az igazgatóság a részvényes urakat tisztelettel meghívja a társulat hivatalos helyiségében, **Triesztben** (a társulat házában Via Valdirivo 2. szám) **Szombaton, azaz I. évi április hó 25-én délután 4 órakor** megtartandó

rendes közgyűlésére.

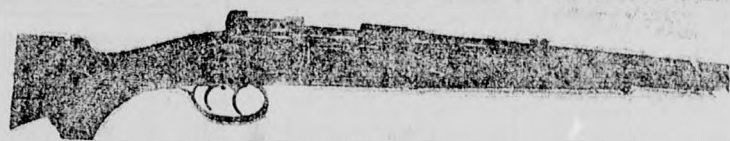
Napirend:

1. Az 1907. évről szóló igazgatósági jelentés felolvasása és a zárszámadások előterjesztése.
2. Igazgatósági tagok választása.
3. Két számvizsgáló és egy számvizsgálóhelyettes választása.

Azon részvényes urak, kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 33. és 34. szakaszai értelmében ideiglenesen részvényeiket f. évi április 18-ig a társulat trieszti központi irodájában, vagy Budapest, Bécs, Prága, Graz, Milano és Velenczében lévő képviselőiteknél letétbe helyezték.

Trieszt, 1908. április 8-án.

A cs. kir. szab. Adriai biztosító társulat
igazgatósága.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szo

tószp
EH
Buz

GUM

N

MINTA

UTE

Un

páralat

MOL

Hasz

torol

Magy

- Fo

O csá

XX

Ezen a

A f

A nyere

május 1

kir. álla

dékben,

hatók. J

Vasö

t. cz. r

kor Bu

XX

tisztelet

1.

bizottsá

és a fe

2.

3.

A

csak az

társaság

irattak

előtt a

E

letét-jeg

zett rés

vannak

A

részvény

De ezen

szavaza

meghata

zatképes

Az

április 2

31. szá

BUTOR
 kőszepért vagy részletfizetésre legjulgányosabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvéreknél
 Budapest, VI. ker., Teréz-körút 8. szám.
 Telefon 88-59.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

INGYEN
 díszreton és bérmentve küldjük rend-
 kívüli érdekes tartalmú ábrákkal és
 használati utasítással ellátott árjegy-
 zékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
 leibőlön megbízható valódi angol és francia gyár-
 mányok.

„NAKIRA“ úrv. védett férfi-övszer különleges, v-
 valódi indiai paragummiból fel-
 tétlen megbízható, tucatja. — 12 K

MINTAGYÜJTEMÉNY 12 darab legfinomabb
 övszerből — 4 KORONA.

UTERUS-SPRAY eredeti úrv. védve
 női különlegesség — 14 korona.

Universalis-sérvkötők
 pártalanok, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is ci-
 zárható. Egyoldala 8-12, kétoldala 10-24 korona.

**Műlábak, műkezek, egyeneslábok fordónál-
 leknek, lámpások, stb. stb.**
**Hesköttők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
 torok, betegápolási cikkek kaphatók.**

Magyar Orvosi Múszertár Budapest
 VII., Rákóczi-ut 32.
 — Fontos címre és a város keresztre ügyeljünk. —

0 csász. és Apost. kir. Felsőlegények legfelső elhatározása folytán.
 A közös katonai jótékony ezélokra szánt
XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.
 Ezen az Osztrák birodalomban egyedül érvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.300 nyereményt
 tartalmaz készpénzben 513.580 korona összegben.
A főnyeremény 200.000 koronára rug.
 A nyeremények kifizetéséről a csász. kir. lottóvédekek kezéskodik. A húzas visszavonhallanni 1908.
 május 14-én fog megtartani. Egy sorsjegynek ára 4 korona. A forsczyek Becsben a csász.
 kir. államsorsjáték osztályánál, III. kor. Vordere Zollamissstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűlö-
 dékben, dohánytársadékokban, adó-, pósta-, távirtda- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kap-
 hatók. Játéktervek sorsjegyvók részére ingyen adtnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldel-
 nek szét. A csász. kir. lottóvédekek igazgatóság (államsorsjáték osztálya.)

GANZ ÉS TÁRSA
 vasöntő- és gépujár részvényársulat, Budapest
 t. cz. részvényesei az 1906. április 30 án csütörtökön, délutáni 4 óra-
 kor Budapest, X., Kőbányai-ut 31. sz. a. a gyár helyiségében tartandó

XXXIX-ik rendes közgyűlésre
 tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az 1907. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-
 bizottság jelentései, a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal
 és a felmentvény megadása.
2. Egy szomszédos telek megvétele.
3. Esetleges indítványok az alapszabályok értelmében.

Az alapszabályok 14., 15. és 33. §-ai értelmében a közgyűlésen
 csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kiknek részvényei a
 társaság könyvében legalább 3 hónappal a közgyűlés előtt nevékre
 irattak át és akik részvényeiket legalább három nappal a közgyűlés
 előtt a társulati pénztárnál letéteményezték.

Egyébiránt részvények helyett budapesti nyilvános hitelintézetek
 letét-jegyeit is lehet letenni, ha ezekből kiviláglik, hogy a letéteménye-
 zett részvények a társulat részvénykönyvébe a letéteményező nevére
 vannak beírva.

A közgyűlésen minden alapszabályszerűen letéteményezett egy-egy
 részvény egy-egy szavazatra ad jogot, ha azok száma nem több tiznél.
 De ezen számon felül csak minden ö-öt részvény után esik egy-egy
 szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni,
 meghatalmazott azonban a törvényes képviselőket kivéve, csak szava-
 zatképes részvényes lehet.

Az évi mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, folyó évi
 április 20-tól kezdve a gyári igazgatóság irodájában X., Kőbányai-ut
 31. szám alatt a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

**Az új tavaszi
 árjegyzék
 megjelent!**

Kivanatra ingyen.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
NEUMANN M.
 FÉRFI-, FIÚ-, GYERMEK- ÉS
 LEÁNYKA-RUHÁK TELEPE
BUDAPEST
 MUZEUM-KÖRÚT 1 ÉS 3. SZÁM.

Erdőbirtokot,
 nagy erőt sürögően kere-
 sek megvételre. Részletes
 leírás és feltételeket „Fa-
 kereskedő” jelige alatt
 kérek a kiadóba. 27368

Hol keressük a LEGJOBB POUBERT ?
 Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUSZA (báró Splényiné) színművésznő legkedvencebb arcczíspora. Vala-
 mennyi arcor legjelesőbbje egy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgálatván, ve-
 gytisztánál és önkéjesen ártalmannak találtatott. Mini piperecskék nélkülözhetetlen, az
 arczbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjúkori béséget, esépséget és rozspírt kölcsönöz.
 Egy doboz ára 60 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Oszeköttétesem folytán sikerült a világhírű és felhője hatásos „Greme Pompa-
 dur” egész eredeti tisztaságban és erőjében összeállítanom. Ez ezen szer, melylyel a hí-
 novos Pompadur asszony egész agg koráig fenn tudta tartani czodaszépségét, anélkül, hogy
 az egészségének ártott volna. E különös szer jóval fellimul minden odligi enemű gyár-
 mányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmaztatik, arcot és kezet bedörzsölve aztán
 egy kisó behinteni a „Ponder de Sorall”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.
 cs. és kir. udvari illatszerek és pipere-csappan gyárosnál.
 Budapest, IV., Koronahözeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER
 m. kir. szab. ékesítés

Nagy raktár:
 Gyémánt és
 brilliáns-butó-
 nok, gyűrűk,
 melltűk és más
 nemeskőárak-
 ból.

Szűk
 gyártmány!
 Ékszer
 átalakítás.
 Jutány-árak

Budapest, IV., Károly-körút 22. Ébser Bazár.
 Gyár: VII., Király-utca 13.

Leikiemeretes kiszolgálás!

E hirdetés rovatan minden szó egyszerű beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szó egyszerű beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók... Budapest, V. Bátyv-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsúlással... Budapest, V. FELÁRON ELADO. Egy fényképezőgép 300 objektívvel...

Parketagyár

Budonyoson ajánlja gyártmányait. 27733

Gyümölcsfa

Disza és rózsaszínűgöcskél ingyen szolgálatköltségekkel Budapest mellett. 27117

A valódi gyöngy

szilvium kellemes ízére és jóságára felülmúlhatatlan. Budapest, IX. Szvetenay-utca 32. földsz. 5. ajtó.

Melyik nemesszívű

üzleteladójának vagy bárki tudna alkalmazni 19 éves fél kezű fiatalembert... Budapest, IX. Szvetenay-utca 32. földsz. 5. ajtó.

Sodronykerítések

hámulatoltsón készit Heizler és Társa cég Budapest, VIII. Népszínház-u. 1-3.

Gépezéket

cséplés idénvre nevesintén gazdasziszteket és az összes gazdasági személyzelet... Budapest, Rákoszi-utca 69.

Ha kőnög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 27290

Ügyvedjelöltet

és irnokot keresek azonnali belépésre. dr. Izsó Berialan ügyvéd Torna, Abau-Tornamegye. 27290

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, Al-ladó nagy rakár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-utca 17. sz.

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra... Budapest, VI. Rózsa-u. 44. III. 8

20,000 rózsa

magas törzsű kapható. Ar-jegyzék bérmentve Novák János rózsatelepén Székelyhid.

Mérlegképes

könyvelő és magyar-német levelező azonnal mellé-foglalkozást keres. Szives ajánlatokat J. S jelige alatt a kiadóba kéretik.

Polgari, gimnaziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölyveket is). Budapest, Almassy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válasz-bélveget kérek. 27808

BELHURUT, (nememes) gyomorgöcs legjobb gyógyező a BARTA-féle PERETE-APONYA GYÖGYBOR gyógyszerészek és fit-szerészeknél 1 üveg ára K 1.00, 5 üveget 8.- koronáért bérmentve szállit a FELKAI KON-ZERVGYAB Felka, Szepes-m. 26971

Székesfővárosi tanító, okleveles tanár, szakképzelt gyermekpszichológus tanítást vállal... Budapest, IX. Szvetenay-utca 32. földsz. 5. ajtó.

HERZ EMMA Első magyar szanyhíndümlő-terme BUDAPEST 7290 Deák Ferenc-utca 17

Arverési butor-, szönyeg-, csillár-raktáramat olcsón elarultom kiköltözés miatt. Dob-utca 22. szám Nagy Endre.

Lakást, üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kiadni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Villamos világítás saját dynamóval, lakó-házak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Budapest, Gyár-utca 1. sz. 27855

Fenyőborovicska (Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAB Felka, Szepes-m 26973

Révfülöpön

a Balatonparton, a Lenke nyaraló két szoba, konyha, veranda, éléskamara, pinczével, teljes felszereléssel és fürdőkabinhasználatlaltal 350 koronáért a firdődényre kiadandó Tudakozódás a háztermestnél. Budapest. IV. ker., Molnár-utca 24.

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent "Huszár" Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, fizlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Első-rangu ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Zálogcedulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek Brilliansokért többlet fizeték, mint amennyitért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

BUTOR

Arverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalen bér-feltelek, gyönyörű fülkék, diván, börszék, íróasztal, porsszasszony és egyes darabok; Fildes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Második kiadás. Szencszi és Társaság

Neml kérdé és a társadalom

Irta Fényes László. Tartalom: I. Szerzés - II. A nő és a prostitúció az A kor-ban. - III. A kereszténység ideje. - V. A női kor alapota. - VI. A prostitúció világa. - VII. A női iránya.

Fényes László, a jeles magyar publicista, azt a kérdést gyönyörű realiz-mussal rajzolta meg, az igazságok teljes meg-felölő őszinteséggel és bá-torsággal.

Hogy milyen sikere volt e könyvnek, fényes bizony-sága az, hogy hihetetlen gyorsan kelt el az első kiadás 40.000 példánya. Ez már a második kiadás. Ára 80 fillér

Bélyegben is beküldhető Aki csak egy kicsit is ér-deklódik az emberiség neml és társadalmi kérdései iránt, annak okvet-len el kell olvasni ezt a rendkívül érdekes és aktu-ális könyvet.

Kapható a Molnárak Lapja-könyvny. mdájában. Budapest 66. V. Csáky-u. 12

30 forint. Varrógépek

egy új valódi o-sá-dí Singer varró-gép zárszekrény-nyel 6 ovi föltáll-as-ni o-as-ta SINGER A. műgépésznél Budapest, főz-let Akáca-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legújtanosabb árban elvál-lalom. Árjegyzék ingyen.

MEGHODITOTUK A VILAGOT! KUNDERWOOD LITHOGRAPHING CO. GEREKEN BELA KRISTOFER 2

Veresafonyabelőti BARTA-féle, 5 kilós postaköszörűveg 6.- korona FELKAI KON-ZERVGYAB Felka, Szepes-m. 86972

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbizatlásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Gyza. Telefon 67-47. 27750

Lakást, bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gres-ham-palotába "Huszárhoz" kell menni. Telefon 81-08 Első-rangu ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Csemegealma tall nemes fajalma és óriás díszalma postaköszörűveg 8 kor. 25 kilo ára 12 kor. H-állag főzött barackok 2.40 kor. Kúlnö birs-almá-sajt 2 kor., Cukor-édesszalv 1.40K. Kiró-ja Fa boroknak hetteltje 1et 50 koronáért szállitja Szabo XII Csongrád. 28010

BUTOROK

háló, ebédli-, szalonbe-berendezések, továbbá ír-és-ba, íróba berendezések, téz- és mahagoni butorok, szönyegok és högönyök r-alóli angol bégarmitturáb eladás és vétel.

Wechsler Károlyné VII. Király-utca 23. szám I. emelet 261 Budapest, Erzsébet-utca sarok.

Kolozsvári jogtudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismer-tesen készitünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünk-vel, igen szorong díja-zásért. A vizsga siker-ét biztositja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produ-káló intézetünk. Vál-tozóhól speciálit tanfolyam melyre kor-látolt számban ve-zetünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen o-se-hely díjazása al Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Sodronykerítésfonó-gépet küldök 60 koronáért, kész sodronykerítéseket áriap szerint. Kesch Bács. 28254

Polgáriszkolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előké-szittetnek rendes és ma-gántanulók, valamint fel-nöttek (hölygek is) kik ta-nulmányait félbeszakí-tották legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktaná-rok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanít-ványok csak korlátolt számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. L. 3. 27997

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!! Kitünő szabás! Vidékre mintáit küldök, nagyobb rendelésnél szo-nélyesebb elmegek. Zeliszka János angol uri szabótörme-BUDAPEST, Andrássy-ut 56. I. em. Allandó választék a leg-dívatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Csiz

A csintalan és legerősebb jód bróm gyógyfürdő. A meg-lépő gyógyeredményekben ne-vező es szerep ut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Longyel Béla egykori tanár legújabb vizsgálatai fel-ládstek. Megnyitás május 1-én Szamos elsőrendű bérház, szana-tórium, gyógyter, szongora, kave ház lawn tennisz, tornabók, k-rándulások. Vasút-Alomás, post-fővirda helyben. Hivatásos orvos. Dr. E. Hatos József. Katona-tisztok, államhivatalnoknál elő es utó idő yben 50% kedvezmény. Prospektusok szolgát a firdőigazgató "A. Az ásványvíz renoueléhoz has-nálatt utastással a firdőiga-gatószágnál és Edeakny 1. föltelárossítá-nál. - Budapest

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló, ebédli-, szalon-uriszoba és íródi teljes berendezések. Dus rakár szönyegok, függönyök, ter-ltek, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezolított Gyár-utca Telefon 14-09.

30 korona. finom szövetből dívatos férföl-töny vagy fel-öltö mérték után remek szabás és finom kivitelben "Haza! Varsony-szabóság" Buda-pest, VII. Thököly (Csömört)-ut 3. I. em. Vidékre min-ták bérmentve.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa urf. szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékveteli utastással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal ház-hoz küldjük.

1000 családnak azonnalra szerzett "Hu-szár" lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válasz-bélyeg. Első-rangu ajánla-tok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván-ártva. 2766-

Szepességi csemegék BARTA-féle veresafonya beöltet, málna-, sza-mócza-, csipkebogycót, gomba- és huskonver-veket, pástelomokat stárl a FELKAI KON-ZERVGYAB Felka, Szepes-megye. Kerjen ár-legyzéket.

A lege nyosabb részleltizetesre zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt készpénzbeni arakon a leg-ujabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hang-szerlelepon. Prospektus és árjegyzék in-gyen. Budapest, Király-u. 88. 674m.

Zalogcedulákat veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Urasági butorokat, szönyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezé-seket (gyárakat és üzle-teleket is) veszek és eladok. Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körut mellett). Gyönyörű választék a leg-finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy mastajtja háló, ebédli, urf szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, bégarmittu-rák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szö-nyegokban és högönyökben. modern bronzcsillárakban gáz, villamos stb.-hez. 26597